

Agenda
urbana
esplugues
2030

Diagnosi

AJUNTAMENT
D'ESPLUGUES

Índex

Introducció

Presentació	7
Context global	8
Context i antecedents	10
Presentació del municipi	11
Marc metodològic de l'Agenda Urbana Espanyola	14

Diagnosi

Grup temàtic 1: Territori i mobilitat

Objectiu estratègic 1: Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo	21
Objectiu estratègic 2: Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent	27
Objectiu estratègic 5: Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible	35

Grup temàtic 2: Canvi climàtic i sostenibilitat

Objectiu estratègic 3: Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència	45
---	----

Objectiu estratègic 4: Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular	53
--	----

Grup temàtic 3: Cohesió social i habitatge

Objectiu estratègic 6: Fomentar la cohesió social i cercar l'equitat: incrementar el benestar de la ciutadania i reduir les desigualtats	65
---	----

Objectiu estratègic 7: Impulsar i afavorir l'economia urbana	75
---	----

Objectiu estratègic 8: Garantir l'accés a l'habitatge	85
--	----

Grup temàtic 4: Innovació i governança

Objectiu estratègic 9: Liderar i fomentar la innovació digital	97
---	----

Objectiu estratègic 10: Millorar els instruments d'intervenció i la governança	103
---	-----

Dades descriptives	112
--------------------	-----

Introducció

Context global

ODS Agenda 2030

Agenda Urbana Europea

Agenda Urbana Espanyola

Canvi en el paradigma de planificació estratègica a nivell mundial

El 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de l'ONU adopta l'Agenda 2030 amb el lema "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible". L'Agenda 2030 és un pla d'acció a favor de les persones, el planeta i la prosperitat, que també té la intenció d'enfortir la pau universal i l'accés a la justícia".

L'Agenda representa el compromís internacional per abordar els grans reptes de la globalització sota la triple perspectiva del desenvolupament sostenible: social, econòmic i mediambiental. Això ho fa mitjançant el seu lema, "transformar el nostre món" i la màxima de "no deixar ningú enrere".

Per abordar aquests reptes de forma integral i multidimensional, l'Agenda planteja un sistema de 17 objectius universals amb 169 metes. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) s'apliquen per igual a països desenvolupats i en vies de desenvolupament, tot apel·lant a qüestions com ara la fi de la pobresa, el canvi climàtic o la igualtat de gènere, entre d'altres.

No obstant això, l'èxit de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible requereix un sistema de governança multinivell eficaç des de l'esfera internacional, nacional, regional i local. Conseqüentment, cada nivell de govern responsable s'ha de comprometre a impulsar, implementar i aconseguir les metes i els objectius marcats, sempre des de la col·lectivitat, la col·laboració i l'aliança amb el món empresarial, l'entorn acadèmic i la societat civil.

Aquest sistema de governança és recollit també per l'Agenda Urbana Europea i l'Agenda Urbana Espanyola, que es concreta i aterra mitjançant les Agendes regionals i Locals.

Agenda Urbana Española (AUE)

La "Agenda Urbana Española" conforma el full de ruta que marca l'estratègia i les accions de desenvolupament urbà a dur a terme a nivell estatal fins al 2030. Apareix com una política palanca en el Pla d'acció per a la implementació de l'Agenda 2030 a Espanya i respon al compliment dels compromisos internacionals adoptats de conformitat amb l'Agenda 2030, la Nova Agenda Urbana de Nacions Unides i l'Agenda Urbana Europea.

L'AUE és un document estratègic, sense caràcter normatiu, que busca la consecució de la sostenibilitat en les polítiques de desenvolupament urbà. Per això, ofereix un Decàleg d'Objectius Estratègics que despleguen, al seu torn, un total de 30 objectius específics, i 291 línies d'actuació. Constitueix en si mateixa un mètode de treball i un excel·lent punt de partida per a tots els actors -públics i privats- que intervenen a les ciutats i que persegueixen un desenvolupament equitatiu, just i sostenible des dels seus diferents camps d'actuació

Espanya es suma amb aquesta Agenda Urbana al treball internacional ja iniciat per tots els Estats membres del sistema de les Nacions Unides i els que formen part de la Unió Europea, en la recerca de solucions per als reptes que planteja l'augment imparable de la població urbana, les crisis humanitàries, els processos de transformació del sòl i de construcció d'habitatge, l'atracció i el desenvolupament d'activitats econòmiques i productives, les relacions socials, la pèrdua d'identitat cultural i les repercussions ambientals del canvi climàtic. Tots són problemes que s'aborden des

de la triple visió de la sostenibilitat: social, econòmic i mediambiental. I tots són presents al Decàleg d'Objectius Estratègics que proposa aquesta Agenda.

Per altra banda, el Pla d'Acció de l'Agenda 2030 aprovat al juny de 2018 pel Govern d'Espanya, va identificar aquesta Agenda com una política palanca de gran rellevància, i va reconèixer el seu paper d'accelerador de la implementació i el progrés conjunt dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, els coneguts col·loquialment amb l'acrònim "ODS", que plasma la crida universal a l'adopció de mesures per posar fi a la pobresa, protegir el planeta i garantir que totes les persones gaudeixin de pau i prosperitat.

D'aquesta manera, es posa de rellevància el fet que les administracions en tots els seus nivells, la societat civil, el sector privat i la universitat tenen molt a dir i a aportar en aquest canvi de paradigma..

Agenda Urbana dels pobles i ciutats de Catalunya 2050

És una eina que persegueix potenciar les oportunitats i afrontar els reptes que planteja la creixent urbanització. Considera la planificació urbana com un instrument que permet l'abast de la qualitat de vida i el benestar de les persones.

L'Agenda Urbana dels pobles i ciutats de Catalunya 2050 defensa els tres compromisos de transformació per a un desenvolupament urbà sostenible, descrits en la Declaració de Quito aprovada en la Conferència de l'ONU "Hàbitat III" el 2016, de la qual va sorgir la Nova Agenda Urbana (NAU): Inclusió social i erradicació de la pobresa, prosperitat urbana sostenible, inclusiva i oportunitats per a tothom, i desenvolupament urbà resilient i ambientalment sostenible.

Aquesta Agenda s'estructura a partir de tres objectius de caràcter transversal: transició digital, transició verda i governança multinivell; i tres dimensions que recullen els reptes del territori i que es plantegen en la Declaració de Quito i en l'Agenda 2030: equilibri territorial, prosperitat econòmica i equitat social

L'Agenda dels Pobles i Ciutats, aspira a consolidar un procés de governança multinivell en què les persones i el seu dret a la ciutat siguin el centre de totes les actuacions. Per això, busca que es treballi en un procés consensuat entre la multiplicitat d'actors rellevants en el context català.

Agenda urbana local

En el cas dels municipis, l'Agenda ha de produir el canvi necessari per coordinar i transversalitzar definitivament aquelles polítiques locals que contribueixen al desenvolupament sostenible.

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat és un altre dels municipis que aposta per implantar una agenda urbana com a vehicle per afrontar els reptes futurs de desenvolupament sostenible fins al 2030.

L'Agenda Urbana Esplugues 2030 vertebrarà el desenvolupament de la ciutat tot alineant-se amb els reptes plantejats i amb la visió estratègica de les dues Agendes Urbanes internacionals subscrietes l'any 2016, i que, a més, s'alinea amb la planificació estratègica que l'Ajuntament ha desenvolupat fins al moment.

Agenda dels pobles i ciutats Catalunya 2050

Agenda Urbana d'Esplugues de Llobregat

Figura 1.
Vista del Parc dels
Torrents des del Pont de
Can Clota.
Font: Ajuntament
d'Esplugues

Context i Antecedents

Fins a ple segle XX, Esplugues de Llobregat va tenir com a base econòmica l'agricultura i uns antecedents industrials lligats a la producció de ceràmica. A partir dels anys 50 i 60, el municipi va entrar en un procés accelerat de canvi, cosa que va precipitar la seva transició de vila a ciutat. Actualment, el municipi manté la voluntat d'esdevenir un model de ciutat de futur i en un exemple de com abraçar la modernització de forma sostenible. En aquest sentit, ha ideat una base estratègica per orientar el municipi durant els propers anys.

Pel que fa al context d'Esplugues quant a planificació estratègica, la ciutat ha realitzat en els últims anys una alineació estratègica integral amb l'**Agenda 2030**, treball que s'integra en aquest document de l'Agenda Urbana Esplugues 2030. L'Agenda 2030 pretén reforçar la sostenibilitat urbana, econòmica i social, i assegurar les bases de qualitat de vida, igualtat i cohesió per a la ciutadania. Tot això preservant i posant en valor el territori, l'entorn on es desenvolupen les nostres activitats. Aquesta es basa en 17 objectius d'aplicació universal, els coneguts com a Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), ideats per les Nacions Unides per tal d'aconseguir un món sostenible l'any 2030.

Per altra banda, el **Pla d'Actuació Municipal (PAM) 2023-2027**, elaborat en paral·lel i conjuntament amb la present Agenda Urbana Esplugues 2030, es troba integrat dins del seu Pla d'Acció i del marc estratègic de ciutat que l'AUE2030 dibuixa que és el document estratègic de la ciutat amb horitzó a 2030. Així mateix, les actuacions del PAM es troben alineats amb els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) marcats per la ONU. Al mateix temps que busca consolidar la transformació cap a una ciutat digital, fomentar la innovació i el coneixement, i millorar la qualitat de vida de la ciutadania, amb una especial atenció a la sostenibilitat.

Per últim, Esplugues també compta amb un planejament estratègic integral de ciutat previ a l'AUE2030, fruit de la col·laboració de tots els agents públics i privats que intervenen en la dinàmica urbana, batejat com a **Pla Estratègic 2025** sota el lema "El futur d'Esplugues està a les teves mans". La intenció de l'eslògan era deixar constància del marcat caràcter participatiu que, des del principi, va preveure

el procés d'elaboració del Pla. La intenció del Pla és desenvolupar una estratègia de futur clara i sostenible, que sigui capaç d'anticipar els canvis imprevistos que puguin afectar tant la ciutat d'Esplugues com el seu entorn territorial, des de l'àmbit socioeconòmic fins al mediambiental.

Presentació del municipi

 46.414 habitants (2023) 22.106 homes - 24.308 dones	 81,36% del parc edificatori amb una antiguitat anterior a l'any 2000
 4,6 km ²	 78,12% de treballadors en el sector serveis
 132 (hab/ha) Densitat de població en sòl urbà	 1,78 ha de superfície de zones verdes per cada 1.000 habitants
 13,28 % de sòl no urbanitzable	 15,71% de sòl forestal

Enclavada a l'àrea metropolitana de Barcelona, dins la comarca del Baix Llobregat, la ciutat d'Esplugues es troba estratègicament localitzada a la regió metropolitana. És una ciutat que compta amb una excel·lent connexió amb Barcelona i que presenta dinàmiques territorials favorables, tant a nivell comarcal com en l'àmbit immediat. Gaudeix d'una ubicació privilegiada a l'entorn metropolità de Barcelona, ciutat internacionalment reconeguda per la seva excel·lència en recerca i innovació, classificada com la 4a ciutat d'Europa en aquest àmbit, només superada per Munic, Berlín i París.

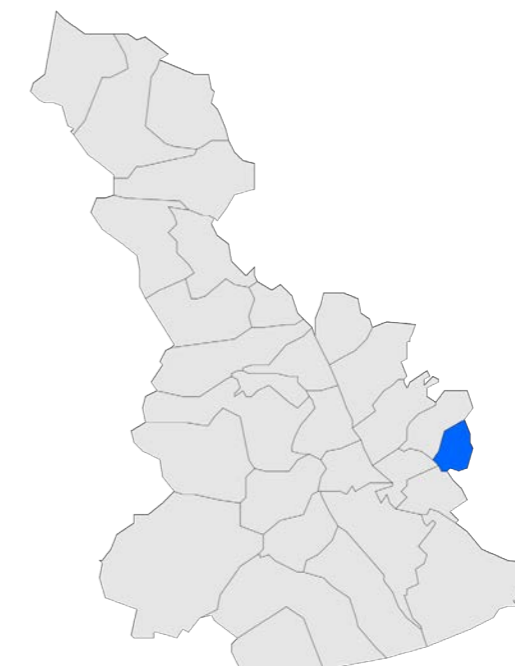

Figura 2.
Municipi d'Esplugues
de Llobregat respecte
a la comarca del Baix
Llobregat

Així mateix, la **situació de centralitat dins de l'àrea metropolitana de Barcelona** dota a Esplugues d'una ubicació idònia respecte les principals infraestructures de l'àrea metropolitana de Barcelona:

- Aeroport
- Estació de tren d'alta velocitat
- Port marítim
- Campus Universitaris
- Parc Natural de Collserola (un 15% del terme municipal pertany al Parc Natural)

Esplugues, ha sabut integrar-se en les dinàmiques creatives de Barcelona, i mantenir alhora la seva pròpia identitat acollidora. Amb una **economia diversificada**, destaca pel seu **sector biomèdic i farmacèutic**, incloent institucions com l'Hospital Sant Joan de Déu i empreses del sector. Aquesta diversitat ofereix oportunitats per atraure empreses de serveis avançats en aquests àmbits, així com en els sectors agroalimentari i de les TIC.

En matèria d'internacionalització, Esplugues compta amb un pla d'atractivitat i el pla de projecció internacional i participa en xarxes internacionals, amb un potencial per promocionar-se i establir vincles amb la marca Barcelona.

La ciutat es postula com una ciutat **amable, verda, familiar, educadora i innovadora**, prioritzant el benestar de la ciutadania i impulsant la seva qualitat de vida. Així doncs, compta amb les millors escoles internacionals de Barcelona, com l'American School la Deutsche Schule i la Highlands School, amb grans equipaments esportius accessibles per a tota la ciutadania, l'accés directe al Parc Natural de Collserola i noves zones de desenvolupament d'habitatges assequibles i de protecció oficial.

Figura 3.
Imatge aèria d'Esplugues.
Font: Ajuntament
d'Esplugues

L'Ajuntament reconeix la importància de la digitalització i adopta una actitud proactiva en aquest sentit, amb un enfocament en projectes d'Internet de les Coses (IoT), intel·ligència artificial i anàlisi de dades per millorar serveis municipals i la seva eficiència. Assumeix la **innovació** com a **clau** per a la **competitivitat local** i com a exemple de **lideratge en millora de serveis públics i eficiència operativa**. Així mateix, **busca consolidar-se com una ciutat digital**, promoure la innovació, el treball digne de qualitat i millorar la qualitat de vida, amb un fort compromís amb la sostenibilitat inclusiva, amb l'objectiu de **convertir-se en una nova centralitat metropolitana**.

Figura 4.
Imatge aèria d'Esplugues.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Pel que fa a la trama urbana, destaca especialment el seu nucli històric, amb indrets singulars com el carrer Montserrat i les masies històriques del voltant: Can Ramoneda, Can Cortada, on va viure el Baró de Maldà, autor del cèlebre El Calaix de Sastre, Can Pi i Can Biale. Així mateix, Esplugues compta amb els jardins històrics del Parc de Can Vidalet on s'emplaça el seu palauet, amb gran valor històric i patrimonial.

Limita amb els municipis de Sant Just Desvern a l'oest i al nord, amb Barcelona al nord-est, amb l'Hospitalet de Llobregat a l'est i al sud, amb Cornellà de Llobregat al sud i al sud-oest i amb Sant Joan Despí a l'oest i al sud-oest.

Pel que fa als espais naturals, és parcialment accidentat pels vessants meridionals de la muntanya de Sant Pere Màrtir (389 m), que ofereix un fantàstic mirador del municipi. També per la serra de Collserola, on trobem el turó de Picalquers, el coll de Finestrelles, la Plaça de les Bruixes i el Puig Marroquí (268 m).

L'Agenda Urbana Espanyola

Marc Metodològic

L'AUE proposa **10 Objectius Estratègics**, com el marc estratègic dels Plans d'Acció, al voltant dels quals han de pivotar totes les línies d'actuació i projectes que s'identifiquin i seleccionin. Aquests Objectius Estratègics estan agrupats temàticament en **Eixos Estratègics**, que coincideixen amb els objectius, tal com apareix en les imatges següents:

Metodologia per a la definició de l'agenda Urbana Esplugues 2030

La metodologia emprada per a l'elaboració de l'Agenda Urbana Esplugues 2030 (AUE2030), aplicada en el cas d'Esplugues de Llobregat, seguint el marc metodològic de l'Agenda Urbana Espanyola, consta de 4 fases, tal com es mostra en la figura inferior.

Diagnosi

Elaboració de la diagnosi estratègica del municipi, tot duent a terme una anàlisi detallada de la situació de la ciutat pel que fa als objectius de primer nivell en els quals s'estructura el marc estratègic de l'Agenda Urbana Espanyola, basat en evidències documentals i estadístiques disponibles, els resultats del procés de reflexió estratègica ja desenvolupats, i la validació dels DAFO.

Marc estratègic

Partint dels resultats de la Diagnosi, definició del Marc Estratègic de l'Agenda Urbana Esplugues 2030, basat en els Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola mitjançant un procés participatiu i multinivell.

Pla d'Acció

Creació d'un Pla d'Acció que contingui les estratègies, els objectius i les accions a desenvolupar en un horitzó 2030. Realització d'una sèrie de fitxes descriptives amb informació detallada per als objectius i les accions més destacades, per tal de comptar amb informació de valor per a la seva posterior presentació a futures convocatòries per a la captació de fons.

Sistema de monitoratge, seguiment i avaluació

Definició d'un sistema de seguiment i avaluació basat en indicadors que facilitin la seva implementació i la determinació de pautes que possibilitin el seguiment i avaluació dels seus propis continguts, així com mesurar el futur grau d'implementació efectiva de l'Agenda Urbana Esplugues 2030.

Conseqüentment, la Diagnosi de la situació actual del municipi, en relació al seu nivell de desenvolupament sostenible, s'estructura atenent els 10 objectius estratègics proposats per l'Agenda Urbana Espanyola, en aquest cas plantejats com a objectius estratègics, de manera que permeti dotar de fil conductor i traçabilitat tot el procés de definició de l'Agenda Urbana Esplugues 2030, des de la seva fase d'anàlisi inicial fins a la definició del Pla d'Implementació.

Diagnosi

La Diagnosi es farà a partir d'una anàlisi documental de les polítiques, plans, programes i actuacions que tinguin incidència a Esplugues. Amb l'anàlisi documental i el treball de camp realitzat al municipi es durà a terme l'avaluació de la ciutat i el seu territori per a cadascun dels 10 objectius estratègics de l'Agenda Urbana, per tal d'obtenir una mirada transversal de tots els àmbits que interfereixen en el municipi i de treballar d'acord amb les directrius que marca la pròpia Agenda Urbana.

Per tal d'efectuar una Diagnosi d'acord amb la realitat del municipi i facilitar-ne la posterior comprensió s'ha decidit agrupar els 10 objectius estratègics en grups temàtics afins entre ells. Aquesta agrupació permet avaluar d'una manera més transversal les característiques del municipi. A continuació, es presenten els 4 grups temàtics amb els quals es treballarà:

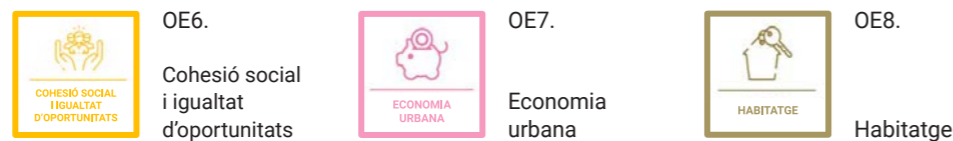
Territori i mobilitat

Canvi climàtic i sostenibilitat

Economia societat i habitatge

Digitalització i governança

Grup temàtic 1: Territori i mobilitat

Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola que s'aborden en aquest capítol:

1: Territori, paisatge i biodiversitat

2: Model de ciutat

5: Mobilitat i transport

Objectiu estratègic 1:

ORDENAR EL TERRITORI I FER UN ÚS RACIONAL DEL SÒL, CONSERVAR-LO I PROTEGIR-LO

La ciutat es vincula amb el territori que ocupa, però els seus efectes s'estenen sobre un entorn molt més gran que aquell. La forma de vida urbana sol ser expansiva i sovint amenaça la forma de vida rural i la preservació de l'entorn al qual assoleix el seu desenvolupament, circumstància que hauria de ser suficient per ser curós en relació amb l'extensió de la urbanització. Aquest context és molt rellevant, perquè constitueix el primer pas per assolir un model de desenvolupament sostenible.

Fa temps que el **sòl rural** va deixar d'entendre's com el sòl residual, és a dir, com aquell que queda després de la identificació del sòl que ja és urbà i l'exclusió del sòl que demanen els plans urbanístics per assegurar el creixement previst i previsible en un determinat horitzó temporal. I tampoc pot ser entès com el mitjà pel qual les ciutats veuen satisfetes les seves necessitats. Es tracta d'un **sistema en si mateix que mereix protecció i la seva pròpia anàlisi**, independent dels mecanismes de funcionament i expansió de les ciutats. En qualsevol cas, és cert que les ciutats són incapaces d'alimentar-se amb la seva pròpia producció primària, que no podrien sostenir-se amb la pluja que reben, ni garantir l'energia necessària amb els recursos d'energia i materials de què disposen dins del seu propi territori. Generen impactes negatius sobre la biodiversitat i la seva expansió sobre extensions territorials creixents i així:

- Substitueixen els ecosistemes naturals per un ús del sòl que tendeix a impermeabilitzar-lo i a esterilitzar-lo, el fragmenten des del punt de vista de les poblacions d'espècies de plantes i animals i interposen barreres a la seva mobilitat.
- Generen altes taxes de metabolisme energètic i material, amb demandes i emissions creixents.
- Creen insatisfacció davant el "desig de naturalesa" per part de la ciutadania, que tenen difícil accedir-hi degut a les elevades distàncies a cobrir des de la trama urbana.

Cal, no només que la ciutat s'adapti a la natura, sinó que la natura entri a les ciutats. Es tracta de **fomentar les infraestructures verdes i blaves que garanteixen la biodiversitat i que connectin les tradicionals zones verdes urbanes amb la naturalesa**, per apropar-la a la ciutadania de manera accessible i saludable, tot permetent que tinguin, a més, un impacte beneficiós en els entorns periurbans i que millorin, així, les problemàtiques pròpies d'aquest tipus de barris.

Connectar el medi urbà amb el medi rural, perquè de la seva conservació, tradicions i cultura en depèn el futur de les ciutats i el desenvolupament urbà sostenible. Això serà possible si ambdós mitjans es connecten mitjançant una mobilitat que potenciï la configuració de nodes o nuclis, dificultant el desenvolupament de la dispersió urbana i garantint una economia de proximitat que sigui capaç de reduir el consum d'energia i que optimitzi els recursos.

La planificació territorial i urbanística haurà de perseguir l'ús racional del sòl com el que és: un recurs natural, escàs i no renovable, que mereix protecció i la preservació

de la transformació urbanística, la qual hagi d'incloure, almenys, els sòls que no siguin idonis per atendre nous creixements, o que no siguin els adequats, encara que el creixement pugui arribar a ser convenient o necessari. Alhora, el model urbà que sorgeixi de la planificació ha d'esdevenir el millor aliat per garantir la sostenibilitat, tot adaptant la urbanització al territori que les acull, aprofitant les característiques geogràfiques, morfològiques, geològiques i bioclimàtiques existents.

A més, ha de protegir, conservar i millorar, la planificació territorial i urbanística, el patrimoni natural i cultural i el paisatge, així com propiciar l'existència d'infraestructures verdes urbanes que, en la mesura del possible, quedin vinculades amb el context natural. I més enllà de la pròpia planificació, la gestió dels recursos serà també un aspecte clau.

En tot això incideixen totes les Agendes internacionals i, per tant, també en l'Agenda Urbana Esplugues 2030.

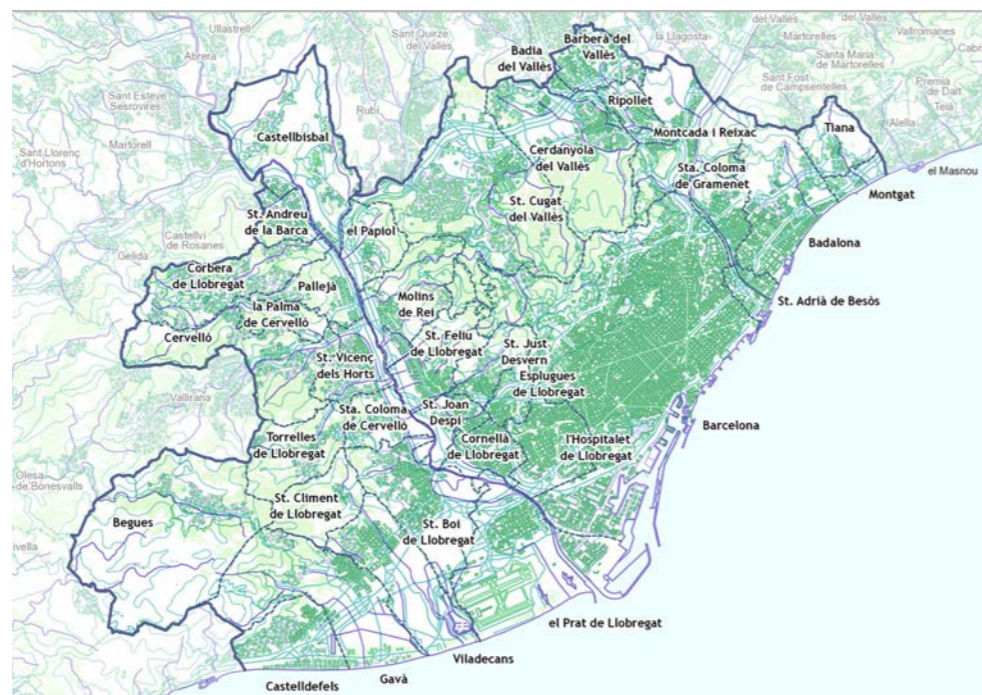
Objectiu Específic 1.1: Ordenar el sòl de manera compatible amb el seu entorn

Esplugues de Llobregat és un municipi situat a la comarca del Baix Llobregat, a la província de Barcelona. És el municipi més petit de la comarca, amb una superfície de 4,6 km². La seva densitat de població és de 10.090 hab/km², la qual cosa el fa un dels municipis més densament poblats de Catalunya.

El relleu d'Esplugues de Llobregat és parcialment accidentat, amb altituds que van dels 45 metres als 389 metres sobre el nivell del mar. El 77% del terme municipal està urbanitzat, mentre que el 23% restant és zona verda.

El municipi està creuat per diferents torrents, els quals estan correctament canalitzats. Això, sumat a l'escorrentia que existeix al municipi per l'orografia marcada, disminueix enormement el risc d'inundació.

Figura 5.
Mapa de l'Àrea
Metropolitana de
Barcelona

Objectiu Específic 1.2: Conservar i millorar el patrimoni natural i cultural, i protegir el paisatge

A més del seu característic relleu i la seva densa població, Esplugues també compta amb un gran valor cultural i natural. El nucli antic d'Esplugues de Llobregat és un dels seus principals atractius turístics. En aquest nucli es troba l'església de Santa Magdalena, un temple romànic del segle XII. També destaca el carrer de Montserrat, un carrer medieval amb un encant especial.

Esplugues compta amb diverses masies històriques, com Can Cortada o Can Casanoves. Can Cortada és una masia del segle XV, situada al costat al carrer de l'Església, costat muntanya. Can Casanoves, ara convertida en monestir, conserva el claustre gòtic del monestir de Santa Maria de Montsió.

La muntanya de Sant Pere Màrtir és el mirador del municipi. Des d'aquest turó es pot gaudir d'unes vistes panoràmiques de la ciutat de Barcelona i del Baix Llobregat. El Parc de Can Vidalet és un altre indret natural d'interès, amb una gran varietat de flora i fauna.

L'Avenç és una entitat cultural fundada el 1920. Aquesta entitat organitza diverses activitats culturals, com concerts, exposicions i teatre.

També s'ubiquen dos museus remarcables a la ciutat: el Museu Can Tinturé i el Museu de Ceràmica Pujol i Bausis "La Rajoleta". El Museu Can Tinturé conjuntament amb "La Rajoleta" són museus dedicats a conservar el llegat de la història de la indústria ceramista a la ciutat.

Objectiu Específic 1.3: Millorar les infraestructures verdes i blaves i vincular-les amb el context natural

El municipi d'Esplugues compta amb un 15% del seu terme municipal cobert pel Parc Natural de Collserola, un entorn natural de primer nivell ric en biodiversitat que proveeix Esplugues amb una gran quantitat de recursos ecosistèmics.

En aquest sentit, la marcada orografia d'Esplugues que propicia que la ciutat es trobi recorreguda de nord a sud per diversos torrents, permet l'existència de corredors verds urbans naturals. Així doncs, fa dècades que Esplugues treballa en la consecució de corredors verds que articulin una veritable xarxa d'infraestructura verda al municipi.

Figura 6.
Vista del nucli antic.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Figura 7.
Vista del turó de Sant Pere
Màrtir des de la plaça Mireia
Font: Ajuntament d'Esplugues

El màxim exponent de corredor verd a la ciutat el trobem al Parc dels Torrents, que recorre la ciutat des del sud del municipi fins al carrer Puig i Cadafalch on es veu interromput pel pas de l'autovia B-23. Actualment el Parc dels Torrents es troba en fase d'unió de les seves dues parts separades només per uns metres, cosa que permetrà la creació d'un corredor verd que recorri el centre de la ciutat i que compta amb una longitud total d'1 km.

Així mateix, l'Ajuntament està treballant actualment, a través del Pla d'Ombres, en la creació d'una xarxa d'infraestructures verdes que connectin els diferents espais naturals i urbans de la ciutat. Aquest Pla inclou tant la creació de corredors verds com de rutes naturals que permetin el desplaçament de la ciutadania fent ús de mitjans de mobilitat activa.

Per altra banda, també asseguren la connectivitat ecològica entre els diferents espais verds per tal de garantir que la fauna local pugui moure's lliurement i mantingui els cicles naturals.

Figura 8.
Mapa de les zones verdes d'Esplugues, (en verd les àrees relatives a corredors verds i en blau la resta de zones verdes).
Font: Elaboració pròpia

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

- Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC)
- Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS)
- Districtes d'Innovació d'Esplugues

Plans estratègics

- Pla integral de recursos patrimonials
- Pla de mesures en situacions de sequera
- Pla d'ombres
- Pla d'itineraris naturals i refugis climàtics
- Pla d'infraestructures verdes i viàries de Can Cervera

Plans sectorials

- Foment de la naturalització de l'espai urbà
- Augment de la massa arbòria i la seva diversitat de la ciutat

Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Superfície de cobertura artificial per municipi (%)	85,67
Superfície de zona forestal i deveses per municipi (%)	15,71
Superfície municipal de sòl no urbanitzable (%)	13,28
Superfície de zones verdes per cada 1.000 habitants	1,78
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Superfície de sòl urbà mixt discontinu sobre sòl urbà mixt total (%)	1,23
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total del sòl urbà (%)	9,80
Sòl urbanitzable delimitat respecte al total del sòl urbà (%)	6,44
Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús residencial respecte al total de sòl urbà (%)	0,24
Superfície d'infraestructures de transport (ha)	47,49
Percentatge de superfície d'infraestructures de transport respecte al terme municipal (%)	10,43
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Percentatge de població estrangera (%)	12,65
Índex de dependència total (%)	56,96
Índex de dependència infantil (%)	21,99
Índex de dependència de majors (%)	37,29
Nre. d'habitatges per cada 1.000 habitants	412,9
Variació del nombre de llars 2001-2011 (%)	12,55
Creixement del parc d'habitatge 2001-2011 (%)	8,31
Percentatge d'habitatge secundari (%)	3,21
Percentatge d'habitatge buit (%)	6,67
Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	0,30
Nre. d'habitatges previstos a les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants	1,25
Figura de planejament urbanístic vigent al municipi	PG
Data de la figura de planejament urbanístic vigent al municipi	1976

Font: MITMA

Objectiu estratègic 2:

EVITAR LA DISPERSIÓ URBANA I REVITALITZAR LA CIUTAT EXISTENT

Pel que fa al model urbà a assolir per Esplugues, aquest ha d'estar orientat cap a la **compacitat en la seva morfologia, la complexitat (mixtura d'usos i biodiversitat) en la seva organització, l'eficiència metabòlica en el seu funcionament i la cohesió social en la recerca de l'equitat i la igualtat.**

La morfologia urbana és l'eix vertebral de solucions formals, que van des de la densitat edificatòria a la distribució d'usos d'espais, el percentatge d'espai verd o viari, etc. Determina també la proximitat entre els usos i les funcions urbanes i està molt condicionada pel model de mobilitat i el model d'ordenació del territori del qual derivi. La planificació o ordenació del sòl ha de perseguir estructures urbanes compactes i polifuncionals, que prioritzin els processos de reciclatge dels teixits urbans ja existents, la recuperació de sòls en desús ubicats a l'interior dels àmbits urbans i la redensificació dels sòls urbanitzables dispersos. També s'aconseguirà actuar en la compacitat:

- Reduint distàncies entre usos, espais públics, equipaments i altres activitats, per desenvolupar patrons de proximitat que permetin un major nombre de desplaçaments a peu.
- Convertint l'espai públic en un element estructural clau, que permeti utilitzar-lo com a veritable espai de convivència ciutadana i garantir-ne la qualitat, en major mesura que la quantitat.
- Reconvertint part de l'espai urbà destinat a la mobilitat, a la multiplicació d'usos i drets de la ciutadania. És el que permet convertir els carrers en veritables indrets de cohesió social.

Per la seva banda, la complexitat atén l'organització urbana, la diversitat d'usos i funcions en un mateix àmbit, el dinamisme i la capacitat. I a través de tot això es pot influir en el present i controlar el futur. La planificació amb diversitat d'usos busca l'impuls d'espais d'activitat econòmica de petita escala: oficines, petits negocis, locals comercials de diversos formats i la seva compatibilitat amb els usos residencials i l'existència propera de serveis propis de l'estat del benestar com l'educació, la salut, el lleure o l'esport. També persegueix la transformació dels teixits industrials en espais d'activitat mixta, compatibles amb la vida urbana, sobretot dels més propers als sòls urbans i tracta d'evitar les deslocalitzacions a llocs cada vegada més allunyats, amb activitats monofuncionals, com són els grans centres comercials i de lleure, etc., que generen un gran impacte ambiental en estar vinculats fonamentalment als desplaçaments en cotxe. Però també les infraestructures i la forma urbana condicionen els patrons d'ús del sòl, l'elecció del transport, l'habitatge i els hàbits socials. Un cop implantats al territori són molt difícils de modificar i limiten el potencial de canvi a les ciutats ja consolidades, o la posada en marxa de polítiques que busquin l'eficiència en l'assignació dels recursos. Finalment, cal destacar la importància de la regeneració

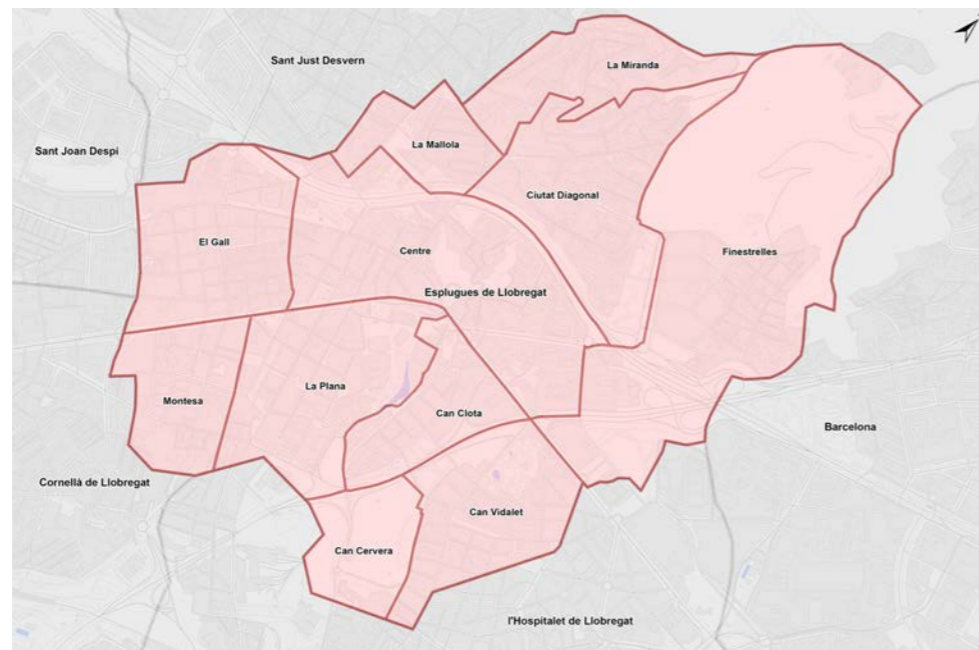

urbana. Es localitzen àrees a Esplugues en les quals s'aplicaran polítiques integrals d'intervenció físico-espacial, social, econòmica i mediambiental. És el que en el si de la Unió Europea es coneix com a regeneració urbana integrada. A més, l'establiment i el manteniment en el temps d'unes condicions adequades d'habitabilitat, tant en l'edificació, com en l'habitatge, requereixen l'ús de recursos diversos i un ampli ventall d'actuacions, tant públiques, com privades. Assolir els ODS i donar resposta a moltes de les necessitats emergents de la societat requereix, inevitablement, una transformació molt significativa de tot el patrimoni construït.

Els nostres edificis i espais públics van ser projectats per a situacions, necessitats i formes de vida cada vegada més allunyades del nostre present, i molt més del futur que s'ha de construir. Ara es demanen qüestions com:

- El canvi climàtic amb edificis de consum nul i espais públics adaptats a les noves condicions climàtiques.
- La incorporació de noves tecnologies i la digitalització.
- La transformació accelerada de les maneres de vida i de treball.
- Noves aproximacions sobre la salut, especialment la col·lectiva, i nous requeriments i percepcions en temes de seguretat. Una transició necessària en els models de mobilitat.
- La redefinició d'usos i prioritats en els espais públics físics versus espais públics virtuals.

Figura 9.
Distribució de barris
d'Esplugues de Llobregat.
Font: Ajuntament
d'Esplugues.

Totes elles impliquen una transformació intensa i massiva del patrimoni ja construït, amb operacions de rehabilitació, regeneració i renovació urbanes que requereixen fer un salt quantitatiu inevitable que converteixi aquesta comesa en un objectiu en

si mateix. No es tracta d'una rehabilitació parcial, sinó d'una transformació cap a la millora integral dels edificis.

Objectiu Específic 2.1 i 2.2.:
Definir un model urbà que fomenti la compacitat, l'equilibri urbà i la dotació de serveis bàsics i garantir la complexitat funcional i la diversitat d'usos

Esplugues de Llobregat és un municipi situat a la comarca del Baix Llobregat, a la província de Barcelona. La ciutat està formada per 10 barris urbanitzats: El Gall, La Plana, Montesa, Can Vidalet, el Centre, Can Clota, Ciutat Diagonal, Finestrelles, La Miranda i La Mallola. Sense urbanitzar hi ha Can Cervera, que es troba pendent d'un planejament urbanístic definitiu i Sant Pere Màrtir que compta únicament amb la infraestructura verda del Parc Natural de Collserola.

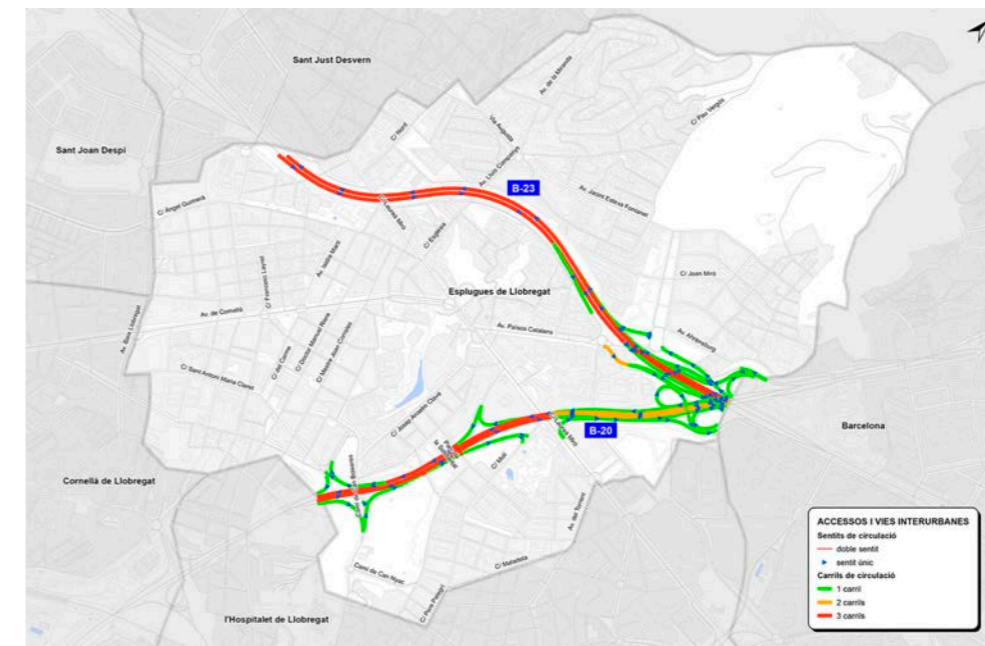
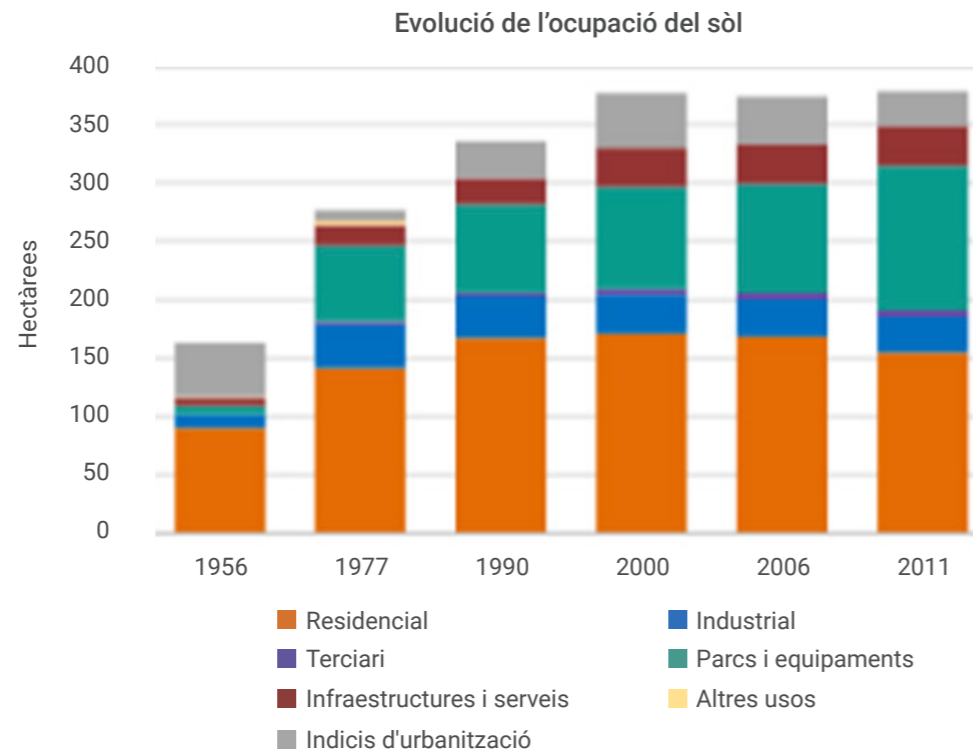

Figura 10.
Vies interurbanas
d'Esplugues de Llobregat.
Font: Ajuntament
d'Esplugues.

Històricament, la ciutat es va vertebrar a partir de les vies de comunicació d'entrada i sortida de Barcelona. El primer nucli principal, la Sagrera, es va formar al voltant de la Via Augusta, que era el camí principal de comunicació d'Esplugues fins al segle XVIII. El segon nucli, format a partir de la construcció de la carretera Reial al segle XVIII, es caracteritza per cases de planta baixa i pis al llarg de la carretera (actual Laureà Miró).

En les últimes dècades, la ciutat ha experimentat una transformació econòmica, passant d'una economia industrial a una economia de serveis. Aquesta transformació ha estat impulsada per la construcció d'oficines i comerços, i per l'arribada de noves empreses de serveis.

Figura 11.
Evolució de l'ocupació del sòl.

Objectiu Específic 2.3, 2.4 i 2.5:
Garantir la qualitat i l'accessibilitat universal dels espais públics, Millorar el medi ambient urbà, i reduir la contaminació i Impulsar la regeneració urbana

Esplugues de Llobregat és una ciutat que es preocupa per la qualitat de vida dels seus habitants. Això es reflecteix en la seva oferta d'espais verds i d'educació. En el que respecta als espais verds, el municipi compta amb 122 hectàrees de zones verdes dins del terme municipal, un 27% de la superfície total. D'aquestes, 49 hectàrees corresponen a zones urbanes verdes, repartides en 18 parcs i places. El parc de Can Vidalet és un dels parcs històrics de l'àrea metropolitana i l'espai verd urbà més important d'Esplugues.

Figura 12.
Parc de Can Vidalet

A banda d'aquest, Esplugues compta amb altres parcs i places com el parc dels Torrents, el parc de les Esplugues, el parc Pou d'en Fèlix, el parc de la Fontsanta, el parc Onze de Setembre i el parc de la Solidaritat. En el que respecta a l'educació, per al curs escolar 2023-2024, al municipi s'ubiquen els següents centres escolars:

- **10 escoles bressol**
  - 4 de titularitat municipal
  - 1 de titularitat de la Generalitat
  - 5 de titularitat privada
- **8 escoles públiques d'educació infantil i primària**
- **4 centres públics d'educació secundària i batxillerat**
(n'hi ha 2 en què s'imparteixen també cicles formatius)
- **4 centres concertats d'educació infantil, primària i secundària**
- **3 centres privats d'educació infantil, primària i secundària**

Aquesta oferta educativa permet que els habitants d'Esplugues puguin accedir a una educació de qualitat des de la primera infància fins a la universitat.

Objectiu Específic 2.6:
Millorar la qualitat i sostenibilitat dels edificis

El consum energètic dels edificis i equipaments municipals és de 5.165 MWh, i representa el 55% del consum municipal. Les principals fonts de consum energètic de les dependències municipals són l'electricitat (54%) i el gas natural (42%). Durant el període 2005-2019 el consum d'electricitat ha augmentat un 2%, mentre que el de gas natural ho ha fet en un 789%. El 2005 els equipaments municipals tenien un consum aproximat de 244 MWh de gas natural. El 2019 aquesta xifra era superior als 2.000 MWh. El 2% del consum dels edificis i equipaments municipals correspon a producció solar tèrmica i un 1% a energia provenint de la geotèrmia.

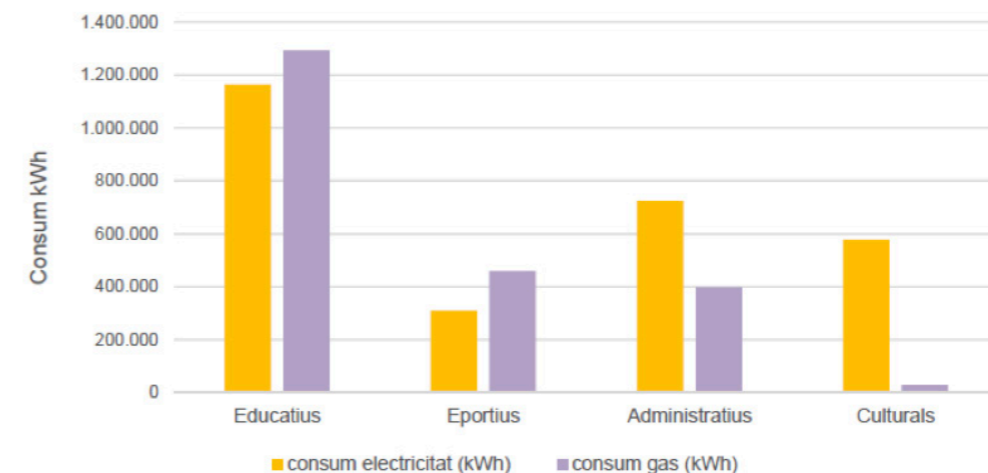

Figura 13.
Consums energètics dels equipaments municipals en 2019 per tipologia de l'equipament.
Font: Ajuntament d'Esplugues de Llobregat i Diputació de Barcelona, 2020

Són 65 els equipaments municipals d'Esplugues de Llobregat (dades de 2019). Entre aquests equipaments predominen els equipaments educatius, els esportius, els administratius i els culturals. En tots els casos, l'electricitat és la principal font energètica, exceptuant els edificis educatius en què el gas natural representa majors consums (72%). Són els equipaments d'oficines aquells que tenen un major consum energètic. Representen el 33% dels consums energètics del total d'edificis municipals, seguit dels equipaments esportius (26%) i els educatius (22%).

Des del Servei de Manteniment i Espai Públic, també, s'impulsen els estudis energètics en equipaments públics i el desenvolupament de plans de millora, en aquells equipaments que es consideri necessari. Una de les línies d'actuació que s'ha impulsat des d'aquest servei ha estat el Pla de renovació de calderes, amb l'objectiu d'adequar a la normativa les instal·lacions i millorar-ne la seva eficiència energètica. Pel que fa a l'enllumenat públic, s'han realitzat diverses actuacions de canvi de lluminàries i actualment està en la seva fase final el projecte de renovació integral de l'enllumenat públic de la ciutat.

Recentment, des de l'AMB s'ha elaborat el Pla de Cobertes Fotovoltaïques a Esplugues (2020), amb el qual es pretén afavorir la generació d'energia renovable i l'autoconsum en edificis municipals mitjançant instal·lacions solars fotovoltaïques, com a primer pas per a complir amb l'objectiu d'assolir un mínim de producció local del 30% d'energia renovable al 2030. Amb aquest estudi s'ha determinat el potencial que presenta una selecció d'edificis públics de la ciutat per a la instal·lació d'energia solar fotovoltaïca.

El Pla de Sostenibilitat de l'AMB aprovat el 2020, per la seva banda, és el Pla referent per a la implantació de polítiques amb criteris de sostenibilitat i de mitigació i adaptació al canvi climàtic. En aquest sentit, cal destacar l'eix de treball "Energia i canvi climàtic (àmbit municipal)", a través del qual es desenvoluparà el marc d'acció a seguir per les entitats municipals en pro de l'eficiència energètica.

Figura 14.
Plaquas solars.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

• Districtes d'Innovació d'Esplugues	Plans estratègics
• Pla de mobilitat urbana sostenible (PMUS)	
• Pla d'infraestructures verdes i viàries de Can Cervera	Plans sectorials
• Projecte d'urbanització del barri del Gall	
• Programa 4 x 100: actuacions de remodelació de carrers	Programes
• Programa anual de millora dels parcs infantils	
• Desenvolupament de l'ARE Montesa	Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Superfície de sòl urbà mixt discontinu sobre sòl urbà mixt total (%)	1,23
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Compacitat urbana. Superfície construïda total per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,73
Superfície construïda d'ús residencial per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,44
Superfície construïda d'ús residencial respecte al total (%)	59,31
Densitat d'habitatges previstos en les àrees de sòl de desenvolupament (htge/ha)	69,23
Percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total del sòl urbà (%)	9,80
Sòl urbanitzable delimitat respecte al total del sòl urbà (%)	6,44
Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús residencial respecte al total de sòl urbà (%)	0,24
Percentatge del parc edificatori per municipi amb una antiguitat anterior a l'any 2000 (%)	81,36
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Percentatge de població estrangera (%)	12,65
Índex de dependència total (%)	56,96
Índex de dependència infantil (%)	21,99
Índex de dependència de majors (%)	37,29
Nre. d'habitatges per cada 1.000 habitants	412,90
Variació del nombre de llars 2001-2011 (%)	12,55
Creixement del parc d'habitatge 2001-2011 (%)	8,31
Percentatge d'habitatge secundari (%)	3,21
Percentatge d'habitatge buit (%)	6,67
Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	0,30
Nre. d'habitatges previstos a les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants	1,25
Figura de planejament urbanístic vigent al municipi	PG
Data de la figura de planejament urbanístic vigent al municipi	1976

Font: MITMA

Objectiu estratègic 5:

AFAVORIR LA PROXIMITAT I LA MOBILITAT SOSTENIBLE

La mobilitat urbana està sent un element clau en les polítiques urbanes a causa del creixement de les ciutats en els darrers anys i a la complexitat dels usos del sòl. Actualment més de la meitat de la població mundial viu en àrees urbanes. A la Unió Europea, aquest percentatge arriba al 80% i a Espanya, es supera lleument.

La mobilitat, entesa com la capacitat de moure's en l'espai urbà mitjançant diferents mitjans de transport, constitueix una dinàmica clau per a la planificació de les ciutats. Els sistemes de transport influeixen de forma decisiva en les pautes de desenvolupament urbà i en la qualitat de vida de la ciutadania. També en la justícia espacial, entesa en aquest cas com el paper que juguen les ciutats mitjançant la planificació de l'espai i les seves connexions en la conformació de la igualtat o de la desigualtat social.

Avui és innegable que **les ciutats i els entorns metropolitans necessiten models de mobilitat intel·ligents**, que assegurin l'**accessibilitat universal**, **redueixin les desigualtats entre territoris i entre classe socials**, que es dotin de sistemes de transport sostenibles que afavoreixin una economia eficient, un medi ambient saludable, una bona qualitat de l'aire i el benestar dels seus habitants.

La Comissió Europea, al Llibre Blanc del Transport publicat el 2011, «Cap a un Sistema de Transports competitiu i eficient en el consum de recursos», constata que el transport encara no és sostenible a causa de la seva alta dependència del petroli, als alts índexs de congestió i als alts impactes mediambientals i econòmics que comporta. Tampoc ho és des del punt de vista social a causa dels enormes costos derivats de l'accidentalitat i els problemes d'accessibilitat. Aconseguir una mobilitat eficient, en relació amb els recursos utilitzats, i sostenible és un dels desafiaments de les ciutats del present i del futur.

El model urbà que es triï per ordenar el creixement necessari de les ciutats és molt rellevant, tant en relació amb els objectius estratègics ja analitzats fins ara, com, per descomptat, en relació a l'aspiració d'afavorir la proximitat i una mobilitat sostenible. Els models de creixement basats en un desenvolupament urbà dispers i expansiu augmenten les distàncies de viatge, la qual cosa contribueix a incrementar la dependència de l'automòbil, produeix un gran consum d'espai i energia i uns significatius impactes mediambientals. En aquest context, plantejar el desafiament de la mobilitat requereix un canvi de paradigma en la planificació urbana, tot fomentant ciutats compactes, amb usos mixtos del sòl i abandonant aquests models de creixement dispers. També encaixa en aquest paradigma la recerca de **models territorials i urbans de proximitat**. La proximitat a les activitats, els serveis, les dotacions, els llocs de treball i de lleure, permeten, en general, afrontar de manera més eficient un dels grans reptes actuals de l'urbanisme: la **gestió de la mobilitat i els serveis de transport urbans i amb ells la qualitat mediambiental**. Cercar aquest model territorial, que des de l'òptica més urbana es caracteritza per una urbanització compacta, amb diversitat d'usos i una mida raonable, és un objectiu prioritari per a la ciutat d'Esplugues que, a més,

té efectes transversals múltiples. Tot això amb independència que es reconeguin les virtuts, en termes d'oportunitats, de les àrees metropolitanes i de les grans ciutats, o en el cas d'Esplugues la seva situació a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Pel que fa al disseny de sistemes de transport, la clau està en l'**eficiència i la sostenibilitat** que proporcionen alternatives atractives, confortables i assequibles al vehicle privat. D'acord amb el Consell de Transports de la Unió Europea, un sistema de transports sostenible és aquell que:

- Permet respondre a les necessitats bàsiques d'accés i desenvolupament d'individus, empreses i societats, amb seguretat i de manera compatible amb la salut humana i el medi ambient, i fomenta la igualtat dins de cada generació i entre generacions successives.
- Resulta assequible, opera equitativament i amb eficàcia, ofereix una elecció de modes de transport i dona suport a una economia competitiva, així com el desenvolupament regional equilibrat.
- Limita les emissions i els residus dins de la capacitat del planeta per absorbir-los, fa servir energies renovables al ritme de generació i utilitza energies no renovables a les taxes de desenvolupament d'energies renovables mentre es minimitza l'impacte sobre l'ús del sòl i la generació de sorolls.

Els sistemes de transport, a més, esdevenen un **vector d'innovació en l'entorn urbà, capaços d'incorporar les més avançades tecnologies en favor d'una mobilitat més segura, eficient i sostenible**. Aquestes noves i ja no tan noves tecnologies faciliten informació en temps real per planificar el viatge, aprofitar el temps d'espera i reduir la incertesa, amb la qual cosa es milloren la confiança i la percepció per part de l'usuari. D'acord amb la Comissió Europea (2013), la innovació tecnològica és una eina fonamental per implementar estratègies que promoguin una mobilitat urbana sostenible.

En aquest marc, sorgeix el concepte de **Ciutat Intel·ligent**. Es presenten com una solució per aconseguir un desenvolupament urbà més sostenible alhora que augmenten la qualitat de vida de la ciutadania a través de l'ús de les tecnologies. Aplicant aquest concepte a la mobilitat intel·ligent, aquesta es basaria en «formes innovadores i sostenibles de proporcionar un mitjà de transport per als habitants de les ciutats, com el desenvolupament de sistemes de transport públic i de vehicles basats en combustibles i sistemes de propulsió respectuosos amb el medi ambient, recolzats en avenços tecnològics i en comportaments proactius de la ciutadania». A la ciutat del futur és imprescindible tenir en compte la **integració d'aquests sistemes intel·ligents de transport i la planificació urbana**, especialment en les següents dimensions: la integració física dels diferents usos del sòl per als serveis de transport; la integració d'estratègies, polítiques, disciplines i entitats administratives i la coordinació entre el sector públic i el privat.

Objectiu Específic 5.1: Afavorir la ciutat de proximitat

Actualment s'està implementant el projecte de pacificació dels barris seguint amb l'Estratègia del Pla de Mobilitat Urbana d'Esplugues, amb l'objectiu de potenciar els

desplaçaments a peu en detriment del transport motoritzat privat i augmentar la qualitat de vida de les persones.

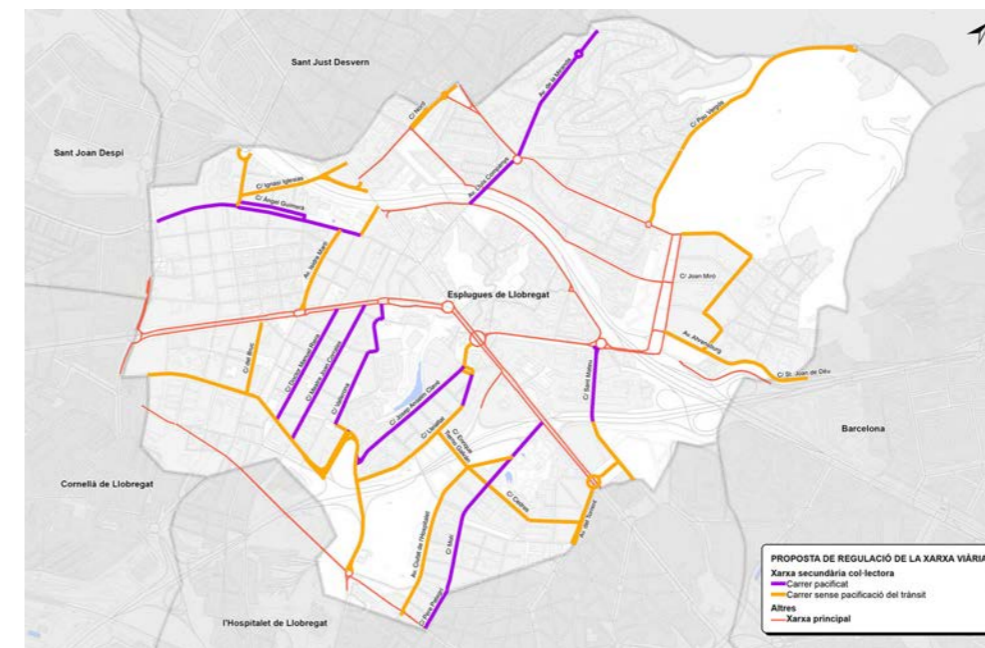

Figura 15.
Nous carrers de zona 30 de la xarxa secundària col·lectora.
Font: PMUS d'Esplugues

Per assolir aquests objectius, es contemplen les següents mesures:

- Conversió en zona de vianants de carrers de la ciutat.
- Millora d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.
- Eixamplament de voreres.
- Creació i ampliació d'espais urbans dedicats a vianants, i a zones de prioritat invertida.

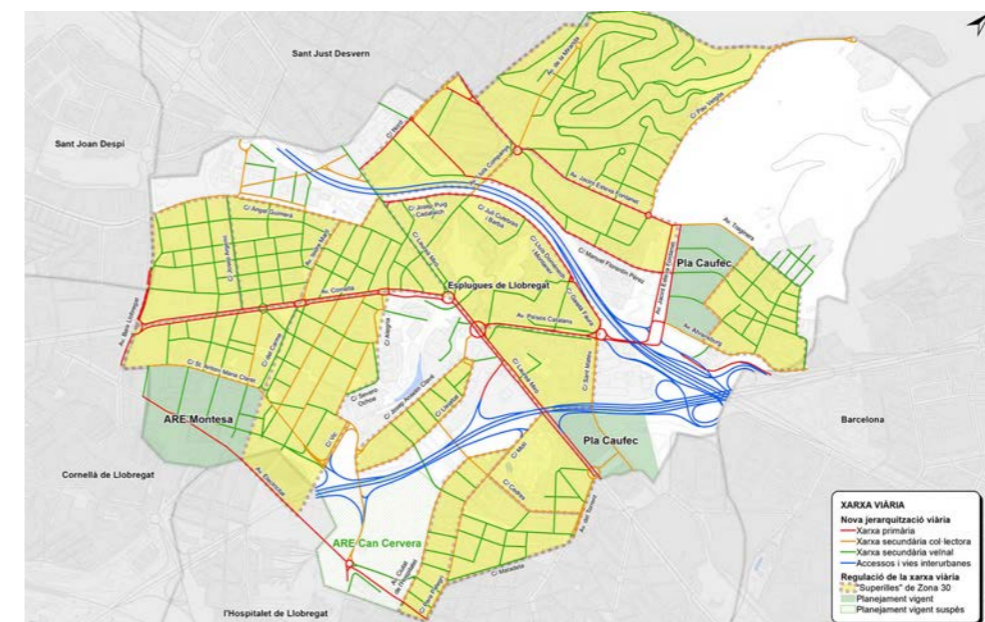

Figura 16.
Proposta de "Superilles" de zona 30 a Esplugues.
Font: PMUS d'Esplugues

Aquestes actuacions busquen afavorir el desplaçament a peu o en bicicleta en detriment del transport privat i contaminant (com és el cotxe o la motocicleta), potenciant els espais on la ciutadania es pot desplaçar (i jugar) de forma més segura, assegurant l'accessibilitat per a totes les persones i afavorint les relacions veïnals.

Una altra mesura dins d'aquest projecte és la creació de camins escolars, que tracta de la creació d'itineraris segurs mitjançant la senyalització de les principals rutes d'accés als centres escolars perquè els nens i nenes puguin anar sols a l'escola (a peu o en bicicleta). També es poden introduir mesures per reduir el volum de trànsit al voltant d'aquests centres com ara reduir la velocitat, senyalitzacions d'avís, etc.

Amb l'aplicació d'aquestes mesures es preveu reduir en un 2% el trànsit de vehicles privats al municipi i afavorir la mobilitat activa.

Objectiu Específic 5.2: Potenciar modes de transport sostenibles

El municipi compta amb una xarxa de transport públic que uneix el municipi amb les ciutats veïnes i que representa una alternativa sostenible al cotxe privat.

- Metro: el municipi disposa d'una parada del Metro de Barcelona, l'estació "Can Vidalet" de la línia 5.
- Tram: el municipi compta amb 3 línies de Trambaix, que recorren les 5 parades del municipi. (Ca n'Oliveres, Can Clota, Pont d'Esplugues, La Sardana i Montesa).
- Autobús: un total de 14 línies de bus creuen Esplugues, amb nombrosos autobusos, tant urbans com interurbans, a la seva disposició. (Busos de la xarxa TMB, 2 busos interurbans, 3 nitbusos i 2 busos urbans EP1 i EP2).

Esplugues de Llobregat és un dels municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb major percentatge d'ús del transport públic (23,7%), segons dades de l'EMT. Aquesta xifra ha anat augmentant en els últims anys, gràcies a la millora de la xarxa de transport públic i a les polítiques municipals de promoció de la mobilitat sostenible.

Figures 17 i 18.
Cobertura territorial
de la xarxa ferroviària
d'Esplugues, tranvia
(esquerra) i metro (dreta).
Font: PMUS d'Esplugues

El parc de vehicles municipal el 2021 és de 28.037 vehicles. El repartiment per tipologia de vehicles és el següent:

- Turismes: 6,1%

- Motocicletes: 21,3%
- Camions i furgonetes: 10,6%
- Altres: 2%

D'acord amb l'estudi de la mobilitat a Esplugues de Llobregat (AMB i DIBA, 2011), el 2011 es produïen un total de 147.715 desplaçaments, una mitjana diària de 3,27 desplaçaments per persona i dia. Entre aquests desplaçaments, un 40,2% són generats per motius ocupacionals.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

• Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS)	Plans estratègics
• Pla Local de Seguretat Viària	Plans sectorials
• Pla Local de Seguretat Ciutadana	
• Programa 4x100: actuacions de remodelació de carrers	Programes
• Programa anual de millora de l'accessibilitat de les vies públiques	
• Creació de noves zones de trànsit pacificat	Actuacions
• Ampliació de la xarxa de carrils bici	
• Pacificació de la xarxa viària secundària de trànsit	
• Adequació i millora de l'accessibilitat de les parades de la xarxa d'autobús	
• Electrificació de la flota de vehicles municipals	
• Implantació de la infraestructura de recàrrega per a vehicles elèctrics	
• Camí de connexió per a vianants dels dos àmbits del Parc dels Torrents	

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Superfície de sòl urbà mixt discontinu sobre sòl urbà mixt total (%)	1,23
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Compacitat urbana. Superfície construïda total per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,73
Superfície construïda d'ús residencial per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,44
Superfície construïda d'ús residencial respecte al total (%)	59,31
Densitat d'habitatges previstos en les àrees de sòl de desenvolupament (htge/ha)	69,23
Superfície d'infraestructures de transport (ha)	47,49
Percentatge de superfície d'infraestructures de transport respecte al terme municipal (%)	10,43
Vehicles domiciliats cada 1000 habitants	533,49
Percentatge de turismes (%)	66,79
Percentatge de motocicletes (%)	20,30
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03

Font: MITMA

DAFO grup temàtic 1:

Per a l'elaboració de l'anàlisi DAFO de l'Agenda Urbana d'Esplugues, principalment s'ha pres de base l'anàlisi DAFO realitzat per al Pla Estratègic Esplugues 2025. Aquest anàlisi es va portar a terme a través d'un procés participatiu que involucrava, d'una banda, l'equip de govern, grups polítics municipals i equip tècnic municipal, i representants socials, culturals i econòmics del territori per l'altra.

Territori i mobilitat

Així mateix, s'han recollit les fortaleeses identificades per a cadascun dels 6 reptes de l'Agenda 2030 d'Esplugues, així com debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats dels diferents plans estratègics de la ciutat.

A partir d'aquesta informació s'ha actualitzat la següent anàlisi DAFO per al **grup temàtic de Territori i Mobilitat**

D

DEBILITATS

- OE 5 - Trànsit rodat: contaminació local
- OE 5 - Impossibilitat d'incidir sobre el trànsit interurbà
- OE 1 - Configuració orogràfica
- OE 2 - Elevada densitat poblacional
- OE 2 - El centre històric no exerceix com a veritable centre, ni com a nucli poblacional
- OE 2 - Falta d'il·luminació
- OE 5 - Transport públic en direcció sud
- OE 2 - Manca un equipament cultural de dimensions adequades a la població
- OE 5 - Transport públic
- OE 5 - Ciutat mal connectada amb els municipis limítrofs
- OE 2 - Estructura urbana que no afavoreix la integració
- OE 5 - Trànsit i autopista (soroll, contaminació...)

A

AMENACES

- OE 2 - Desconeixement del municipi d'Esplugues des de l'exterior
- OE 5 - La incertesa i l'impacte de les decisions preses respecte a l'accés a Barcelona a través del trànsit rodat

F

FORTALESES

- OE 1 - Parcs urbans, parc natural de Collserola, Xarxa Natura 2000 (12 m2 de zones verdes per habitant. OMS 10m2 / habitant)
- OE 2 - Ciutat compacta: abastable en trànsit de vianants
- OE 2 - Elevada qualitat de l'espai públic
- OE 1 - Porta d'entrada a Collserola
- OE 5 - El tramvia és un mitjà de transport eficient
- OE 1 - Espais naturals i agrícoles metropolitans

O

OPORTUNITATS

- OE 1 - Entorn natural
- OE 2 - Creixement urbanístic ordenat
- OE 2 - Parcs urbans com a escenaris on promoure activitats culturals
- OE 5 - Millorar el transport públic
- OE 5 - Fomentar el transport públic a partir de la implantació del Pla de Mobilitat

Grup temàtic 2: Canvi climàtic i sostenibilitat

Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola que s'aborden en aquest capítol:

3: Canvi climàtic i resiliència

4: Gestió sostenible dels recursos i economia circular

Objectiu estratègic 3:

PREVENIR I REDUIR ELS IMPACTES DEL CANVI CLIMÀTIC I MILLORAR LA RESILIÈNCIA

L'escalfament del sistema climàtic és inequívoc, atribuïble a l'activitat humana amb una evident certesa i està causat, essencialment, per les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI) provocades per l'ús de combustibles fòssils i el canvi en els usos del sòl.

L'augment de les temperatures i les seves conseqüències, els grans períodes de sequeres, les inundacions a causa de pluges torrencials, la pèrdua del sòl fèrtil, l'augment dels incendis forestals i l'elevació del nivell del mar, se situen entre alguns dels efectes més negatius que es vinculen a Espanya, sense dificultat, al canvi climàtic i als quals el planejament territorial i urbanístic ha de tractar de donar resposta amb caràcter preventiu. **La mitigació dels efectes del canvi climàtic es mostra, per tant, com una obligació i una urgència**, alhora que l'adaptació constitueix una necessitat. Perquè, entre altres factors:

- L'increment de la urbanització i la reducció de la permeabilitat del sòl provoca una reducció de la capacitat d'absorció de l'aigua caiguda i un augment de la seva velocitat fins a la seva arribada al mar. Aquesta reducció, juntament amb un augment dels episodis de pluja torrencial, augmenta la probabilitat d'inundacions en els sistemes urbans.
- La recurrència de períodes de sequera extrema durant llargs períodes temporals compromet l'organització de moltes ciutats i àrees metropolitanes i això obliga a prendre mesures de diferent ordre, algunes de caràcter estructural. Una menor precipitació unida a una modificació en el règim plujós i a l'increment de la població i l'activitat urbana, pot provocar disfuncions de diferent índole, si els sistemes urbans no desenvolupen mesures adequades per abordar el nou escenari hídric que ve de la mà del canvi climàtic.
- Les onades de calor tenen un efecte afegit quan es connecten amb l'increment de les temperatures. El seu impacte immediat és la incomoditat tèrmica, però en casos extrems, amb prolongats períodes d'altres temperatures pot arribar a suposar un increment de malalties i de morts. Les característiques dels materials urbans modifiquen el clima de les ciutats i fan que la seva temperatura sigui diversos graus superiors a la temperatura de les àrees rurals. La combinació de les onades de calor amb l'esmentat efecte de l'illa de calor incrementa l'impacte sobre la salut de la ciutadania.
- L'increment de les temperatures ve acompanyat, sovint, de la transmissió de malalties vehiculades a través dels aliments. Avui, les àrees urbanes acullen al món la major part de la població. Aquestes són les responsables, directament o indirectament, de la majoria d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (no menys del 70 %) produïdes al planeta. Aquestes emissions són generades principalment per a la producció de béns i serveis utilitzats pels consumidors, principalment de rendes mitjanes i altes; i per al manteniment de les funcions i l'organització urbanes

(transport, gestió de fluxos massics i energètics, etc.).

Tots aquests factors alerten també sobre l'**oportunitat de la resiliència, entesa com la capacitat de les comunitats per resistir, adaptar-se i recuperar-se davant les perturbacions del seu entorn**, concepte que resulta clau per enfrontar un clima canviant i variable.

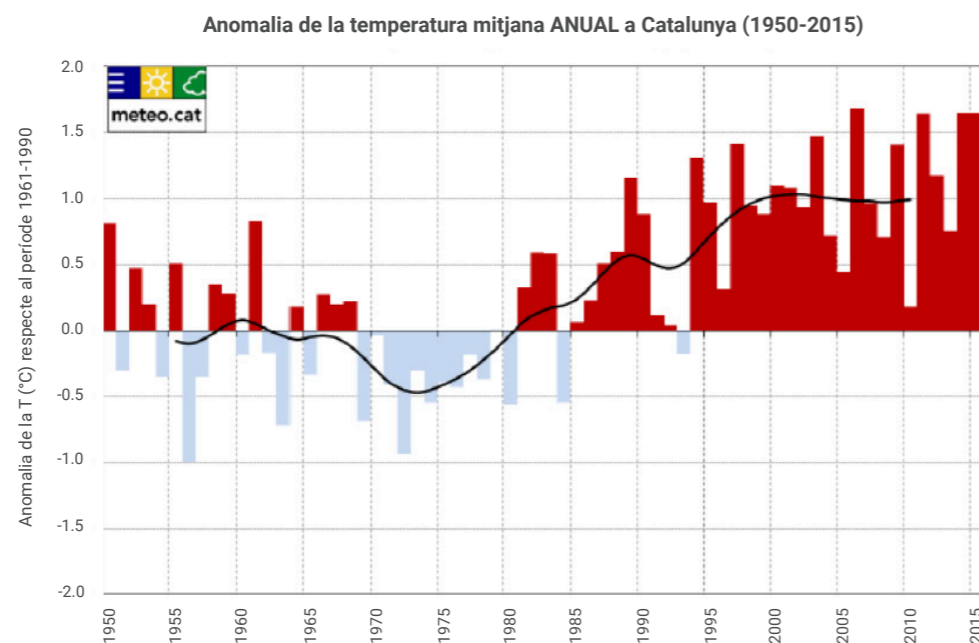
Per tant, a la vista de tot l'assenyalat, es reitera la validesa de l'afirmació que sosté que la lluita per la mitigació, adaptació i resiliència enfront del canvi climàtic es guanyarà o es perdrà a les ciutats. La **clau per alentir i, si s'escau, reduir l'escalfament global se centra en la manera de produir ciutat, en els estils de vida emprats i, en la gestió dels fluxos metabòlics.**

En definitiva, en una organització de les ciutats que permeti encarar el futur, amb una major capacitat d'anticipació i una reducció de les incerteses. En qualsevol cas, tot i contenint l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle, les ciutats hauran d'adaptar-se als impactes abans enunciats, i serà per a elles un veritable repte, com ho és també generar i aplicar una adequada cultura d'eficiència energètica. Una **planificació territorial i urbana que s'adapta als efectes del canvi climàtic i que avança en la seva prevenció permetrà optimitzar i reduir el consum d'energia i d'aigua i ser més eficients energèticament.** Aquests plans poden ser, per tant, els millors aliats per reduir la contaminació de l'aire, de l'aigua, del sòl i del subsòl i per abonar una adequada gestió dels propis recursos també.

Objectiu Específic 3.1: Adaptar el model territorial i urbà als efectes del canvi climàtic i avançar en la seva prevenció

El clima de Esplugues de Llobregat es caracteritza per hiverns suaus i estius càlids i secs. Presenta unes precipitacions anuals amb força variació mensual, però concentrades principalment durant els mesos de primavera i tardor.

Figura 19.
Anomalies de la temperatura mitjana anual a Catalunya 1950-2015.
Font: SMC

El clima de Esplugues de Llobregat és temperat i càlid. La temperatura mitjana durant els últims anys (2000-2019) és de 16,4°C, amb una temperatura màxima mitjana mensual de 21,4°C i una mínima de 12,0°C. En general, la temperatura mitjana anual oscil·la entre els 15,7°C i els 16,7°C.

Durant els últims 20 anys, ha experimentat canvis significatius. El primer d'ells és que la pluviositat ha disminuït. El nombre d'anys climatològicament secs, aquells amb una pluviositat mitjana inferior a 300 l/m², ha augmentat. Aquesta tendència està en línia amb l'escalfament global, que provoca que les masses d'aire es desplacen més ràpidament, cosa que dificulta la formació de núvols i, per tant, la precipitació. A més també les temperatures han augmentat. La temperatura mitjana anual ha augmentat en 1,5 graus Celsius. Aquest augment s'ha traduït en un augment del nombre de nits tropicals, aquelles en què la temperatura mínima supera els 20 graus Celsius.

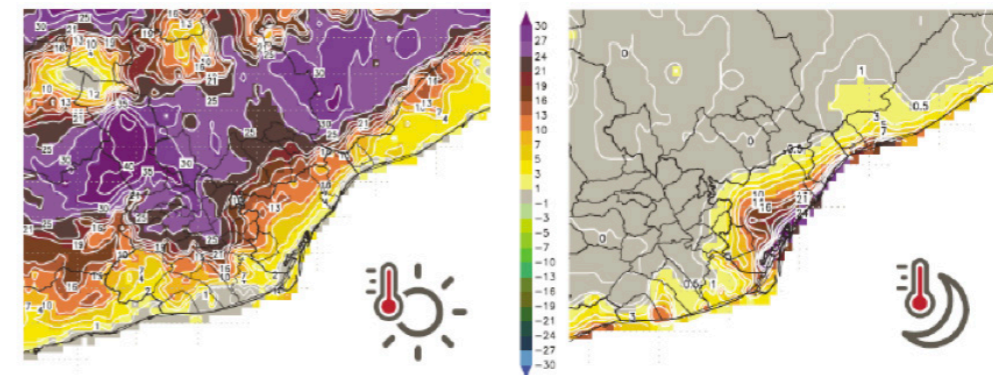

Figura 20.
Evolució de l'increment de la temperatura mitjana anual a Catalunya.
Font: SMC

Aquests canvis climàtics tenen un impacte en el municipi ja que la disminució de la pluviositat pot provocar sequeres, que poden afectar els cultius, la fauna i la flora i l'augment de les temperatures incrementa el risc d'augment del nivell del mar, inundacions i incendis forestals.

El municipi compta amb tres estacions meteorològiques amb informació en temps real, que es troben als Centres d'Educació Inicial i Primària Folch i Torres, Isidre Martí i Joan Maragall. Ofereixen paràmetres sobre la pluja, el vent, la humitat, la temperatura, la pressió, etc. Les estacions compten amb el certificat oficial de calibratge en vent i pluviometria. Aquestes estacions són una eina important per monitoritzar el clima del municipi i identificar-ne els impactes del canvi climàtic.

Objectiu Específic 3.2: Reduir les emissions de gasos efecte hivernacle

El municipi d'Esplugues es troba en una zona de protecció especial de l'aire, d'acord amb el Pla d'Actuació per a la Millora de la Qualitat de l'Aire, 2014. Aquesta zona inclou tot el Baix Llobregat i està destinada a protegir la salut de tota la població davant la contaminació atmosfèrica.

Encara que aquesta zona de protecció pugui ajudar a millorar substancialment la qualitat de l'aire, en algunes ocasions, concretament en alguns dies de mesos de juliol i agost, s'han superat les concentracions de partícules en el aire per sobre dels

valors legistats. Amb un increment de les temperatures les reaccions fotoquímiques i volatilitzacions de més contaminants atmosfèrics (CO, NOx, O3) podran ser cada vegada més freqüents. Les concentracions de contaminants són especialment importants quan hi ha períodes anticiclònics o de calma extrema, el que implica una baixa dispersió dels contaminants.

Davant d'aquest episodis contaminants, la població amb més de 65 anys i els infants de menys de 5 anys s'exposen a un increment de la probabilitat de contreure malalties respiratòries. No obstant això, el règim de vents facilita la dissolució de les concentracions de partícules i millora notablement la qualitat de l'aire.

Com s'apunta en el Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), el principal focus generador de contaminació a Esplugues de Llobregat és la densa xarxa d'infraestructures viàries ubicades al terme municipal.

Pel municipi es creua l'autopista B-23 (E90) amb la B-20 (Ronda de Dalt) i la carretera N-340 i la C-245. Aquesta presència de vies de comunicació amb gran afluència de trànsit dona trànsits diaris de pas pel municipi elevats, representant focus destacats d'emissions de GEH i també de sorolls.

Objectiu Específic 3.3: Millorar la resiliència enfront del canvi climàtic

S'han identificat els següents riscos al municipi d'Esplugues de Llobregat, que incrementaran notablement les seves afectacions amb el canvi climàtic i que per tant, hauran de tenir associades accions d'adaptació per mitigar-ne els seus efectes i millorar així la resiliència enfront del canvi climàtic.

Figura 21.
Principals riscos i vulnerabilitats identificats a Esplugues.
Fonts PAESC d'Esplugues

	Exposició	Sensibilitat	Capacitat adaptació		Vulnerabilitat ajustada
Onades de calor	+++	++	++		
Increment de demanda d'energia	+	+	+	● Alta	(*) Risc generalitzat a tota la AMB. Convenient ajustar les dades de mortalitat a les xifres d'Esplugues.
Afectació de la calor a infraestructures	+	+	+		
Afectació a la població	++	+++	+		
Episodis de contaminació. Qualitat de l'aire	+++	+++	+		
Incendis forestals	++	++	+++	● Alta	(*) L'espai del Parc Natural de Collserola en el terme d'Esplugues està catalogat com bosc obert, principalment cobert per matolls.
Sequeres i escassetat d'aigua	+	++	+	● Alta	(*) Risc generalitzat a tota la AMB.
Problemes d'abastament	++	+	+		
Problemes al verd urbà	+++	++	+		
Salut	++	++	+	● Mitja-Alta	(*) Per la posició del municipi, entre les principals vies d'accés a Barcelona, Esplugues presenta nivells alts de contaminació. Amb tot, el règim de vents fan millorar notablement els nivells de contaminants.
Al·lèrgies	++	+	+		
Legionel·losi	++	+	+		
Plagues	++	++	+		
Malalties no comunes/emergents	+	+	+		
Ventades	+	++	+	● Mitja-Baixa	(*) L'orografia fa que el municipi tingui alguns episodis destacats de vent.
Pèrdua de biodiversitat	++	++	+	● Mitja	(*) Existeixen problemes derivats de l'abandonament d'animals exòtics en parcs i jardins públics.
Plagues	+	++	+		
Pèrdua de biodiversitat	++	++	+		
Inundacions i riudes	++	+++	+	● Baixa	(*) L'ACA descarta risc elevat d'inundació (amb els últims estudis es descarta la construcció d'una bassa de laminació prevista).

Aquests riscos són: onades de calor, incendis forestals, sequeres i escassetat d'aigua, salut, ventades, pèrdua de biodiversitat i de valors paisatgístics i inundacions.

La vulnerabilitat de Esplugues de Llobregat respecte a cadascun d'aquests riscos depèn de la sensibilitat, l'exposició a l'impacte i la capacitat d'adaptació. Els diferents impactes potencials més freqüents al municipi i en què la gestió municipal hi té més marge d'implicació, seran els que caldrà avaluar amb més detall.

La qualificació de la vulnerabilitat alta en el cas de les onades de calor es justifica per l'elevat percentatge de població amb més de 65 anys al municipi. L'increment de les temperatures suposa un impacte major sobre el grup de gent gran. Esplugues té un 22% de població major de 65 anys, i és el municipi del Baix Llobregat més envellit, i amb una tendència a ampliar-se, donat el creixent augment de la longevitat de la població. Per tant, la proporció de població en edat avançada serà major, i així el nombre de persones vulnerables als cops de calor.

La vulnerabilitat dels incendis forestals és alta. Es preveu un increment de les temperatures i els períodes de sequera i el municipi té 73 hectàrees dintre del Parc Natural de Collserola. Amb tot, l'espai del Parc Natural en el terme d'Esplugues està catalogat com a bosc obert, cobert per matolls.

Les sequeres i escassetat d'aigua es qualifica amb una vulnerabilitat alta per la previsió de la disminució de precipitació anual i els impactes que pot generar en l'agricultura i el verd urbà. Això, sumat a la manca de recursos hídrics alternatius que presenta el municipi.

Els problemes de salut es qualifiquen amb una vulnerabilitat mitjana-alta. L'augment de les temperatures implica un increment en la transmissió de noves malalties o aparició d'al·lèrgens per l'alteració de la pol·linització de les plantes. La pèrdua de biodiversitat es valora amb una vulnerabilitat mitjana, igualment que la vulnerabilitat en el cas del risc de ventades.

Figura 22.
La falta de pluja afecta directament als conreus.

La qualificació de vulnerabilitat a inundacions i riudes és baixa. No existeix cap risc associat per desbordament del Llobregat i no hi ha tampoc cap risc associat a les rieres que transcorren per la trama urbana.

Esplugues de Llobregat compta amb recursos naturals i recursos d'infraestructura en cas d'emergències.

Els recursos naturals poden ser de caràcter públic o privat, i són aquells que proporcionen productes o serveis en cas d'una situació d'emergència i es troben ubicats en el propi àmbit territorial. Al municipi compta, entre d'altres, amb hidrants contra incendis, boques de reg, canals d'aigua, piscines i vies d'evacuació.

Els recursos d'infraestructura poden fer-se servir per la millor execució de les accions encaminades al desenvolupament dels serveis que intervenen en cas d'una emergència. Entre aquests hi ha els recursos sanitaris i els albergs.

• Sanitaris: Hospital de Sant Joan de Déu; Clínica Ntra. Sra. De Guadalupe; Centre d'Atenció Primària de l'Àrea de Salut 1 i 2; Creu Roja Esplugues de Llobregat.

• Albergs: Hotels, Hostals i Pensions del municipi; Poliesportius Municipals; Col·legis e Instituts del municipi.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

- Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC)
- Pla de mobilitat urbana sostenible (PMUS)

Plans estratègics

- Servei d'Esplugues Energia
- Pla de mesures en situació de sequera
- Pla de reducció de residus

Plans sectorials

- Programa d'eficiència energètica

Programes

- Creació de refugis climàtics
- Reg intel·ligent del verd urbà

Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Superfície de cobertura artificial per municipi (%)	85,67
Superfície de zona forestal i deveses per municipi (%)	15,71
Superfície de zones verdes per cada 1.000 habitants	1,78
Percentatge del parc edificatori per municipi amb una antiguitat anterior a l'any 2000 (%)	81,36
Vehicles domiciliats cada 1000 habitants	533,49
Percentatge de turismes (%)	66,79
Percentatge de motocicletes (%)	20,30

Font: MITMA

Objectiu estratègic 4:

FER UNA GESTIÓ SOSTENIBLE DELS RECURSOS I AFAVORIR L'ECONOMIA CIRCULAR

Les ciutats són el gran centre motor de l'economia i són el principal focus de consum de recursos naturals (75%) i de generació de residus (50% de la producció global), alhora que s'hi genera entre el 60% i el 80% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, tal com recull Nations Unides en el seu informe "Resource Efficiency as Key Issue in the New Urban Agenda". Les ciutats participen i són corresponsables dels impactes ambientals i l'alt consum de recursos naturals generats pel model econòmic lineal i, per tant, han de jugar un **paper essencial en la transició cap a un model econòmic circular que asseguri la qualitat de vida a les ciutats i en faci un lloc atractiu per viure**. L'eficiència està relacionada amb el propi metabolisme urbà; és a dir, amb els fluxos de materials, aigua i energia, que constitueixen el seu propi suport. L'ús i la gestió dels recursos naturals han d'assolir la màxima eficiència, mentre garanteixen la mínima pertorbació dels ecosistemes. L'ordenació del territori, l'urbanisme, la mobilitat, l'edificació, els fluxos d'aigua, els materials usats i els residus generats, units a determinats estils de vida, estan implicats en la creació d'escenaris estalviadors o malbaratadors d'energia.

També és clau una adequada gestió de l'aigua, perquè Espanya serà un país encara més sec a conseqüència del canvi climàtic. D'aquí que els sistemes de retenció, emmagatzematge, eficiència en l'ús i reutilització de l'aigua han d'estar en un lloc privilegiat en qualsevol agenda urbana. En una gestió integrada, tant a escala local, com a escala de conca, cal cercar la màxima **autosuficiència hídrica** que combini les mesures de captació amb les mesures d'estalvi i eficiència. Resulta imprescindible, per tant, vincular el desenvolupament urbà amb el cicle de l'aigua en la seva expressió local (captació d'aigua de pluja, reutilització de les aigües regenerades) i evitar tot el que pugui comportar la seva contaminació.

Un altre element per considerar prioritàriament són els residus. Un model de gestió d'aquests amb criteris de sostenibilitat tractarà d'aplicar la jerarquia de residus, especialment la **prevenció i reducció i la reutilització i el reciclatge**, la qual cosa permetrà avançar en una societat eficient en l'ús dels recursos que redueix, al seu torn, l'impacte contaminant i que millora la disponibilitat de matèries primeres. Els objectius que persegueix la política europea per a aquest sector i que s'inclouen en el PEC (Paquet d'Economia Circular), són una bona guia per orientar l'elecció de les accions, la seva prioritització i la seva efectiva posada en marxa. Aquests objectius són els següents:

- Assolir taxes de preparació per a la reutilització i reciclat dels residus municipals d'un 55% per a l'any 2025, d'un 60% per a l'any 2030 i d'un 65% per al 2035.
- Assolir taxes de reciclatge obligatòries per a tots els envasos del 70% el 2030, que es distribuïran de la manera següent: en el cas dels envasos de plàstic el 55%, el 30% en la fusta, el 80% en els metalls fèrrics, el 60% en l'alumini, el 75% en el vidre i el 85% en el cas del paper i el cartró.

- Prohibir, per a l'any 2030 abocar residus reciclables.
- Exigir que, per a l'any 2030, tots els envasos de plàstic siguin reciclables.

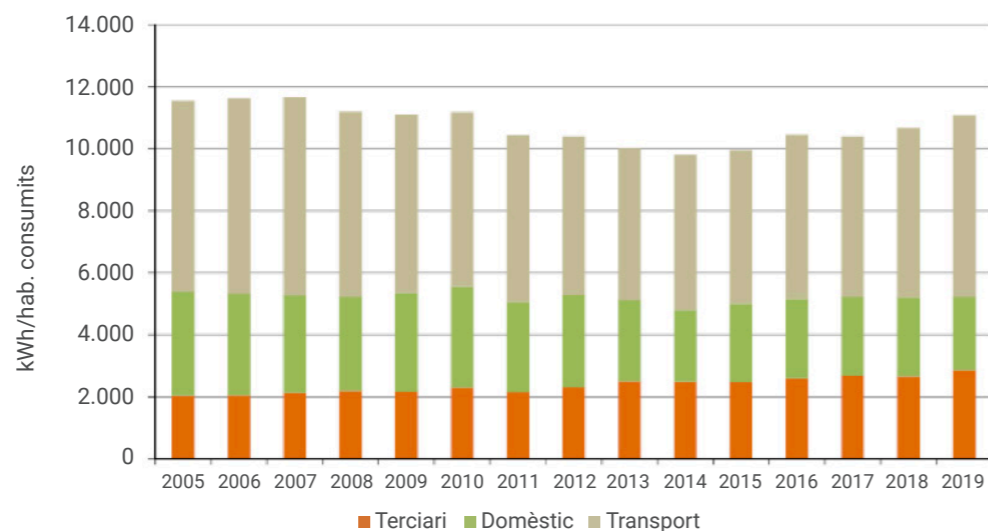
Finalment, però no per això menys important, cal referir-se a l'agricultura de proximitat, és a dir, la que es relaciona amb la capacitat d'auto proveïment, la reducció de l'empremta agroalimentària i l'anomenada sobirania alimentària. Les societats de consum no són conscients de les implicacions globals que tenen la procedència geogràfica dels aliments, les absències generalitzades de productes locals, el cost de les importacions, l'energia consumida per transportar-los i també, és clar, la qualitat dels productes que consumeix la població. Tot plegat té molt a veure amb la necessitat **d'aconseguir una economia circular**; és a dir, un model de cicle tancat.

Objectiu Específic 4.1: Ser més eficients energèticament i estalviar energia

El Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) ofereix un gran cabal d'informació en referència al consum energètic d'Esplugues de Llobregat. Aquest ha disminuït un 4% entre el 2005 i el 2019. Aquesta disminució es deu a diversos factors, entre els quals destaca:

- La reducció del consum en el sector domèstic en un 29%. Aquesta disminució es pot atribuir a un canvi en els hàbits de consum de les llars, que han optat per electrodomèstics més eficients i han reduït el consum d'energia en activitats com l'escalfament i la climatització.
- La reducció del consum en el sector transport en un 5%. Aquesta disminució es pot atribuir a una menor mobilitat, derivada de la crisi econòmica i de l'augment del teletreball.
- L'augment del consum energètic en el sector serveis en un 41%. Aquest augment es pot atribuir al creixement de la població i de l'activitat econòmica al municipi.

Figura 23.
Consum energètic per càpita per sector 2005-2019 a Esplugues de Llobregat.
Font: Ajuntament d'Esplugues i Diputació de Barcelona, 2021.

El transport representa el 53% dels consums municipals, el sector terciari suposa el 26% del consum i el domèstic un 21%. Aquesta distribució del consum energètic es deu a la tipologia de les activitats que es desenvolupen al municipi. El transport és el sector que representa el major consum, ja que Esplugues de Llobregat és un municipi situat en una zona metropolitana amb una gran densitat de trànsit. El sector terciari és el segon sector amb més consum, ja que el municipi té un gran nombre d'empreses i serveis.

Els descensos del consum energètic que han experimentat el sector domèstic i el transport han estat estretament vinculats al període de crisi econòmica provocada per la gran recessió de 2008. Aquests descensos es poden explicar per un canvi en els hàbits de consum de les llars i de les persones que es desplacen per motius laborals. Durant la crisi econòmica, les llars van reduir el consum d'energia per tal d'estalviar. A més, la mobilitat es va reduir notablement, ja que moltes persones van perdre la feina o van haver de reduir els seus desplaçaments.

Esplugues de Llobregat està adscrit a l'Acord Marc de la Generalitat per al subministrament d'electricitat, el qual garanteix que un mínim del 30% de l'energia elèctrica subministrada en equipaments i dependències públiques ha de tenir el seu origen en l'energia renovable o de cogeneració d'alta eficiència.

L'augment mitjà de les temperatures comportarà un increment de la demanda de fred per climatització d'habitatges, serveis, oficines i per al sector industrial, cosa que farà augmentar els consums energètics. Per això, la gestió de les fonts energètiques i la moderació del consum seran cada vegada més rellevants.

Objectiu Específic 4.2: Optimitzar i reduir el consum d'aigua

El consum d'aigua a Esplugues de Llobregat ha disminuït en els darrers anys, però el sector domèstic encara n'és el principal consumidor.

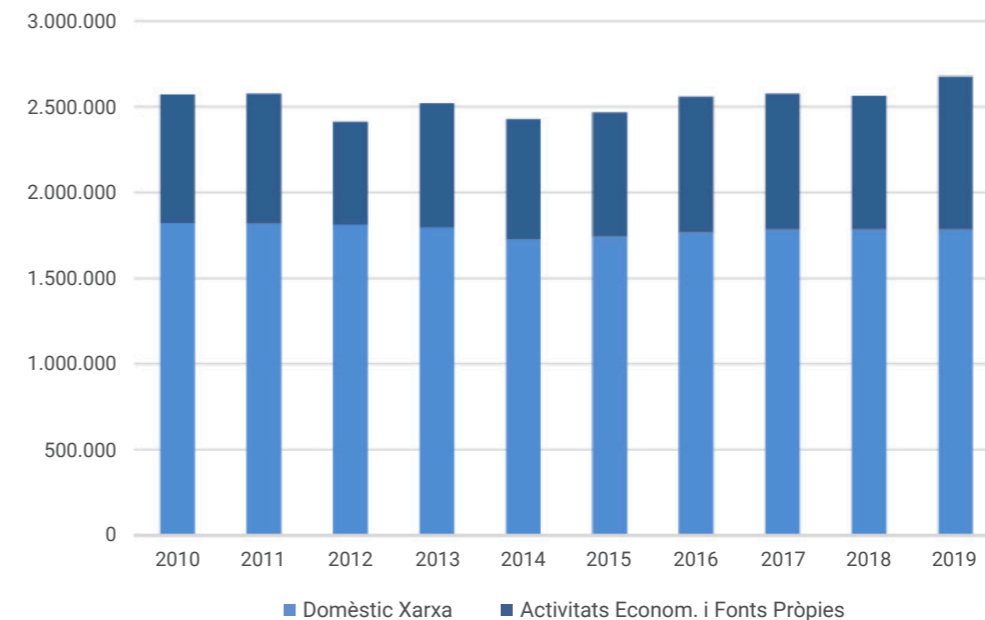

Figura 24.
Volum consumit d'aigua potable 2010-2019 (m³/any).
Font: Agència Catalana de l'aigua, 2020.

Aquesta aigua és principalment consumida en l'ús domèstic, representant aproximadament el 70% del total d'aigua consumida al municipi, durant el període 2010-2019. Aquesta tendència es deu a diversos factors, com la millora de l'eficiència energètica de les llars i la reducció de la producció industrial.

La crisi econòmica ha suposat un descens parcial dels consums d'aigua, especialment en certes activitats econòmiques. I també ha provocat una disminució de la producció industrial, que ha suposat una reducció del consum d'aigua en aquest sector.

Segons l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), un increment de temperatura mitjana d'1 °C i una reducció de la precipitació mitjana del 5%, comportarien una disminució mitjana de les aportacions hídriques en règim natural del 15% a les conques internes de Catalunya. Amb un increment de la temperatura mitjana de 2°C i una reducció de la precipitació mitjana del 10% s'estima una reducció mitjana de la recàrrega d'aigua subterrània del 20%. Atès que s'incrementarà la recurrència dels anys secs, que fins i tot es doblarà, el temps de dèficit d'aigua subterrània serà més gran i per tant s'incrementarà el risc de sobreexplotació dels aqüífers.

Segons els diferents estudis de què disposa l'ACA, una pujada de la temperatura mitjana de l'ordre de 2 °C a 2025 pot donar lloc a un increment d'usos domèstics entre el 5% i el 12% o increments del 3% (major necessitat dutxes, climatització, etc.). S'encariran els tractaments de l'aigua i les infraestructures necessàries amb increments de la inversió d'un 10%. Les sequeres més greus i freqüents podrien reduir el PIB entre un 5 i un 8% al sector serveis.

Quant a les aigües residuals generades al municipi, ja provenguin de l'ús domèstic, comercial, industrial, sanitari o públic, són recollides a través de la xarxa de clavegueram municipal. Aquesta, el manteniment de la qual és gestionat per Aigües de Barcelona, es connecta amb la xarxa de col·lectors metropolitans que transporten les aigües residuals i pluvials a les estacions depuradores.

Les aigües residuals generades a Esplugues de Llobregat són tractades a la planta depuradora del Baix Llobregat. Aquesta es troba localitzada al Prat de Llobregat i té una capacitat de tractament de 315.000 m³/dia d'aigües residuals. La depuradora aplica el tractament d'ultrafiltració i osmosi permetent la infiltració de l'aigua obtinguda a l'aqüífer del Llobregat. També realitza el tractament de nutrients per reduir el risc d'eutrofització al riu Llobregat i al litoral, així com també tractaments de fangs per a la producció de biogàs que aporta el 40% de l'energia que la depuradora necessita per funcionar.

Objectius Específics 4.3 i 4.4:
Fomentar el cycle dels materials i reduir els residus i afavorir el seu reciclatge

Esplugues de Llobregat genera menys residus que la mitjana del Baix Llobregat, però també en recicla menys. La quantitat de residus generats per habitant a Esplugues de Llobregat, l'any 2018, va ser d'1,16 Kg/hab./dia, inferior a la mitjana al Baix Llobregat (1,30 Kg/hab./dia). Aquesta diferència es pot atribuir a diversos factors, com la menor densitat de població d'alguns barris d'Esplugues o els hàbits de consum de la seva població.

Des del 2000, el municipi ha augmentat un 136,1% la quantitat de residus reciclats, però la resta de la comarca ho ha fet un 155,0%. Aquesta diferència és significativa i es deu, en part, a la política de promoció del reciclatge que ha dut a

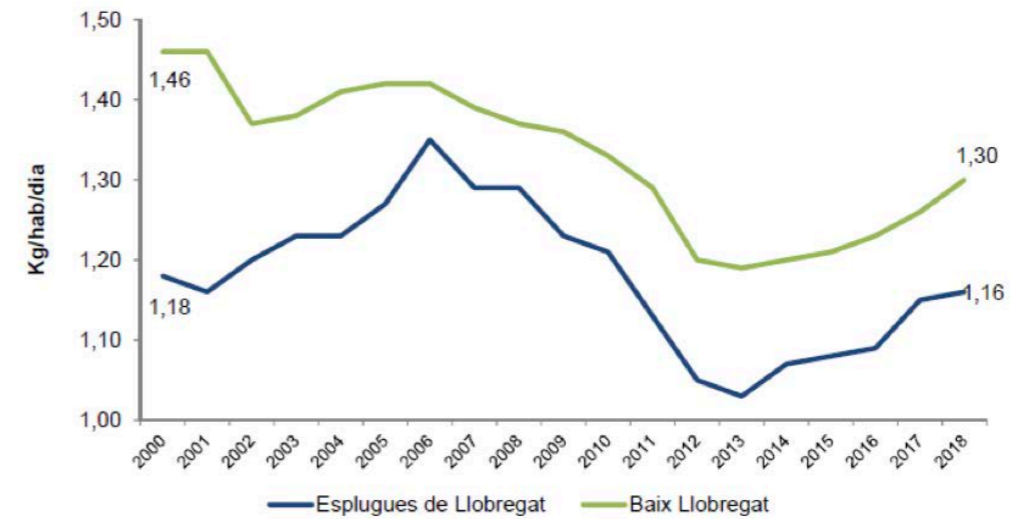

Figura 25. Residus generats a Esplugues (kg/hab/dia). Font: IDESCAT

terme l'Ajuntament d'Esplugues. No obstant això, encara hi ha marge de millora per aconseguir que el municipi assoleixi els objectius de reciclatge establerts per la Unió Europea.

El 2018, la matèria orgànica representa el tipus de residu que més es recicla a Esplugues de Llobregat (24%), mentre que a la comarca Baix Llobregat, el tipus de residus que més es recull és el que correspon a d'altres (25%). La recollida selectiva d'envasos lleugers, vidre, paper i cartró a Esplugues de Llobregat representa el 35% i al Baix Llobregat el 31%.

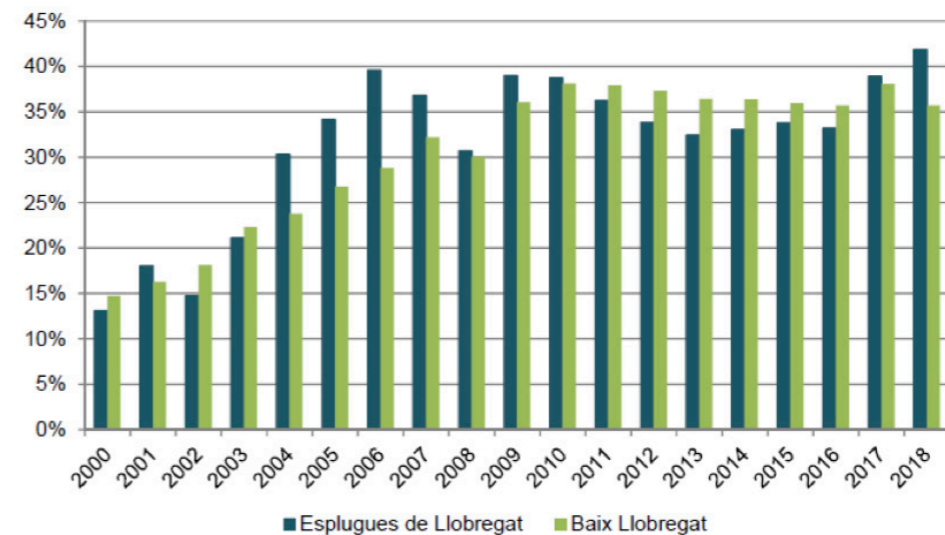

Figura 26. % de la quantitat de residus de recollida selectiva a Esplugues i el Baix Llobregat. Font: IDESCAT, 2020

Els serveis de recollida de residus són competència municipal, però l'AMB és la responsable de la logística dels residus. És a dir, és l'encarregada del transport i el tractament dels residus que es generen al municipi.

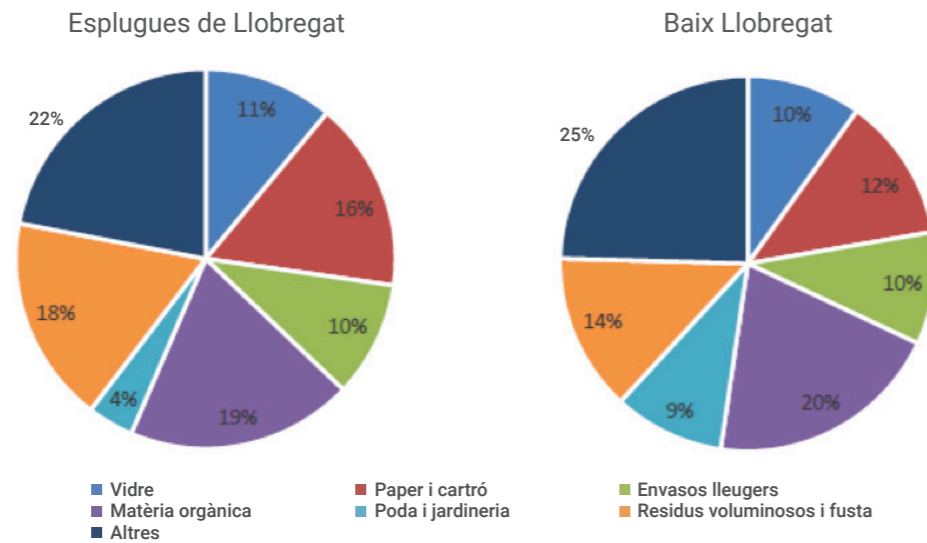

La deixalleria (La Font Santa), ubicada al municipi, és compartida amb el municipi veí de Sant Joan Despí. Es tracta d'una instal·lació mancomunada amb Sant Joan Despí i gestionada per l'AMB. També el municipi compta amb deixalleries mòbils, servei prestat per l'AMB per facilitar la recollida de petits residus sòlids i urbans. El tractament de residus sòlids generats a Esplugues de Llobregat es fa juntament

urbans. També es compta amb 9 mini deixalleries situades en diferents punts del municipi i permeten a la ciutadania dipositar residus menys voluminosos, com piles o CDs.

Les variacions tèrmiques derivades del canvi climàtic podran demandar canvis en els patrons de recollida de residus i de neteja de l'espai públic per garantir-ne condicions sanitàries i olfactivas adequades.

Figura 27. Recollida selectiva registrada per tipus a Esplugues de Llobregat i Baix Llobregat. Font: IDESCAT, 2018

amb els residus generats a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, sent aquests gestionats per l'AMB. Aquest engloba tot un seguit de tècniques que permeten reutilitzar-los, reciclar-los, recuperar energia o abocar-los en un dipòsit controlat. Esplugues també compta amb punts nets mòbils, servei prestat per l'AMB de vehicles que recorren el municipi per facilitar la recollida de petits residus sòlids i

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

- Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC)
- Servei d'Esplugues Energia
- Programa d'eficiència energètica
- Energies renovables als equipaments municipals
- Enllumenat intel·ligent
- Homologació de vehicles municipals
- Instal·lació de plaques fotovoltaïques als equipaments municipals

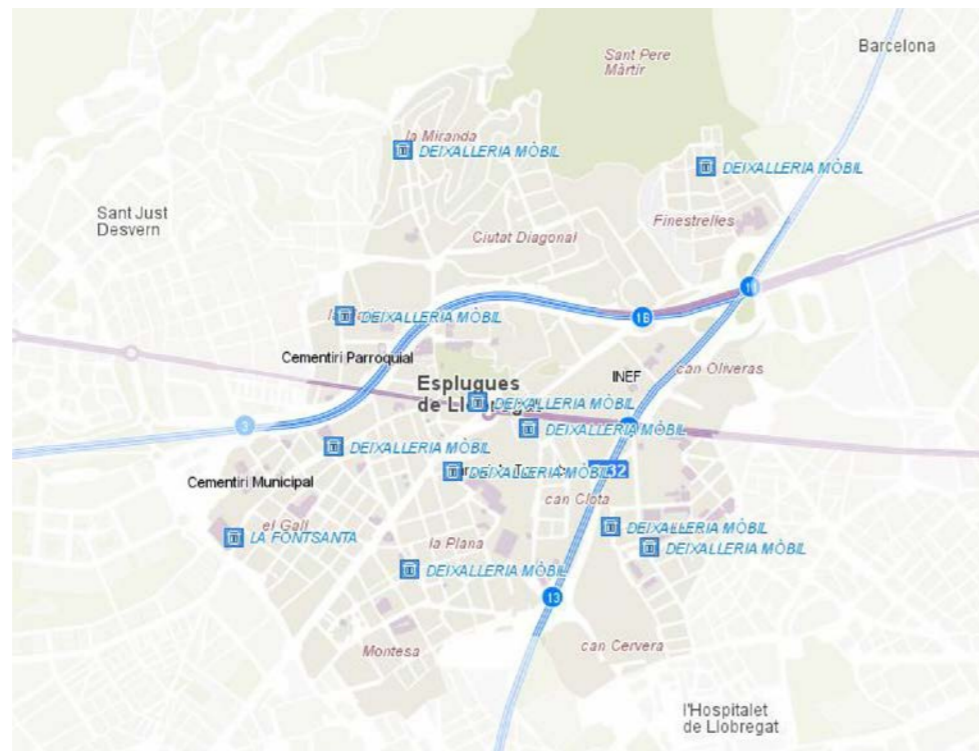
Plans estratègics
Plans sectorials
Programes
Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Percentatge del parc edificatori per municipi amb una antiguitat anterior a l'any 2000 (%)	81,36
Creixement del parc d'habitatge 2001-2011 (%)	8,31
Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	0,30
Nre. d'habitatges previstos a les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants	1,25

Font: MITMA

Figura 28. Localització de deixalleries mòbils i fixe a Esplugues. Font: Ajuntament d'Esplugues

DAFO grup temàtic 2:

Per a l'elaboració de l'anàlisi DAFO de l'Agenda Urbana d'Esplugues, principalment s'ha pres de base l'anàlisi DAFO realitzat per al Pla Estratègic Esplugues 2025. Aquesta anàlisi es va dur a terme a través d'un procés participatiu que involucrava, d'una banda, l'equip de govern, grups polítics municipals i equip tècnic municipal, i representants socials, culturals i econòmics del territori per l'altra.

Territori i mobilitat

Així mateix, s'han recollit les fortaleeses identificades per a cadascun dels 6 reptes de l'Agenda 2030 d'Esplugues, així com debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats dels diferents plans estratègics de la ciutat.

A partir d'aquesta informació s'ha actualitzat la següent anàlisi DAFO per al **grup temàtic de Sostenibilitat**

D

DEBILITATS

- OE 4** - Gestió de residus estancada (reciclatge)
- OE 3** - Proximitat al mar: evita concentració de contaminants
- OE 3** - Xarxa elèctrica que transcorre pel parc dins del terme municipal
- OE 3** - Emplaçament geogràfic entre vies de comunicació amb alt trànsit
- OE 3** - 40 ha de sòl urbanitzat a les proximitats del Parc Natural de Collserola

A

AMENACES

- OE 3** - Freqüència creixent d'onades de calor, cada vegada més llargues i intenses
- OE 3** - Incendis forestals
- OE 3** - Possibles reduccions de les masses d'aigua per períodes d'altres temperatures (sequeres)
- OE 3** - Augment de plagues
- OE 3** - Pèrdua de biodiversitat i de valors paisatgístics
- OE 3** - Major freqüència d'aiguats de forta intensitat
- OE 4** - Increment de la demanda d'energia

F

FORTALESES

- OE 4** - Impuls d'estratègies de foment del consum responsable per garantir una vida sana i saludable
- OE 3** - Nou model de ciutat per combatre la crisi climàtica: més verda, mobilitat més sostenible
- OE 3** - Sota risc d'inundació del municipi els torrents que transcorren pel municipi estan canalitzats
- OE 3** - Programes i actuacions vigents de protecció de la biodiversitat

O

OPORTUNITATS

- OE 3** - Desenvolupar un pla de lluita contra el canvi climàtic
- OE 4** - Millorar la gestió de residus
- OE 3** - Activar més protocols d'actuació davant els episodis de puntes de calor

Grup temàtic 3: Economia, societat i habitatge

Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola que s'aborden en aquest capítol:

- 6: Cohesió social i igualtat d'oportunitats
- 7: Economia urbana
- 8: Habitatge

Objectiu estratègic 6:

FOMENTAR LA COHESIÓ SOCIAL I CERCAR L'EQUITAT: INCREMENTAR EL BENESTAR DE LA CIUTADANIA I REDUIR LES DESIGUALTATS

Les ciutats han estat històricament espai de relacions socials, on la varietat, la densitat i la proximitat de les persones, les activitats i les estructures urbanes han permès la construcció conjunta d'experiència humana, d'accés a la comunicació i al coneixement i també a la innovació. Han estat també els espais en què les relacions socials han construït un ordre i una organització social, amb freqüència desigual i conflictiva. La segregació social que es produeix en certes zones crea, de fet, problemes d'instabilitat, com són la inseguretat o la marginació, que tendeixen a enquistar-se entre les poblacions més vulnerables si no se li dedica l'atenció adequada. La desigualtat en l'accés als serveis bàsics, a l'habitatge, a l'educació, a la salut, a les oportunitats laborals, etc. té repercussions en termes socioeconòmics, ambientals i polítics.

De manera molt especial, **les ciutats són motor de progrés social, de creixement econòmic i d'espai de convivència i desenvolupament de la democràcia**. En sentit contrari, l'absència d'enfocaments integrats i d'estratègies territorials genera importants desequilibris i disfuncions el màxim sacrifici de les quals és sempre el social: poblacions que envelleixen, que s'aïllen en el territori, que no tenen accés als mateixos serveis que la resta, pobles que desapareixen o que subsisteixen amb molt poca població, infraestructures i inversions que no arriben o que no vertebraven adequadament el territori, absència d'oportunitats educatives o professionals, etc.

L'hàbitat urbà és, per tant, determinant en els processos d'integració o exclusió de persones i grups socials, és clau per perseguir la igualtat de tracte i d'oportunitats i també per garantir el progrés econòmic, perquè aquest progrés i l'evolució d'una societat no només es genera des del benestar material o institucional, sinó també des de les possibilitats que aquest hàbitat ofereix a tots els seus individus.

Les ciutats seran motor de progrés social, de creixement econòmic i d'espai de desenvolupament de la democràcia en la mesura que siguin capaços de mantenir l'equilibri social, tot protegint la diversitat cultural, barrejant rendes, gèneres, cultures, edats i professions i garantint una elevada qualitat de serveis de naturalesa eminentment urbana. Una de les armes fonamentals està en l'anomenada **regeneració urbana integrada**, que coordinarà actuacions per regenerar barris vulnerables i actuarà des del vessant social, econòmic, urbanístic i mediambiental.

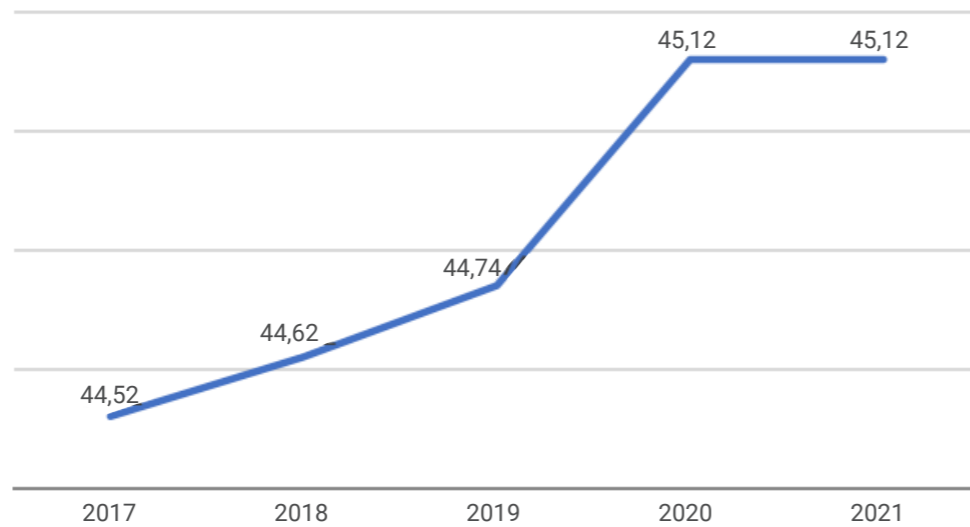
Per això, l'Agenda Urbana Esplugues 2030 ha de perseguir un **model territorial i urbà que busca la cohesió social, la igualtat d'oportunitats i l'equitat**. Qualsevol de les òptiques que s'abordi haurà de venir precedida del necessari enfocament social, perquè les persones són el primer. I per això, tant les polítiques territorials, com urbanes hauran de perseguir l'equilibri social, protegir la diversitat cultural, barrejar rendes, gèneres, cultures, edats i professions, i garantir la modernització d'espais actuals i una política que afavoreixi la captació d'inversions que generin activitat econòmica productiva i una adequada qualitat de vida.

Objectiu Específic 6.1:
Reduir el risc de pobresa i exclusió social en entorns desfavorits

La tendència demogràfica actual d'Esplugues de Llobregat evidencia un canvi en la seva estructura demogràfica, tant en termes de segments d'edat com de saldo migratori.

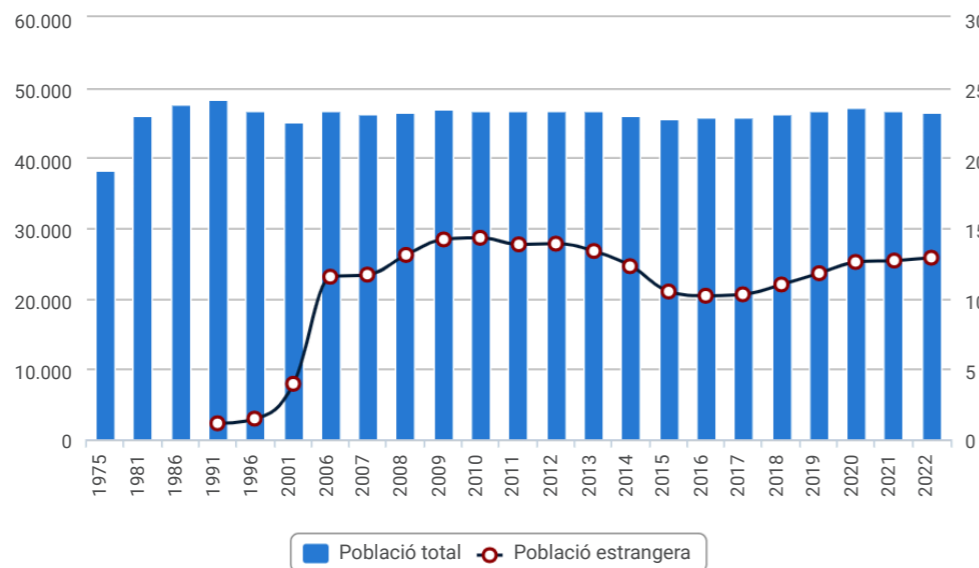
Figura 29.
 Edat mitjana de la població.
 Font: AMB

En els darrers anys, el municipi ha vist com la proporció de persones més grans de 60 anys ha augmentat, mentre que la taxa de nens i nenes menors de 15 anys ha disminuït. Segons dades del Pla Estratègic Esplugues 2025, el grup d'edat amb major pes és la franja entre 35 i 44 anys, que representa un 15,77% de la població total del municipi, que és de 46.414 habitants.

En aquesta línia, la mitjana d'edat de la població d'Esplugues ha augmentat durant aquesta dècada fins a arribar als 45,12 anys, una xifra que creix fins als 46,63 anys només tenint en compte la població amb nacionalitat espanyola, segons dades de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Figura 30.
 Evolució de la població total i estrangera.
 Font: AMB

Cal destacar que aquestes xifres són significativament més altes que a la resta del Baix Llobregat (42,9 anys) i Catalunya (43,4 anys), segons dades de la Diputació de Barcelona i Idescat. Tant és així que Esplugues és el municipi de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb l'edat mitjana més elevada.

Pel que fa al seu saldo migratori, com que Esplugues va acollir molta població migrada durant la primera meitat de la passada dècada va compensar la marxa d'habitants locals, i va mantenir un saldo positiu. Tanmateix, a partir del 2012 aquesta tendència va canviar, cosa que va provocar que hi hagi més persones que abandonin el municipi de les que arriben.

El 2022 la població estrangera d'Esplugues representava el 12,85% del total, xifra inferior a la de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (23,84%) i Catalunya (16,32%). En el context d'Esplugues la població estrangera té un origen majoritàriament africà i llatinoamericà.

Objectiu Específic 6.2:
Cercar la igualtat d'oportunitats des d'una perspectiva de gènere, edat i discapacitat

El municipi d'Esplugues es divideix en tres nuclis amb orígens diferents, que han donat lloc als 10 barris actuals. La seva diversitat orogràfica i topogràfica juntament amb algunes barreres artificials ha generat dificultats en la connexió interna dels barris i ha fomentat la discontinuïtat de la trama urbana.

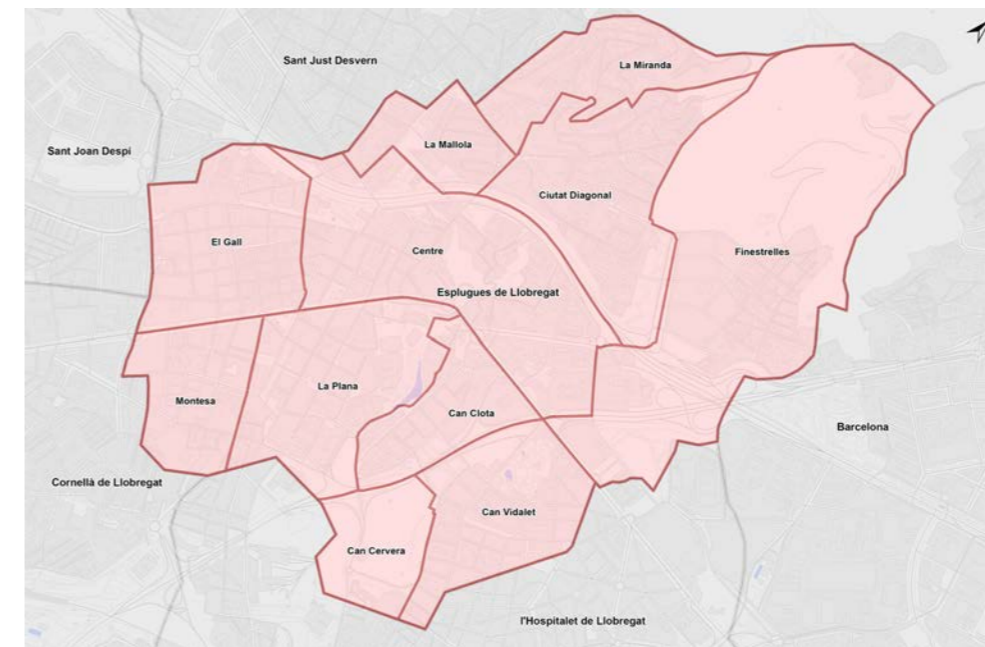

Figura 31.
 Barris d'Esplugues de Llobregat.
 Font: Ajuntament d'Esplugues.

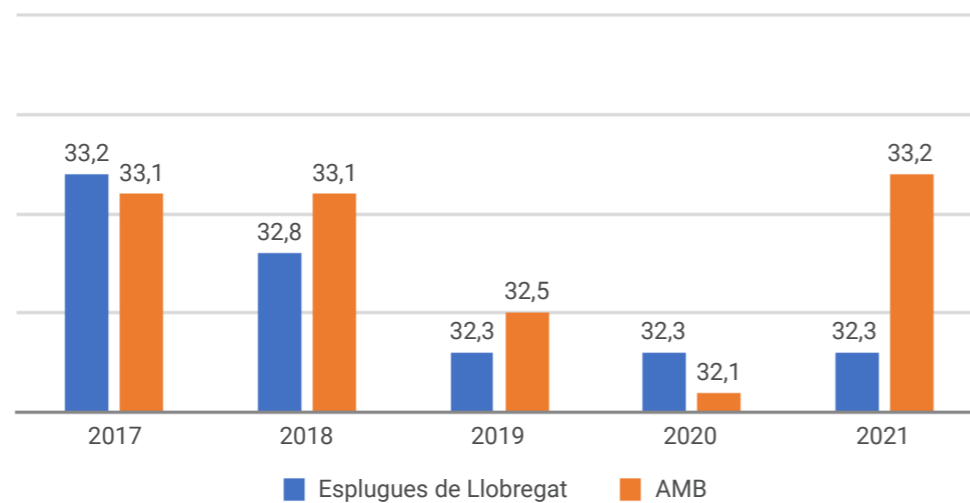
L'orografia i topografia del territori i algunes de les barreres artificials imposades (autopista, carreteres...) han dificultat la connexió interna dels barris i ha facilitat la discontinuïtat de la seva trama urbana. Això ha donat com a resultat una estructura

urbana fragmentada amb diferències socioeconòmiques i culturals notables. Existeixen zones residencials amb alt poder adquisitiu que conviuen amb altres àrees de gran densitat poblacional i elevades taxes d'immigració.

Per fer front a aquest context de desigualtats, l'estratègia "Esplugues Ciutat de Drets", que forma part del Pla d'Actuació Municipal d'Esplugues 2023-2027, aprofundeix en un seguit de necessitats i estableix línies d'acció prioritàries.

En l'àmbit de la millora de les infraestructures i l'espai públic, l'Ajuntament treballa en l'aplicació de mesures per transformar la vida urbana del municipi i fomentar la cohesió social. En aquest sentit s'està treballant en la construcció i millora d'equipaments dels diferents barris de la ciutat, així com la reforma i millora de carrers.

Figura 32. Comparació de l'índex GINI d'Esplugues de Llobregat i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Font: Ajuntament d'Esplugues.

També s'està treballant en la millora la urbanització de les Àrees Residencials Estratègiques de l'Àmbit del Baix Llobregat, com ara l'ARE Montesa, i també el Districte d'Innovació Porta Diagonal. Això permetrà crear nous vials, zones verdes i equipaments, i contribuirà a l'embelliment i funcionalitat de la ciutat.

Segons dades de l'INE de l'any 2021 l'índex de Gini del municipi era de 32.3 i la ràtio 80/20 era de 2.70. Són uns resultats més igualitaris que els municipis més propers, ja que a l'Àrea Metropolitana de Barcelona aquestes dades són del 32,7 i del 5,9, respectivament.

Tanmateix, cal destacar que també hi ha importants diferències pel que fa a la desigualtat d'ingressos al municipi, amb un índex de Gini de 26,9 al districte més igualitari d'Esplugues enfront el 43,4 del districte amb majors desigualtats. En aquesta línia, la Renda Familiar Disponible Bruta del municipi l'any 2020 era de 20.500€, i també existeixen diferències geogràfiques importants, tal com succeeix en altres indicadors socioeconòmics com ara el nivell educatiu de la població.

2- La Ràtio 80/20 és un quocient entre els ingressos totals del 20% de les persones amb ingressos més elevats (percentil 80) i els ingressos totals del 20% de la població amb menys ingressos (percentil 20). L'índex de Gini, per la seva banda, és utilitzat per analitzar el grau d'equitat en la distribució respecte als ingressos i pren valors entre zero i un (o entre 0 i 100), on 0 representaria la situació d'igualtat perfecta totes les persones tenen els mateixos ingressos, i 1 representaria una situació de desigualtat perfecta on tot l'ingrés del territori estudiat està en mans d'una única persona.)

Dins de l'àmbit social i comunitari, l'Ajuntament ha detectat com a necessària l'execució de nous programes i serveis integrals adreçats a donar resposta als factors d'exclusió social, com l'accés a l'habitatge, el treball digne i la pobresa energètica, incloent el Pla d'Acció Comunitària Integral (PLACI). En tot cas, l'Ajuntament veu prioritari buscar noves alternatives de convivència, habitatge i vida comunitària mitjançant itineraris personalitzats que fomentin la inclusió i la participació de la ciutadania a la vida del municipi.

Pel que fa a la seguretat ciutadana el nombre de delictes a Esplugues durant el 2023 va disminuir un 5,6% respecte al 2022. En concret, es van comptabilitzar 3.247 infraccions penals conegudes, amb un grau de resolució del 30,6% i un total de 265 detencions.

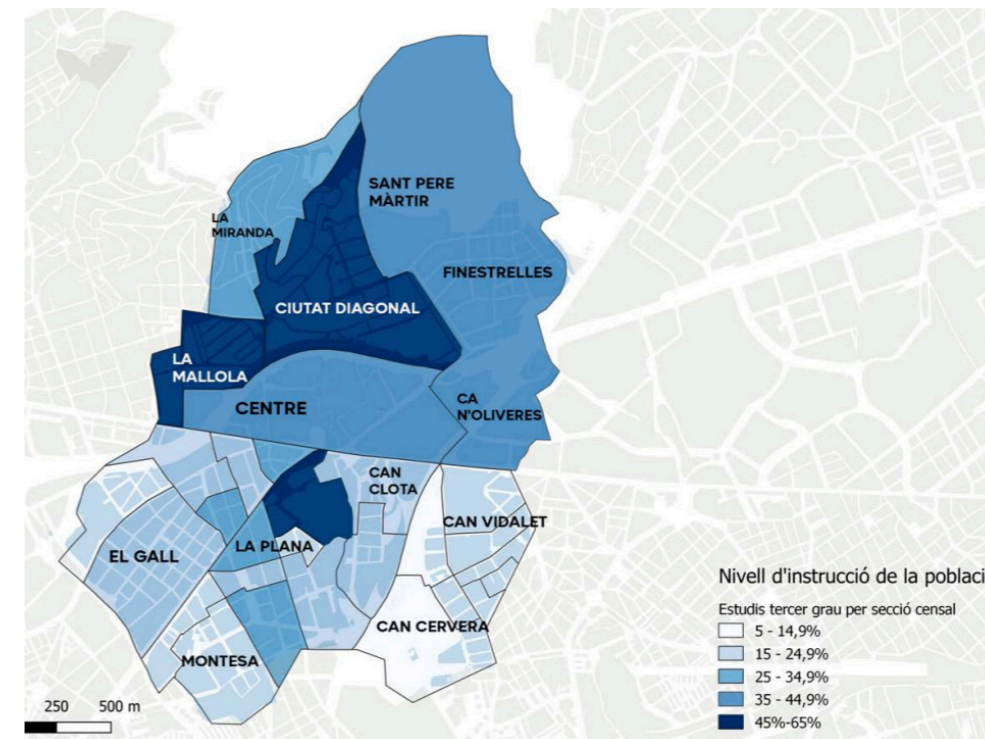

Figura 33. Nivell d'instrucció de la població per secció censal. Font: Ajuntament d'Esplugues.

Per tipologies, el delictes més comú, contra el patrimoni (furts, estafes i danys, principalment), va disminuir un 5%. Destaca, sobretot, la baixada dels robatoris amb força, amb un 22,4% menys que l'any anterior. Per exemple, els produïts en interior de vehicle (188) van ser un 29,3% inferiors al 2022; els que van tenir lloc en domicili (82), un 22,6% menys, i els d'establiments (33), un 19,5% menys. El nombre de delictes contra les persones, el segon més comú, va baixar un 5,7%, i els que tenen a veure amb la seguretat viària, un 26,8%.

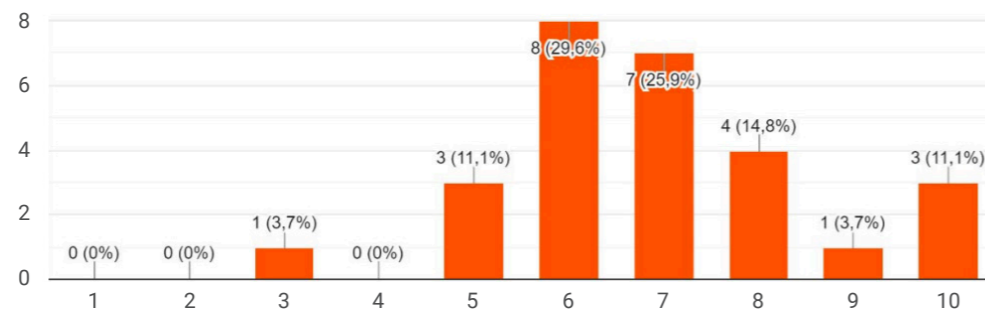
Així mateix, l'Ajuntament treballa en matèria de seguretat i diversitat per tal de consolidar la millora que està experimentant el municipi en termes de convivència i cohesió social amb la creació d'una bústia de denúncies per situacions de racisme, odi, maltractament i qualsevol altra discriminació, així com en el aprofundiment en la formació dels treballadors municipals en relació als delictes d'odi. D'aquesta manera es busca contribuir a garantir un ambient segur i inclusiu per a tota la ciutadania.

D'altra banda, a la mateixa estratègia **"Esplugues Ciutat de Drets"** es defineixen com a reptes del municipi proporcionar atenció i suport a les persones amb capacitats diferents, fomentar la convivència, la tolerància i el respecte dels drets civils, potenciar la transparència, participació i bon govern, promoure la igualtat de gènere i apoderar les dones.

Per tal de garantir la igualtat d'oportunitats és primordial assegurar una educació de qualitat i un entorn favorable per al creixement i desenvolupament dels infants i adolescents. Per aquesta raó l'Ajuntament treballa en el reforç de la formació educativa, actualitzant el **Pla Local d'Infància** amb l'objectiu d'alinejar-lo amb ODS i als criteris de **Ciutat Amiga de la Infància**, així com enfortir el **Fòrum de la Infància i de l'Adolescència**.

Figura 34.
Percepció de la ciutadania sobre el nivell de sensibilització vers la diversitat sexual, afectiva i de gènere.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Per altra banda, el desenvolupament del **servei d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS)** ha estat identificat per l'equip municipal com un repte del municipi, així com implementar el **Servei d'Orientació i Atenció a les Famílies (SOAF)**.

En l'àmbit del lleure també s'ha detectat la necessitat d'**actualitzar els convenis d'Educació en el lleure per incloure els infants amb necessitats educatives especials (NEE)**, que actualment no estan previstos, cosa que aprofundeix en la seva desigualtat.

En matèria d'atur juvenil, un repte prioritari per al municipi, l'Ajuntament treballa en la promoció de plans d'ocupació per a joves, posant èmfasi en la formació i el desenvolupament educatiu: aquests plans d'ocupació es plantegen com una oportunitat per fer front a aquesta situació d'exclusió social. Així mateix, es treballa en la consolidació del **Pla Educatiu d'Entorn**, així com el desenvolupament de programes com ara **Orientació per a l'alumnat**. Per últim, les diferents àrees de l'Ajuntament són conscients de la importància de la coordinació, motiu pel qual les àrees d'Ocupació i de Joventut, treballen conjuntament per tal de potenciar l'impacte positiu dels programes executats.

D'altra banda, en el camp de formació professional els Instituts de la ciutat treballen amb la formació professional dual i adapten els plans formatius a les demandes del teixit productiu del municipi.

Pel que fa a la diversitat sexual i de gènere, l'Ajuntament considera primordial donar visibilitat al col·lectiu LGTBI i treballar per erradicar les discriminacions envers aquest col·lectiu. En aquest sentit, en els darrers anys s'ha produït un increment en la demanda d'atencions personals.

En matèria de diversitat sexual, el municipi compta amb el **Pla Municipal per la Diversitat Sexual, Afectiva i de Gènere**, accions que es troba desplegant en el moment de redactar aquesta Diagnosi.

Així mateix, en matèria d'igualtat de gènere, l'Ajuntament té com a prioritat l'actualització del **Pla d'Igualtat de Gènere** per prioritzar la perspectiva de gènere i la transversalitat en totes les actuacions municipals. De la mateixa manera, per tal d'eliminar la bretxa digital de gènere, s'està treballant, entre d'altres programes, en el desplegament del **Programa +Dones3** per millorar les habilitats digitals de les dones i fomentar les vocacions científiques i tecnològiques entre les nenes i les joves.

Pel que fa a la població amb discapacitat, l'Ajuntament està treballant en la millora de les mancances en l'accessibilitat mitjançant la implementació del **Pla d'actuació municipal en l'àmbit de les persones amb discapacitat**. En aquest sentit, s'ha de ressenyar que la població d'Esplugues amb discapacitat es troba considerablement envellida, tal com es mostra en la figura posterior.

Discapacitat segons edat, 2020	0-15 anys	16-44 anys	45-64 anys	65-74 anys	75 anys i més
Esplugues de Ll.	3,62% (150)	12,08% (501)	31,17% (1.293)	23,84% (989)	29,29% (1.215)
Baix Llobregat	4,33% (2.951)	14,12% (9.612)	35,21% (23.972)	21,95% (14.940)	24,39% (16.602)
Catalunya	4,58% (28.213)	15,32% (94.371)	33,76% (207.995)	19,72% (121.501)	26,62% (163.973)

Figura 35.
Discapacitat segons edat, 2020.
Font: Idescat

Per tal afrontar aquesta situació des de l'equip municipal s'està treballant en la creació d'un **Centre d'Atenció i Recursos per a la Diversitat Funcional** i la implementació d'un **Pla d'accessibilitat universal**, assegurant un entorn accessible per a tota la ciutadania.

En tot cas, als **serveis socials municipals**, l'any 2022 es van atendre 4.536 persones i 572 famílies van rebre ajuts d'alimentació. Al mateix any, el servei psicològic municipal "Esplugues amb tu" també va atendre 118 persones.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

Plans estratègics	<ul style="list-style-type: none"> • Districtes d'Innovació d'Esplugues
Plans sectorials	<ul style="list-style-type: none"> • Pla municipal per la diversitat sexual, afectiva i de gènere • Pla d'igualtat de gènere • Pla local d'inclusió social • Pla local de seguretat ciutadana • Pla local d'infància • Pla d'infància i adolescència • Pla local per a la prevenció de la drogodependència • Pla educatiu d'entorn • Pla de joventut • Projecte educatiu de ciutat
Programes	<ul style="list-style-type: none"> • Programa d'animació sociocultural de la gent gran • Programa anual de millora dels parcs infantils • Programes d'activitat física i esportiva • Programa +dones3
Actuacions	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'ARE Montesa • Millora i reparació equipaments municipals • Canvi de model en els usos del temps facilitant la conciliació de la vida laboral i familiar

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Compacitat urbana. Superfície construïda total per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,73
Superfície construïda d'ús residencial per superfície de sòl (m2t/m2s)	0,44
Superfície construïda d'ús residencial respecte al total (%)	59,31
Densitat d'habitatges previstos en les àrees de sòl de desenvolupament (htge/ha)	69,23
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Percentatge de població estrangera (%)	12,65
Índex de dependència total (%)	56,96
Índex de dependència infantil (%)	21,99
Índex de dependència de gent gran (%)	37,29
Treballadors en sector agricultura (%)	0,08
Treballadors en sector indústria (%)	17,46
Treballadors en sector construcció (%)	4,34
Treballadors en sector serveis (%)	78,12
Percentatge d'aturats total (%)	8,78
Percentatge d'aturats entre 25 i 44 anys (%)	41,49
Proporció d'atur femení (%)	55,24

Font: MITMA

Objectiu estratègic 7:

IMPULSAR I AFAVORIR L'ECONOMIA URBANA

En la planificació estratègica cal abordar l'economia urbana. Algunes de les més importants disfuncions que avui plantegen determinades activitats econòmiques tenen el seu origen en la descoordinació entre la planificació sectorial i la planificació urbanística. Un exemple evident està en el turisme com a font de creixement i desenvolupament local i amb ell, l'auge de l'economia col·laborativa, molt especialment en l'àmbit de l'habitatge.

La transició cap a una economia circular exigirà introduir profunds canvis no només en les tecnologies, sinó també en l'organització, en la societat, en els mètodes de finançament i en les polítiques públiques. Canvis que afectaran totes les cadenes de valor, des del disseny dels productes fins als nous models de gestió i des de la forma de convertir els residus en actius, fins a les noves formes de comportament dels propis consumidors. I en aquest context, la contractació pública, com el gran instrument de gestió de què disposen les Administracions per executar obra pública i proveir de béns i serveis la ciutadania, ha de ser sostenible i innovadora, tal com demanda la legislació estatal de contractes i les Directives sobre Contractació Pública de la UE. Mitjançant aquesta nova regulació s'anirà desenvolupant una forma de contractar més innovadora i respectuosa amb les exigències socials i mediambientals i amb la potenciació de la col·laboració públic/privada. Les adjudicacions a l'oferta econòmicament més avantatjosa, en lloc de l'oferta més econòmica, permetrà tenir en compte tot el cicle de vida de l'oferta i analitzar-ne la viabilitat.

Finalment, el comerç electrònic, també conegut com a e-commerce està produint canvis significatius en la compra i venda de tot tipus de productes i serveis, tant a través de mitjans electrònics, com per mitjà de xarxes socials i pàgines web. La tradicional morfologia del comerç de barri, molt afectada ja per les grans superfícies comercials, té en aquest nou tipus de comerç un altre repte de difícil competència, al qual s'uneixen les dificultats per compatibilitzar horaris laborals i horaris comercials.

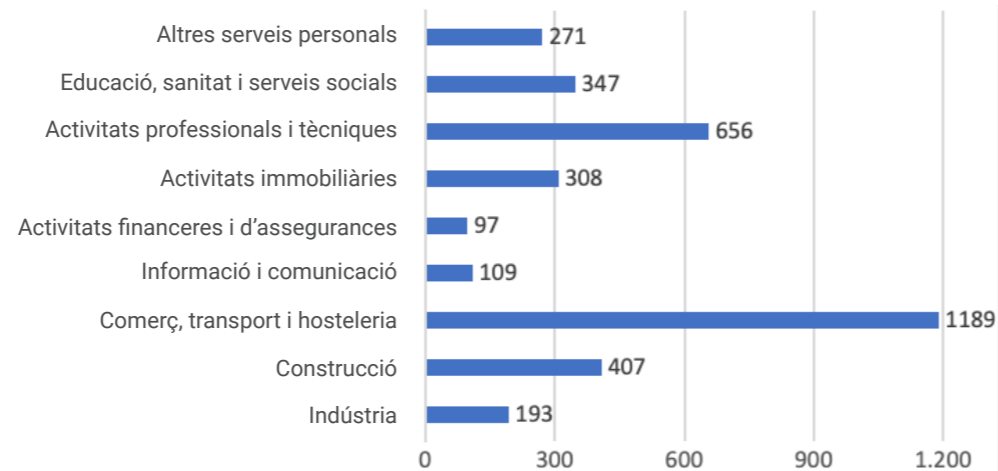

Objectiu Específic 7.1:
Productivitat local, generació d'ocupació i dinamització i diversificació de l'activitat econòmica

Principals activitats econòmiques

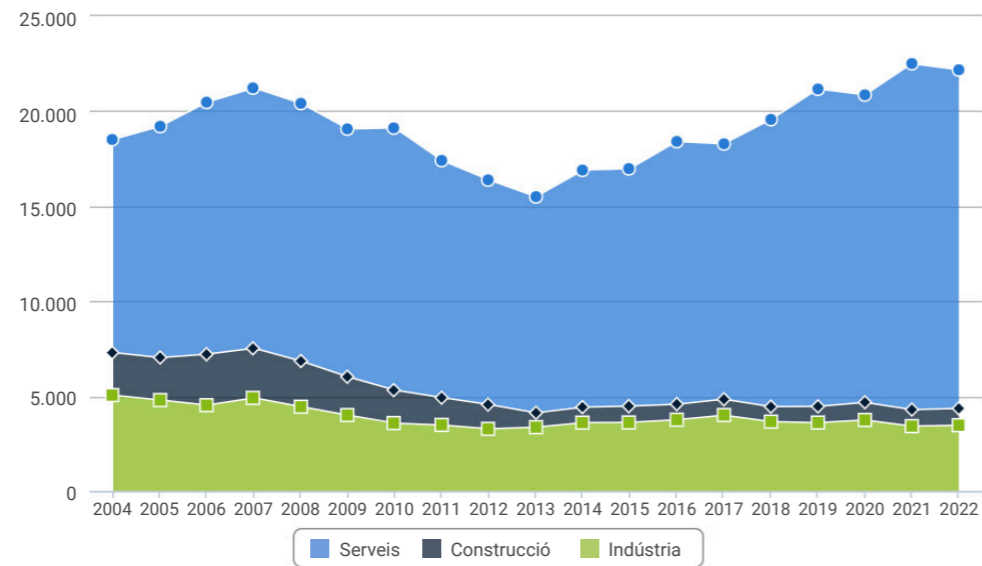
Esplugues de Llobregat és un municipi amb una gran diversitat d'activitats econòmiques. Consta d'un teixit empresarial format per 3.577 empreses, de les quals la majoria formen part del sector serveis (1.788 empreses), seguit per la construcció (407 empreses) i la indústria (193 empreses).

Figura 36.
Nombre d'empreses per activitat principal.
Font: INE

Tanmateix, a nivell d'afiliacions a la Seguretat Social, la indústria ocupa més de 3.470 persones, només superada pel sector serveis (17.825 persones) i molt per sobre de la construcció (885 persones).

Figura 37.
Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social.
Font: AMB

En aquest sentit, Esplugues destaca per la presència de tres polígons industrials importants: Montesa, La Plana i El Gall. Tal com remarca el Pla Estratègic Esplugues 2025, aquests polígons són vitals per a l'economia local i concentren

aproximadament el 20% del teixit empresarial del municipi. Aquesta importància, no obstant això, es distribueix de manera desigual, ja que el Gall agrupa un 73,5% de les empreses, mentre que la Plana i Montesa n'agrupen un 24%.

Pel que fa la dimensió empresarial, malgrat que les microempreses predominen a Esplugues, són les grans empreses les que concentren majoritàriament el nombre de persones treballadores. De fet, tan sols les 15 empreses de major dimensió són responsables del 80% de la facturació total del municipi. Aquestes empreses són sobretot del sector serveis, amb 10 en total, seguides per 4 empreses industrials i 1 empresa de la construcció.

Figura 38.
Ubicació física dels polígons empresarials d'Esplugues.
Font: SIPAE, Generalitat de Catalunya

Les activitats industrials més rellevants d'Esplugues són la manufactura, les arts gràfiques, la química-farmacèutica, l'energia i l'aigua. Paral·lelament, en el sector serveis, s'identifiquen activitats prioritàries com els serveis professionals, el sector audiovisual, els centres educatius i els serveis de neteja.

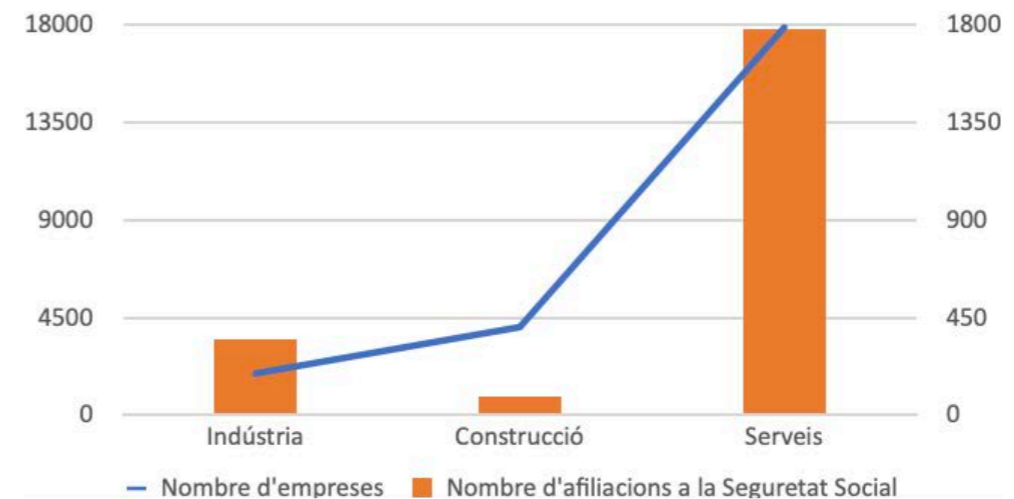

Figura 36.
Nombre d'empreses i d'afiliacions a la Seguretat Social per grans sectors d'activitat.
Font: INE i AMB

En tot cas, Esplugues destaca per ser una localitat que concentra importants empreses en el sector sociosanitari i de diagnòstic d'imatge. Concentra un important sector farmacèutic i biomèdic, amb empreses de referència com Synlab, Aldo Union, Salvat, Made of Gens o Galenicum. L'aposta de la ciutat per la innovació afavoreix la localització de noves empreses relacionades amb les tecnologies mèdiques aplicades a les ciències de la salut, la biomedicina i la indústria farmacèutica.

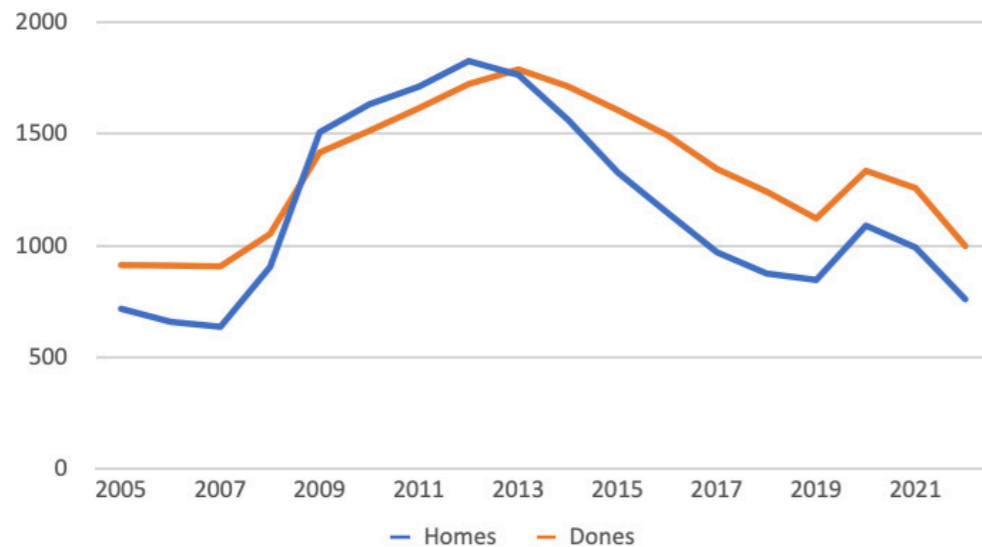
Sectors emergents

Per la seva proximitat a Barcelona i els seus nodes logístics, Esplugues es troba en una bona posició per atraure activitats d'alt valor afegit al municipi, com el sector químic-farmacèutic.

En aquesta línia, sectors emergents com les empreses de processament de dades, l'hostatgeria i activitats relacionades amb el sector audiovisual, hospitalari i laboratoris farmacèutics estan prenent protagonisme. La dinàmica econòmica d'Esplugues està en constant evolució, amb un esperit obert a nous reptes i oportunitats. Aquesta diversitat i dinamisme econòmic es veuen reflectits també en el mercat laboral del municipi. Per exemple, al maig del 2022, es van registrar un total de 22.779 persones ocupades segons dades d'Idescat, una xifra relativament estable en comparació amb l'any anterior. Tanmateix, a l'abril del 2022 també hi havia 1.819 persones aturades.

Cal remarcar que aquesta xifra denotava dues disparitats, tant de gènere com d'edat. Del total de població en atur gairebé el 57% eren dones, mentre que les persones més grans de 45 anys representaven més del 59%.

Figura 40.
Evolució del nombre de persones aturades per sexe.
Font: Idescat

La dinamització de l'economia urbana i el foment dels sectors emergents són crucials perquè Esplugues impulsi el seu creixement econòmic, la creació d'ocupació i la diversificació del teixit productiu. Aquesta procés, a la vegada, suposa una gran oportunitat per contribuir a millorar la qualitat de vida de la població local i atraure talent i inversió externa, tot potenciant la seva projecció i influència.

En tot cas, Esplugues té potencial per impulsar un ecosistema de l'economia del coneixement d'èxit gràcies al seu potencial econòmic latent fonamentat per diferents condicions d'activitat.

Primer, per la seva proximitat a diverses institucions acadèmiques i de recerca de referència com BarcelonaTech, Hospital Sant Joan de Déu, IESE, ESADE, UB i el futur campus de l'Hospital Clínic. I, en segon terme, per la presència d'empreses líders situades a Esplugues que poden exercir d'ancoratge i definir la identitat dels futurs Districtes d'Innovació d'Esplugues, i per últim, per la seva situació geogràfica a les portes de Barcelona i amb diversitat de vies de comunicació per carretera i ferroviàries.

A través de l'estratègia "Esplugues Ciutat d'Oportunitats", la ciutat es marca com a objectiu principal consolidar-se com una ciutat que ofereix oportunitats per al desenvolupament econòmic sostenible i inclou, la promoció de la innovació i el creixement del seu teixit empresarial i l'aposta pel treball digne de qualitat. Aquesta estratègia s'aborda a partir de diferents reptes de ciutat identificats per l'Ajuntament.

A nivell d'emprenedoria, es considera necessari seguir aprofundint en programes de formació i suport per a persones emprenedores i startups, oferint cursos, tallers, monitoratge i assessorament legal i financer per fomentar la creació i consolidació. D'altra banda, també s'ha detectat la necessitat de promoure la creació i el desenvolupament de clústers i de sectors estratègics de la ciutat. Esplugues compta amb potencial per a la creació d'un ecosistema d'investigació, coneixement i producció en les àrees de les ciències de la salut, la biomedicina i la indústria farmacèutica.

En aquest sentit, l'aprofitament de les edificacions previstes a Porta Diagonal permetrà impulsar la creació de Districtes d'Innovació basats en tecnologies avançades i dades, inexistents actualment. A més, la consolidació del Bioclúster d'Innovació i Salut com a plataforma de desenvolupament empresarial és un dels altres reptes de ciutat en aquest àmbit, especialment per la necessitat d'impulsar l'establiment de l'ecosistema empresarial de la ciutat en aquest clúster.

La formació de les persones treballadores al llarg de la vida, és fonamental per millorar la productivitat laboral, especialment pel que fa a les activitats econòmiques emergents. L'adaptació de l'oferta formativa a les necessitats del teixit empresarial ha estat identificada com una mancança a nivell municipal i, per aquesta raó, és indispensable aprofundir en l'organització de cursos i programes d'orientació i formació per millorar les competències laborals i l'ocupabilitat, amb especial atenció a la inserció sociolaboral de les dones, als col·lectius més vulnerables, però també per a persones emprenedores.

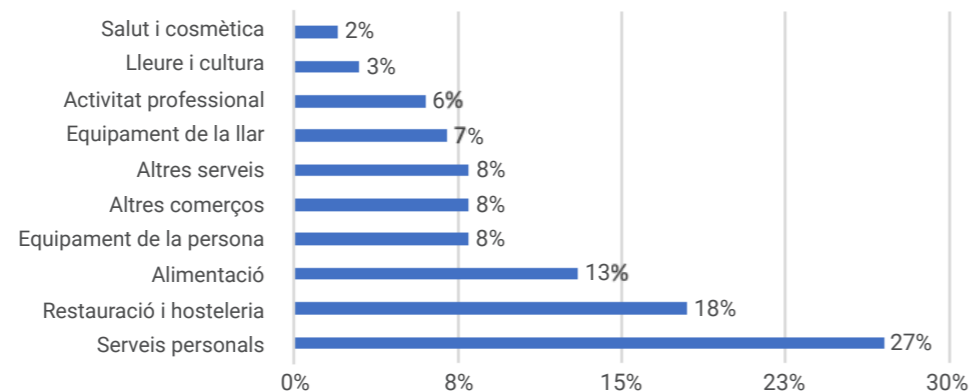
Objectiu Específic 7.2: Fomentar el turisme intel·ligent, sostenible i de qualitat i els sectors clau de l'economia local

El paper del comerç i el turisme

La millora de la infraestructura turística i comercial constitueix una via necessària per oferir una experiència d'alta qualitat als visitants i atraure un turisme de qualitat al municipi.

Pel que fa a l'àmbit del comerç, cal destacar que la forta densitat poblacional del municipi, la bona connectivitat i sentiment de pertinença al territori, així com el teixit empresarial atrauen un gran volum de visitants diàriament. En aquest sentit, també són rellevants els mercats (setmanals i sedentaris) que actuen com a motors comercials de les zones amb major concentració comercial.

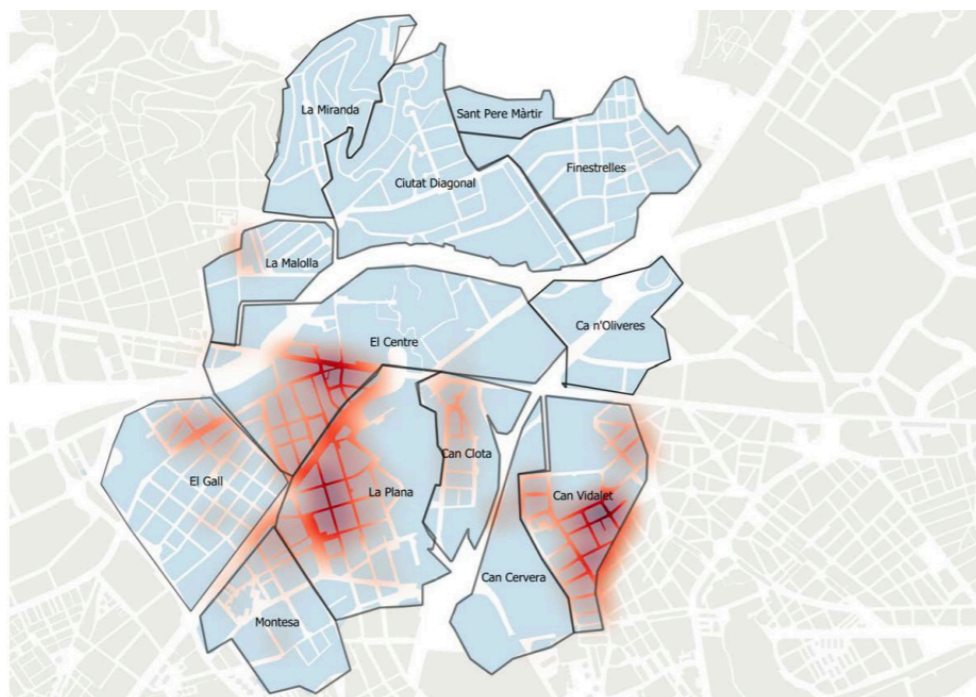
Figura 41.
Comerç segons subsectors.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Tanmateix, tal com menciona el **Pla Estratègic de Comerç (2020-2023)** d'Esplugues, la població envellida del municipi i la baixa taxa de natalitat, així com el reduït poder adquisitiu de residents de zones com La Plana i Can Vidalet suposen les principals amenaces pel sector.

Previst al Pla Estratègic de Comerç es troba el projecte **Esplugues Comerç 4.0**, actualment en execució. Aquest preveu la digitalització del comerç local de la ciutat, amb la creació d'un Marketplace, recolzat per una plataforma de ciclologística que permet la distribució de mercaderies per la ciutat en modes sostenibles.

Figura 42.
Mapa de calor geolocalització del comerç.
Font: Ajuntament d'Esplugues

En aquest context, l'aprofitament d'espais municipals com **l'Espai Corberó** i el **Convent de Montsió** permetran desenvolupar més activitats econòmiques i culturals a la ciutat. Cal tenir en compte que segons dades d'Idescat, Esplugues és el vuitè municipi de la comarca i número 71 de Catalunya amb major nombre de places turístiques.

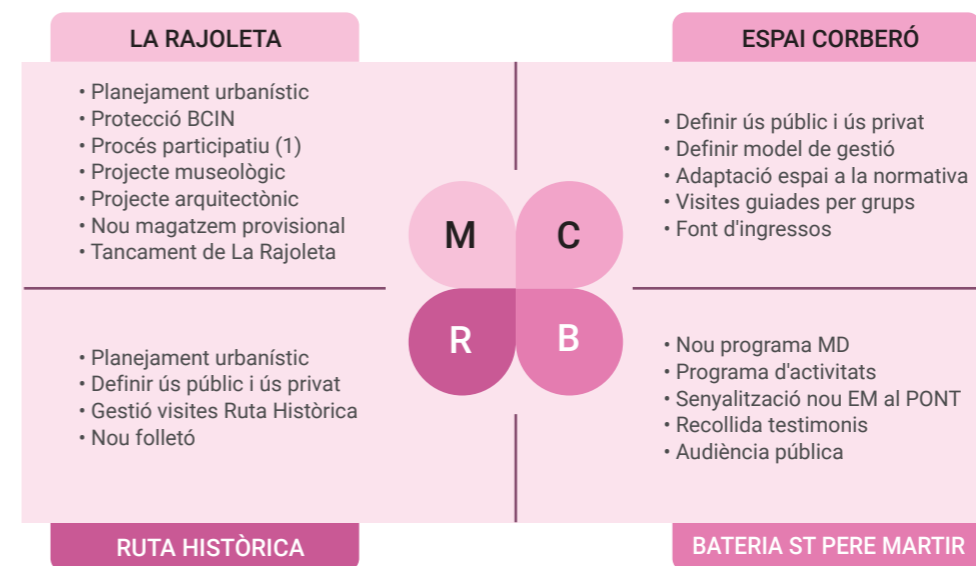

Figura 43.
Servei de patrimoni cultural i memòria democràtica 2023-2026.
Font: Ajuntament d'Esplugues

La conclusió del **projecte museístic d'Esplugues**, així com la creació del **Museu de Ceràmica "La Rajoleta" Pujol i Bausis** i la redefinició del **Museu Can Tinturé** també són elements de suport per promocionar l'oferta cultural i atrauran major nombre de visitants. A la vegada, la rehabilitació dels forns d'ampolla del **Museu Pujol i Bausis** milloraria la infraestructura i l'atractiu dels museus existents.

En tot cas, l'elaboració del **Pla Director de Patrimoni Cultural** és un element important per convertir el patrimoni cultural en una palanca d'impuls per a la promoció econòmica mitjançant la dinamització dels recursos visitables, tal com estipula el propi Pla d'Actuació.

A més, l'Ajuntament veu com a prioritari l'adhesió a la **Red de Destinos Turísticos Inteligents** i l'elaboració del **Pla Estratègic de Turisme**, tot demostrant la voluntat de la ciutat de modernitzar les seves ofertes turístiques i adoptar pràctiques sostenibles, cosa que permetrà fomentar l'intercanvi d'experiències i coneixements que contribueixin al desenvolupament intel·ligent d'Esplugues com a destinació turística.

Figura 44.
Forns d'ampolla del museu "La Rajoleta" Pujol i Bausis.
Font: Ajuntament d'Esplugues.

Projectes/Iniciatives clau d'aquest objectiu específic

Plans estratègics	<ul style="list-style-type: none"> • Districtes d'Innovació d'Esplugues • Pla estratègic de comerç • Pla estratègic turístic comarcal
Plans sectorials	<ul style="list-style-type: none"> • Pla director de comerç • Pla per a la reactivació econòmica i la creació d'ocupació de qualitat • Pla d'atractivitat i posicionament global • Pla per a la reactivació econòmica i la creació d'ocupació de qualitat
Programes	<ul style="list-style-type: none"> • Programes de formació i suport per a les persones emprenedores i startups • Programes de fidelització • Programa de suport a l'ecosistema comercial de la ciutat • (comerç, restauració i mercats)
Actuacions	<ul style="list-style-type: none"> • Esplugues Comerç 4.0 • Espai Corberó • Reactivació zones industrials • Pacte industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Percentatge de població estrangera (%)	12,65
Índex de dependència total (%)	56,96
Índex de dependència infantil (%)	21,99
Índex de dependència de majors (%)	37,29
Treballadors en sector agricultura (%)	0,08
Treballadors en sector indústria (%)	17,46
Treballadors en sector construcció (%)	4,34
Treballadors en sector serveis (%)	78,12
Establiments en sector agricultura (%)	0,06
Establiments en sector indústria (%)	6,02
Establiments en sector construcció (%)	7,10
Establiments en sector serveis (%)	86,82
Percentatge d'aturats total (%)	8,78
Percentatge d'aturats entre 25 i 44 anys (%)	41,49
Proporció d'atur femení (%)	55,24

Font: MITMA

Objectiu estratègic 8:

GARANTIR L'ACCÉS A L'HABITATGE

Pel que fa a habitatge, hi ha en l'actualitat diversos reptes per a les ciutats en general, i Esplugues de Llobregat en particular:

- **Diversificar els programes d'habitatge públic i proveir una quantitat significativa de la sotmesa a algun règim de protecció pública, amb accés fonamentalment a través del lloguer, que sigui adequada a la renda de tots els grups socials.** Es tracta, en suma, d'ajustar l'oferta d'habitatges a les diferents necessitats d'habitatge de la societat i d'assignar els recursos que calgui per proveir l'habitabilitat, des dels tres nivells de l'Administració Pública.
- **Equilibrar la tinença d'habitatge en propietat i de lloguer,** al marge de la seva tipologia lliure o sotmesa a algun règim de protecció pública.
- **Millorar el mercat del lloguer,** quantitativament i qualitativament. Un bon nombre de mesures que permetrien assolir aquest objectiu segueixen absents de l'ordenament jurídic espanyol i de les polítiques d'habitatge posades en marxa per les diferents Administracions Públiques. Entre les quals, la delimitació d'àmbits o la identificació d'àrees a nivell de districte que permetin establir condicions per al lloguer; l'aplicació activa d'institucions com el tanteig i el retracte, o el dret de superfície per aconseguir un parc d'habitatge social de lloguer que sigui inclusiu i que fomenti la cohesió social.
- **Garantir la cohesió social,** seguint la diversificació de l'oferta pública d'habitatge social entre els diferents barris, la proximitat física amb els equipaments públics, la barreja de diferents tipologies d'habitatge amb destinació a diferents grups socials i culturals, la millora i integració dels barris vulnerables i la utilització d'estratègies que uneixin objectius diversos com habitatge, treball, educació, cultura, etc.
- **Evitar la gentrificació que sovint produeixen les polítiques de rehabilitació, regeneració i renovació urbanes.** Aquestes tècniques d'intervenció s'han de plantejar no com un conjunt d'actuacions aïllades, sinó com la intervenció en un hàbitat complex que inclou els habitants i que respon a les seves necessitats. El seu objectiu fonamental ha de ser, més enllà d'augmentar la renda mitjana, barrejar població diferent en un mateix teixit urbà, per millorar les seves condicions de vida. Mesures com l'adquisició pública d'habitatges finalistes en àrees en les quals ja s'han realitzat les operacions de regeneració urbana, permeten lluitar contra la gentrificació que es produeix per la transmissió dels habitatges realitzada pels seus propis propietaris.
- **Garantir la coherència i necessària conciliació entre els plans i programes** d'habitatge (estatals, autonòmics i municipals) amb els requisits normatius vigents en cada moment, en matèria d'habitatge.
- Finalment, la dispersió pel territori de les activitats –afavorides pel model de mo-

bilitat dominant- és una de les causes de la degradació de l'habitabilitat d'aquells que veuen restringides les seves possibilitats d'accés a aquesta mobilitat, per la qual cosa es planteja com a vàlid i especialment oportú, **la reagrupació de les activitats mitjançant una articulació en unitats més complexes** i amb models d'edificació que permetin acollir aquest reagrupament de manera acceptable des del punt de vista funcional.

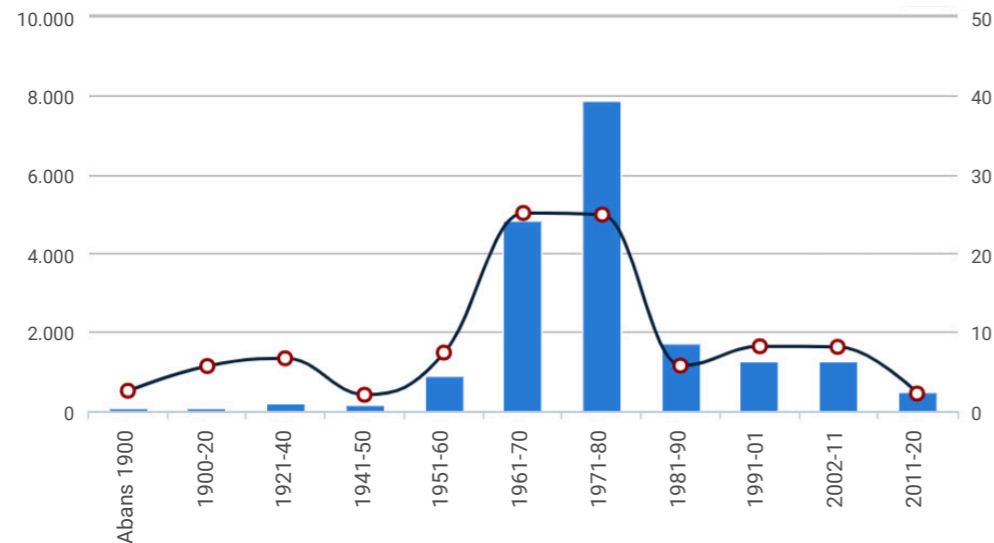
S'ha de plantejar com a objectiu de l'Agenda Urbana d'Esplugues de Llobregat un **parc d'habitatges digne, adequat, assequible i suficient per satisfer les necessitats socials, sustentat sobre un parc edificatori de qualitat**. Aquest parc ha de garantir la correcta habitabilitat dels immobles i ser eficient energèticament, encara que aquests requisits previs i fonamentals, són, en si mateixos, insuficients.

No n'hi ha prou que els habitatges construïts siguin habitables i reuneixin uns requisits bàsics de qualitat garantits des de la normativa (Codi Tècnic de l'Edificació), sinó que han d'existir també en quantitat, condicions adequades i preus assequibles, per satisfer les necessitats socials de cada moment. Per a això caldrà utilitzar recursos diversos i un ampli ventall d'actuacions, tant públiques, com privades, així com la generació d'un parc públic d'habitatge adequat per satisfer les necessitats de lloguer social de la població. També caldrà treballar per garantir una oferta adequada i diversa, per mitjà de diferents règims de tinença d'habitatge, perquè la realitat social i econòmica de les famílies també difereix. Finalment, la rehabilitació del patrimoni immobiliari ja construït, promovent la seva reutilització, redundarà en la màxima habitabilitat i també en l'eficiència energètica.

Objectiu Específic 8.1: Fomentar l'existència d'un parc d'habitatge adequat a preu assequible

Tal com s'apunta en el Pla Estratègic Esplugues 2025, la major part de l'habitatge d'Esplugues es va construir abans de 1980, tot coincidint amb l'època de major creixement migratori. Aquest parc municipal envellit suposa nombrosos reptes, com ara d'accessibilitat o d'eficiència energètica.

Figura 45. Nombre d'edificis segons anys de construcció a Esplugues i percentatge del total d'edificis segons anys de construcció a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Font: AMB

Per exemple, només el 27,55% del parc d'edificis del municipi compta amb les condicions estructurals necessàries per a l'accessibilitat de persones en cadira de rodes o amb mobilitat reduïda, percentatge deu punts inferior a la mitjana provincial (38,12%) i cinc punts menor que l'estatal (32,72%).

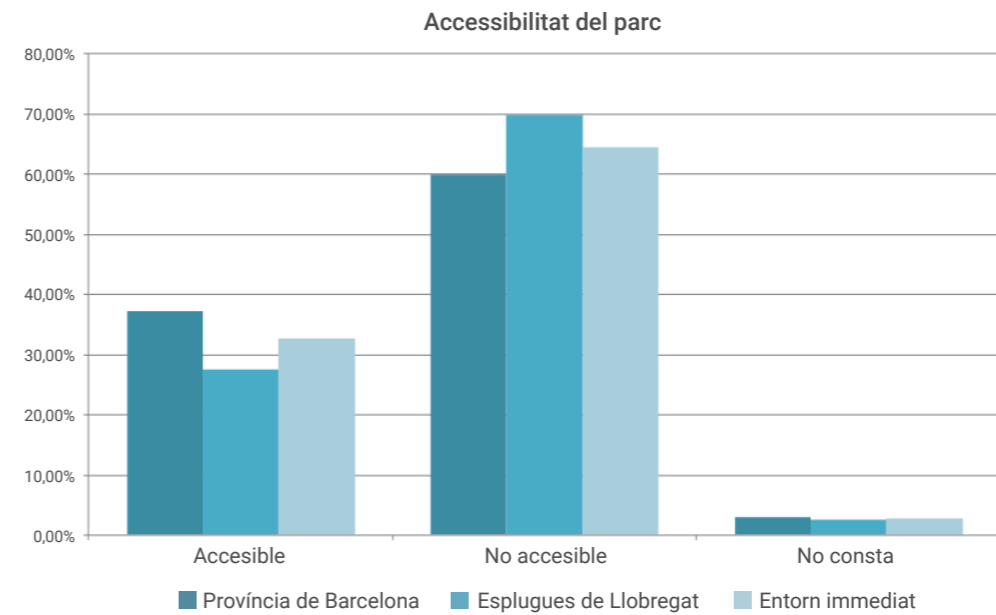

Figura 46. Accessibilitat del parc d'edificis. Comparativa amb municipis de l'entorn. Font: Ajuntament d'Esplugues

Tal com succeeix en d'altres municipis de l'entorn, però també en el conjunt provincial, l'accessibilitat és la principal assignatura pendent del parc d'Esplugues de Llobregat, ja que arriba a pràcticament al 70%.

A la vegada, el 60% dels edificis restaurats del municipi són anteriors a la primera normativa d'Eficiència Energètica (NBE-CT-79) de l'any 1979, per la qual cosa pràcticament no es van adoptar mesures d'aïllament en façana i tancaments.

Pel que fa al règim de tinença dels habitatges, el 73% del total d'habitatges principals d'Esplugues són de propietat, mentre que gairebé el 20% ho són de lloguer.

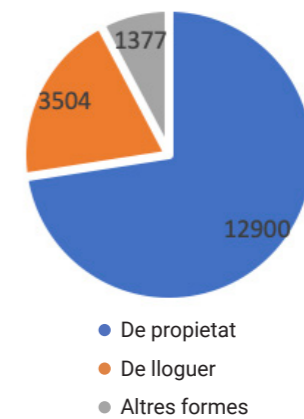

Figura 47. Habitatges principals per règim de tinença. Font: Idescat

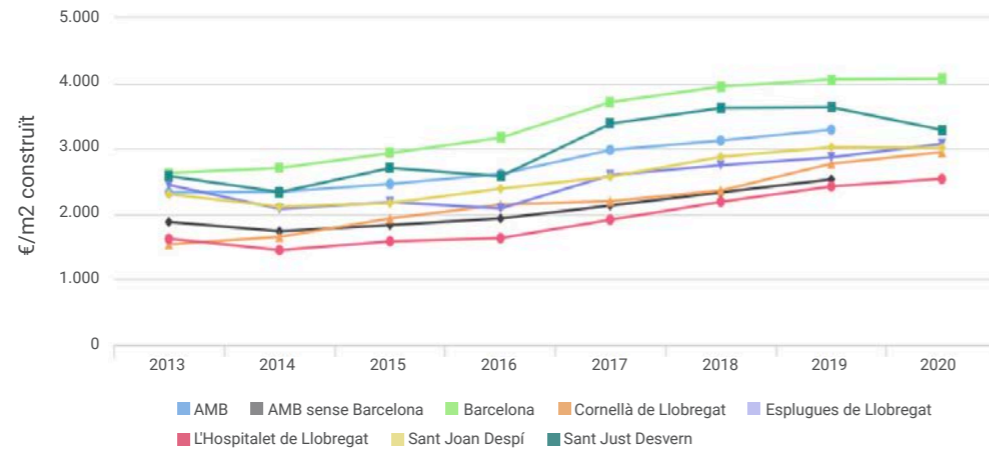
Evolució del preu de l'habitatge

D'altra banda, una tendència rellevant és **l'alça del preu de l'habitatge**. Segons dades de l'IDECAT, el preu de l'habitatge a Esplugues de Llobregat durant el 4t trimestre de 2021, va ser de 2.782 €/m², un 4,5% més que en el trimestre anterior, tot i que un 25,1% menys des del màxim assolit en el 1r trimestre de 2008 (3.713 €/m²).

Així mateix, el preus mitjans d'obra nova i de compravenda d'habitatge també segueixen en augment, en línia amb el que succeeix a la resta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

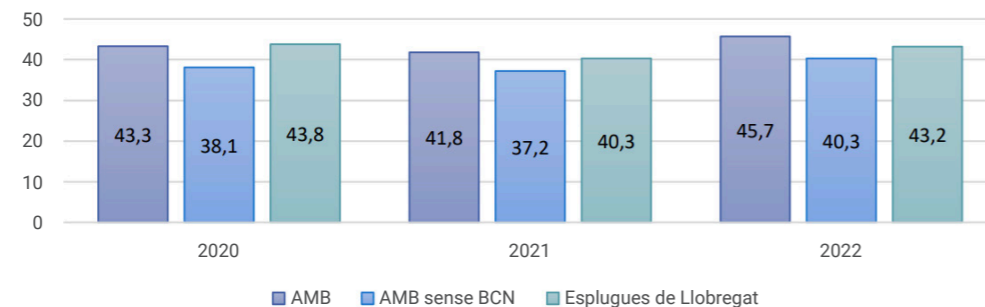
Amb tot, aquests factors contribueixen a dificultar l'accés a l'habitatge, a rejuvenir la piràmide generacional al municipi i garantir l'existència d'un parc d'habitatge digne i adequat per satisfer les necessitats de la ciutadania.

Figura 48.
Preus mitjans de compravenda d'habitatge de segona mà segons registradors.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Tant és així que, com mostren les dades de la figura X, l'esforç econòmic teòric que destinen les llars d'Esplugues en despeses de l'habitatge és més elevat que a la resta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, excloent-hi Barcelona.

Figura 49.
Evolució i comparativa de l'esforç teòric d'accés al lloguer per a rendes de 25.000€/any.
Font: Ajuntament d'Esplugues

Objectiu Específic 8.2: Garantir l'accés a l'habitatge, especialment dels col·lectius més vulnerables

Habitatges de protecció oficial

Impulsar la construcció d'habitatges protegits adaptats a diferents possibilitats econòmiques és considerada com una prioritat per l'Ajuntament en el seu Pla d'Actuació Municipal, degut al fet que permet millorar significativament l'accessibilitat a l'habitatge per a una àmplia franja de la població.

En aquest sentit, la necessitat de construcció d'aproximadament 1.200 habitatges de protecció oficial, amb un fort èmfasi en la modalitat de lloguer, respon a la demanda creixent d'alternatives d'habitatge assequible a la ciutat. En concret, aquestes actuacions es concentren en les àrees de Montesa, Can Clota Sud i Ca n'Oliveres, que busquen esdevenir referents en la reforma urbana i l'evolució de la ciutat.

Segons dades d'Idescat, Esplugues és el tercer municipi de la comarca i quart de Catalunya en nombre habitatges iniciats de protecció oficial l'any 2022, amb 132, mentre que és el primer municipi de la comarca i el setè de Catalunya en nombre d'habitatges iniciats durant el mateix any, amb 436. Aquesta és una tendència que pretén revertir la tradicional manca de construcció d'habitatges protegits al municipi.

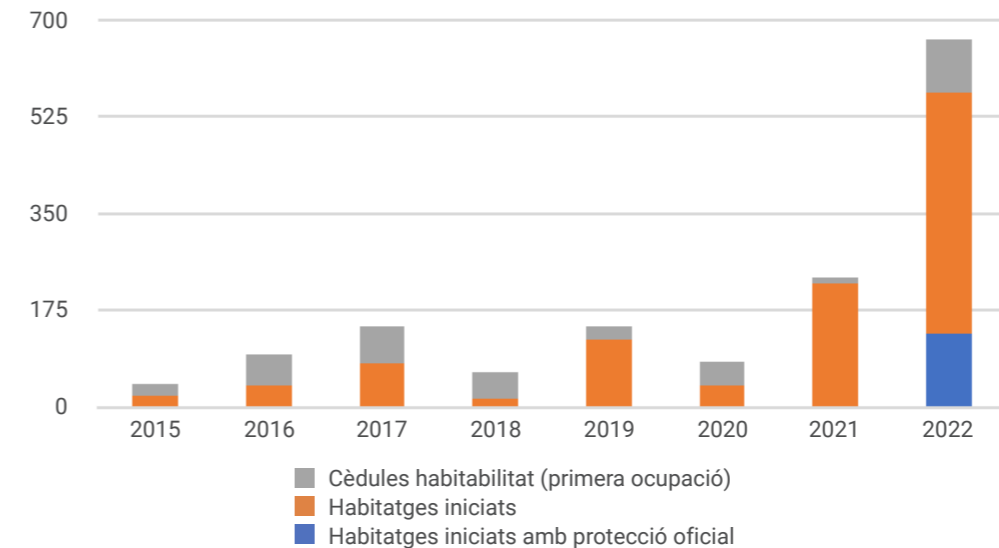

Figura 50.
Habitatges construïts de nova planta.
Font: Idescat

A més, l'impuls de mesures com el Servei d'Esplugues Energia, la rehabilitació d'edificis i habitatges, i les actuacions de renovació urbana poden contribuir a millorar la qualitat de vida dels residents i a fer la ciutat més sostenible i eficient energèticament.

A la vegada, aprovant i desplegant el Pla Local d'Habitatge, la ciutat estableix una base sòlida per abordar els reptes de l'habitatge i garantir que sigui una necessitat assequible per a tothom.

També cal destacar que, des de l'Ajuntament, s'ha detectat la necessitat de millorar la cooperació amb entitats del tercer sector social de l'habitatge. Aquesta manca dificulta aconseguir que les persones en situació de risc d'exclusió social puguin disposar d'un habitatge digne que les deslliuri de l'exclusió residencial, així com disposar d'un acompanyament que n'asseguri la inclusió social o atenció social. Tant és així que, a l'Agenda Esplugues 2030, document elaborat a través d'un procés participatiu de la ciutadania, s'identifica com un dels seus reptes la millora de l'atenció a la ciutadania en matèria d'habitatge.

3- L'esforç teòric es calcula sobre una base de la renda de la unitat de convivència en relació a les despeses de l'habitatge: lloguer o hipoteca, subministraments, taxes municipals, etc.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

Plans sectorials

- Pla Local d'Habitatge

Actuacions

- Habitatge protegit ARE Montesa, Can Clota i Ca n'Oliveres
- Promoció de rehabilitació habitatges
- Promoció de l'habitatge protegit

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Densitat d'habitatges previstos en les àrees de sòl de desenvolupament (htge/ha)	69,23
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Nre. d'habitatges per cada 1.000 habitants	412,90
Variació del nombre de llars 2001-2011 (%)	12,55
Creixement del parc d'habitatge 2001-2011 (%)	8,31
Percentatge d'habitatge secundari (%)	3,21
Percentatge d'habitatge buit (%)	6,67
Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	0,30
Nre. d'habitatges previstos a les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants	1,25
Figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	PG
Data de la figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	1976

Font: MITMA

DAFO grup temàtic 3:

Per a l'elaboració de l'anàlisi DAFO de l'Agenda Urbana d'Esplugues, principalment s'ha pres de base l'anàlisi DAFO realitzat per al Pla Estratègic Esplugues 2025. Aquesta anàlisi es va dur a terme a través d'un procés participatiu que involucrava, d'una banda, l'equip de govern, grups polítics municipals i equip tècnic municipal, i representants socials, culturals i econòmics del territori per l'altra.

D

DEBILITATS

OE 6 - Envel·liment poblacional
OE 6 - Baixa natalitat
OE 6 - Manca d'atracció per a la gent jove
OE 6 - Col·legis envellits
OE 6 - Absència de clars signes d'identitat
OE 6 - Fragmentació de barris i diferències
OE 6 - Manca de cohesió social a causa de la diversitat cultural
OE 7 - Centres comercials
OE 8 - Preu lloguer elevat
OE 7 - Manca d'activitats de restauració i hoteleres d'un cert nivell

OE 7 - Polígons industrials obsolets (sector Montesa obsolet, sector Gall requereix una actualització)
OE 7 - Manca d'estructura comercial (problemes de competitivitat del comerç local)
OE 7 - Taxa d'atur
OE 7 - El Servei Local d'Ocupació s'identifica amb llocs de baixa qualificació
OE 8 - Elevat cost de l'habitatge de compra
OE 8 - Parc d'habitatges envellits

F

FORTALESES

OE 6 - Equipaments municipals com a motors de cohesió social
OE 6 - Ciutat segura i tranquil·la
OE 6 - Escoles públiques i privades, de qualitat i prestigi
OE 6 - Calendari de festes consolidat
OE 6 - Atracció de població de l'entorn a nivell d'agenda cultural
OE 6 - Ric teixit associatiu
OE 6 - Serveis socio-sanitaris
OE 6 - Bons equipaments esportius
OE 6 - Cobertura social pressupostària
OE 6 - Fons de contingència per fer front a la situació d'emergència social, sanitària i econòmica (Pla de Reconstrucció)
OE 6 - Fort lideratge d'avantguarda respecte les polítiques d'igualtat de gènere
OE 6 - Incorporació de la visió d'igualtat de gènere i empoderament de les dones al PAM
OE 6 - Regidoria d'interculturalitat i nova

ciutadania fortament implicada amb l'eliminació de les discriminacions racials per raó d'origen
OE 6 - Equipaments públics eficients, inclusivament, coordinats i integrats en xarxes supralocals
OE 6 - Disponibilitat del Centre d'Informació i Recursos per a la Dona (CIRD)
OE 6 - Teixit associatiu variat i ampli
OE 6/8/5 - Proximitat a Barcelona
OE 6 - Zones d'Activitat Econòmica: potencial d'atracció d'empreses de serveis avançats
OE 7 - Reserva de sòl per a activitats econòmiques (Porta Diagonal-ARE Montesa)
OE 7 - Pressió fiscal baixa
OE 7 - Ciutat ben connectada amb Barcelona, el port i l'aeroport
OE 7 - Polígons econòmics potents
OE 7 - Situació estratègica i bones comunicacions: AMB

Territori i mobilitat

Així mateix, s'han recollit les fortaleeses identificades per a cadascun dels 6 reptes de l'Agenda 2030 d'Esplugues, així com debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats dels diferents plans estratègics de la ciutat.

A partir d'aquesta informació s'ha actualitzat la següent anàlisi DAFO per al **grup temàtic d'Economia, Societat i Habitatge**.

A

AMENACES

OE 6 - Tendència general: envelliment poblacional. i emigració de la gent jove
OE 6 - Manca d'integració i programació de les activitats festives i socioculturals
OE 6 - Desconnexió de "les 2 Esplugues"
OE 7 - Competència entre municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona: atracció d'empreses d'alt valor afegit
OE 7 - Context de crisi econòmica
OE 7 - Comerç tradicional resistent al canvi de paradigma
OE 7 - Manca de relleu generacional en el comerç
OE 6 - Proliferació de barris no inclusius
OE 6/8 - Proximitat a Barcelona
OE 6 - Pèrdua d'identitat d'Esplugues
OE 6 - Millorar la creativitat local

O

OPORTUNITATS

OE 6/2 - Nous barris: Porta Diagonal i ARE Montesa
OE 7 - Situació estratègica: Àrea Metropolitana de Barcelona
OE 6 - Ciutat com a espai per promoure l'activitat física
OE 6/8/5 - Proximitat a Barcelona
OE 6 - Posicionar-se com a ciutat educadora
OE 7 - Pol "Farmàcia i Ciències de la Vida": Hosp. Sant Joan de Déu, farmacèutiques, Escola Universitària d'infermeria, R+D+I
OE 7 - Renovació del pla d'usos dels polígons empresarials. R + D + I
OE 7 - Promoure la Marca Esplugues amb sinergies de la marca BCN
OE 7 - Establir un pla de desenvolupament empresarial local
OE 7 - Ajudar el petit comerç
OE 7 - Promoure la innovació ciutadana i els projectes locals
OE 7 - Crear un centre d'innovació urbana
OE 6 - Orgull de pertinença a Esplugues
OE 7 - Explotar més els polígons

Grup temàtic 4: Digitalització i governança

Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola que s'aborden en aquest capítol:

9: Era digital

10: Instruments i governança

Objectiu estratègic 9:

LIDERAR I FOMENTAR LA INNOVACIÓ DIGITAL

El recurs a les noves tecnologies és, segurament, un dels principals reptes que s'han d'abordar en l'actualitat per reduir les incerteses actuals i, alhora, per augmentar la capacitat d'anticipació que requereix el futur. L'Era Digital està definit un món diferent, en el qual les persones, la informació i les coses estan connectades com mai abans, amb una intensitat i velocitat a la qual és imprescindible adaptar-se. La innovació tecnològica, i especialment la tecnologia digital, són el veritable motor i impulsor dels processos de canvi de la societat i seguirà sent-ho en el futur. L'Internet de les coses, el big data, la computació quàntica, la intel·ligència artificial, el machine learning, la robòtica, l'e-commerce, la connectivitat 5G, la conducció autònoma, són algunes de les grans tendències que s'observen en aquest moment, derivades d'avenços tecnològics sense precedents i que estan començant a definir un món diferent. I cadascun d'aquests avenços té una enorme capacitat per produir processos de canvi a les ciutats, però no només en aquests llocs.

Les noves tecnologies tenen una enorme influència en múltiples aspectes del benestar. Un d'ells, que no ha de passar desapercebut, és de la participació directa i la governança. Espanya és avui un dels països més avançats del món en nombre de portals open data, que ofereixen dades que haurien de ser comprensibles i accessibles per a tothom i permetre'n l'accés en formats estàndard per a professionals i investigadors. Això exigeix transformar les dades de manera que puguin ser d'interès per al públic en general, però, també, permetre l'accés als algoritmes de manipulació perquè qualsevol pugui conèixer les formes i la profunditat de la informació.

Tots aquests aspectes incideixen en la necessitat de vincular el desenvolupament urbà sostenible amb la societat del coneixement. En el procés de diversificació econòmica i productiva que s'hauria de produir, és imprescindible plantejar altres futurs que no siguin monocultius relacionats amb una o dues indústries concretes. I és evident que en aquestes qüestions són part important les Smart Cities que, des de la seva visió més àmplia, no només vinculada a les noves tecnologies, han d'ajudar a consensuar i implementar una visió de futur, tant de les ciutats, com de les persones que les habiten.

Objectiu Específic 9.1: Afavorir la societat del coneixement i avançar cap al desenvolupament de les ciutats intel·ligents (Smart Cities)

Esplugues vol posicionar-se com un municipi innovador i capdavanter en l'ús de la tecnologia al servei de la ciutadania. És per això que d'acord amb l'estratègia "Esplugues Ciutat Innovadora" i amb les directrius fixades en el **Pla de Transformació Digital**, vol avançar en una sèrie de projectes, tant per la millora de la gestió interna com per la millora dels serveis prestats. En aquest sentit la ciutat divideix les seves actuacions en dues estratègies:

- **Ciutat digital:** mitjançant la qual s'executen projectes amb l'objectiu d'avançar cap a una ciutat intel·ligent alhora que inclusiva, sense deixar a ningú enrere.
- **Organització digital:** orientada a implementar, mitjançant la innovació tecnològica, millores en els mecanismes de governança i d'atenció a la ciutadania.

Fins ara, els projectes que s'han executat en aquesta línia, han estat projectes tipus pilot, orientats a resoldre una problemàtica específica, pel que fa a l'Ajuntament, té la voluntat d'iniciar projectes amb una visió més estratègica i de conjunt. Si bé s'hi han donat passos, i comença a establir-se un alineament d'actors al voltant del concepte de ciutat intel·ligent, cal poder disposar de projectes tractors i transversals, que impulsin de manera definitiva aquesta transformació digital de l'Ajuntament i dels serveis que presta.

Esplugues, ciutat intel·ligent

La manca d'una visió integral de totes les dades de gestió de ciutat, és un tema que ocupa la direcció política d'Esplugues. S'és conscient que, amb un millor tractament de la informació provinent de fonts tan diverses com els serveis d'ocupació o els serveis de mobilitat, es poden analitzar més quirúrgicament actuacions o intervencions, i ser molt més eficient en el servei a la ciutadania.

Aquest posicionament va en línia amb la voluntat a nivell europeu de fomentar un sector públic impulsat per les dades, que les reconegui com un actiu integral per a la formulació de polítiques, la prestació de serveis, la gestió i la innovació pública, tal com demostra la Iniciativa europea de Open Data data.europa.eu, i el seu

informe "Measuring data demand within the public sector", publicat per aquesta iniciativa el 2021.

Per això, des d'Esplugues s'està treballant en l'impuls de la creació de l'**Oficina Integral de Dades**, que ha de ser el centre neuràlgic de la informació a l'Ajuntament, i convertir-lo en una administració data-driven.

Una peça clau per alimentar aquesta oficina de dades serà disposar de sensors a l'espai públic que monitoritzin determinats serveis. Actualment no és possible la recollida de part d'aquestes dades per no disposar d'una xarxa adequada. En aquest sentit l'Ajuntament vol consolidar el desplegament de la **xarxa de sensòrica LoraWan**, i incrementar el nombre de gateways i sensors a la ciutat. Altres ciutats properes també han optat per aquest tipus de xarxes, com és el cas de Terrassa amb la seva xarxa de sensors IoT.

I per a l'aprofitament d'aquesta xarxa, serà clau el desplegament del màxim nombre de sensors possibles. Molts serveis no s'han plantejat la possibilitat d'estar connectats i d'aprofitar la potencialitat de l'anàlisi massiva de dades. És per això que l'Ajuntament vol continuar el procés d'implantació de tecnologia a la via pública i serveis orientats a la ciutadania.

Objectiu Específic 9.2: Fomentar l'administració electrònica i reduir la bretxa digital

Bretxa digital

Es pot definir la bretxa digital com la desigualtat entre individus, llars, negocis i àrees geogràfiques en diferents nivells socioeconòmics respecte a les seves oportunitats d'accedir a les TIC i a l'ús d'Internet en una àmplia varietat d'activitats. Podem parlar de diferents tipologies de bretxa: d'accés, d'ús i de qualitat d'ús.

La bretxa digital dels col·lectius vulnerables és molt més gran que la de la població general: més de la meitat de les llars de col·lectius vulnerables a Catalunya pateixen una "apagada" digital. A més, el fet que la bretxa digital sigui un dels motius pels quals aquests col·lectius perden oportunitats laborals, formatives i fins i tot de rebre ajuts de les administracions públiques evidencia que la bretxa digital impacta especialment en els col·lectius més vulnerables i n'accentua la bretxa socioeconòmica i el risc d'exclusió. Aquestes són algunes de les conclusions que es desprenen de l'estudi de la bretxa digital a Catalunya.

A tall d'exemple, es considera que el 23% de les persones d'entre 65 i 74 anys a Catalunya, acusen de manera especial aquesta bretxa, ja que no poden connectar-se a Internet perquè no tenen habilitats per fer-ho o perquè no disposen de recursos tecnològics, la qual cosa els impedeix fer tràmits telemàtics, cada vegada més nombrosos i moltes vegades indispensables i sense alternativa. I aquestes dades són fàcilment extrapolables a Esplugues.

És per això que, per exemple, es vol afavorir l'autonomia personal de les persones

Figura 51.
Fòrum Esplugues

grans perquè puguin gaudir plenament de la seva vida, i tenir cura de les més vulnerables. En aquesta línia es vol impulsar un servei per facilitar la **transició digital de les persones grans**, formant-les i acompanyant-les si fos necessari en la realització de determinats tràmits.

El factor de la bretxa digital no només té afectacions sobre l'edat, sinó també sobre el gènere. Segons l'estudi de Bretxa Digital de Gènere, impulsat per Dones en Xarxa, la bretxa digital més pronunciada entre dones i homes es dona en la tipologia d'ús i també en la formació (tan sols el 26% d'alumnes matriculats a enginyeries i arquitectura son dones).

Figura 52.
Evolució del percentatge de matrícules de dones a Catalunya segons branca.
Font: Ajuntament d'Espluges.

Si es vol promoure la igualtat de gènere, l'empoderament digital és clau. I aquí, de nou, Espluges no és una excepció. I és per això que es vol desplegar el programa +Dones3 per eliminar la bretxa digital de gènere, millorar les habilitats digitals de les dones i fomentar les vocacions científiques i tecnològiques entre les nenes i les joves.

Administració electrònica

L'Ajuntament d'Espluges també ha identificat punts de millora en la seva gestió administrativa per canals digitals. Vinculat justament amb els temes de bretxa, es percep problemàtiques d'ús de determinades aplicacions o tràmits municipals. De fet, l'últim Informe sobre l'Administració electrònica, elaborat per la Secretaria General de l'Administració Digital (SGAD) de 2021, assenyalava Catalunya com una de les comunitats autònomes amb un nivell més alt de digitalització de les seves administracions, amb entre el 60 % i el 80 % dels tràmits disponibles en línia.

No obstant això, si ens fixem en les dades sobre l'ús que fa la ciutadania d'aquests serveis públics digitals, la posició d'Espanya dins del rànquing europeu baixaria fins a

la posició 14, amb un 68,7 % dels usuaris i usuàries d'Internet espanyols interactuant en línia amb l'Administració pública, mentre que a Catalunya aquesta xifra, el 2021, era del 74,1 % (un 76,8 % dels homes i un 71,4 % 3 de les dones).

És per això que Espluges vol fer un pas endavant, per assolir aquests nivells de digitalització. Així, es vol impulsar una **Plataforma integral de gestió administrativa**, amb el doble objectiu de facilitar els tràmits administratius i també de fomentar l'Administració electrònica a tots els segments poblacionals. I d'aquesta manera assolir els objectius definits en l'estratègia de transformació digital de l'Ajuntament.

Projectes clau d'aquest objectiu Específic

- Estratègia de Transformació Digital
- Pla Estratègic Smart City

Plans estratègics

- Projecte de Seu Electrònica de l'Ajuntament d'Espluges de Llobregat
- Projecte d'Administració sense papers
- Projectes destinats a la creació d'aplicacions i solucions basades en dades obertes
- Projecte d'accessibilitat web
- Projecte de retransmissió dels plens i vídeo actes
- Projecte de Business Intelligence o Quadres de Comandament
- Projecte de Modernització Ajuntament Obert i Digital
- Espai Esplulab
- Nous canals de relació amb la ciutadania
- Automatització de processos amb RPA, machine learning i IA

Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Treballadors en sector agricultura (%)	0,08
Treballadors en sector indústria (%)	17,46
Treballadors en sector construcció (%)	4,34
Treballadors en sector serveis (%)	78,12
Establiments en sector agricultura (%)	0,06
Establiments en sector indústria (%)	6,02
Establiments en sector construcció (%)	7,10
Establiments en sector serveis (%)	86,82

Font: MITMA

Objectiu estratègic 10:

MILLORAR ELS INSTRUMENTS D'INTERVENCIÓ I LA GOVERNANÇA

Tal com identifiquen les Agendes Urbanes internacionals, els objectius comuns del sistema a dissenyar s'haurien de fonamentar en una bona normativa, un sistema de planejament adequat, unes fonts de finançament d'acord amb les accions a desenvolupar, una governança que funcioni i una participació ciutadana real i efectiva, a més de canals de difusió i transmissió del coneixement.

A la vista d'aquests sembla que, en el cas espanyol, l'existència d'una normativa actualitzada, senzilla, entesa, estable en el temps i, en la major mesura possible, homogènia en totes aquelles institucions que són essencialment equiparables, seria imprescindible. Les mateixes exigències serien extrapolables al sistema de planificació i a la seva gestió, als quals caldria exigir, a més, major flexibilitat per permetre la seva adaptació a circumstàncies canviants ràpidament en el temps i l'evolució cap a marcs més estratègics. Es tractaria, en suma, de derivar a la inspecció i al control gran part dels mecanismes preventius que actualment asfixien els sistemes de planificació.

Amb freqüència es posen de manifest les limitacions dels instruments tradicionals de planejament i de gestió urbanística, mancades de la flexibilitat que requereix el dinamisme i la innovació imperants en la societat, poc transparents i entenedors per a la ciutadania en general i, des d'aquest punt de vista, escassament accessibles. Aquesta manca d'adaptació a un context caracteritzat per la innovació permanent fa perdre a les ciutats importants espais d'oportunitat. Però el problema de la planificació urbanística és més profund i deriva de la normativa que regeix els seus continguts, les diferents fases de tramitació i aprovació, la desconexió entre els interessos globals o horitzontals i els sectorials i fins a la seguretat jurídica que els hauria d'acompanyar en el temps per generar la certesa necessària que acompanyi les més importants decisions, públiques i privades.

Només comptant amb aquella normativa actualitzada, estable, comprensible, flexible i, en la mesura del possible, simplificada, a què es va fer referència en el paràgraf anterior serà possible avançar en un model urbà sostenible d'ordenació, transformació i ús del sòl. I només comptant amb una planificació territorial i urbanística que englobi idèntiques característiques, es podrà garantir un model territorial i urbà capaç de respondre a les necessitats socials de cada moment, tot respectant el medi ambient i contribuint al progrés social i econòmic.

La governança també juga un paper important, en el benentès que assegura la participació ciutadana, la transparència, la capacitació local i l'adequada col·laboració i coordinació multinivell. La Bona Governança, entesa com els processos de presa de decisions i d'implementació transparents, eficaços, que s'assoleixen de forma democràtica amb la participació de totes les persones interessades, que consumeixen uns recursos equilibrats en funció dels objectius perseguits i que compten amb la informació necessària, posada a disposició de qui la puguin demanar és un element clau en les noves Agendes.

L'aposta decidida de l'Ajuntament d'Esplugues pel "Govern Obert" marca un camí que persegueix tres objectius molt valuosos en termes democràtics: promoure l'avanç de les polítiques de transparència, facilitar l'exercici dels drets d'accés a la informació i participació de la ciutadania i reforçar i incrementar la confiança de la ciutadania en els governs locals. Es tracta, per tant, d'una governança que genera valor i els pilars bàsics de la qual són: la Transparència, la Col·laboració i la Participació. I, finalment, caldria incloure el finançament i, amb pes específic propi, les noves tecnologies i l'intercanvi de coneixement.

No en va, l'accés a aquelles i, especialment, a la tecnologia digital, permeten aplicar solucions territorials i urbanes innovadores que contribueixen a generar territoris i ciutats més eficients, intel·ligents, respectuoses amb el seu entorn i adaptades a l'evolució de les necessitats vitals dels qui els habiten. Per la seva banda, l'intercanvi de coneixements, principalment a través de xarxes preestablertes en les quals s'institucionalitza la col·laboració, és una manera eficaç de compartir, replicar i ampliar les experiències positives i, fins i tot, les negatives, de manera que no es tornin a cometre els mateixos errors. Aquestes xarxes no només permeten estar contínuament connectats i tenir fàcil accés als coneixements i a les solucions viables, sinó que subministren sistemes d'aprenentatge estratègic orientat fonamentalment als resultats que es volen aconseguir.

Objectius específics 10.1, 10.2, 10.3 i 10.4 *

Governança multinivell

Els canvis permanents i la major incertesa socioeconòmica obliga el municipi a activar mecanismes de resiliència, que permetin afrontar nous reptes. Aquesta millora de la resiliència va directament vinculada amb una major participació pública, i noves maneres d'interactuar amb la ciutadania i els agents econòmics i socials.

Per tal de millorar les eines de governança del municipi i degut a la relació entre el desenvolupament i creixement d'Esplugues amb Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, l'Ajuntament d'Esplugues ha detectat la necessitat de desenvolupar de manera efectiva la **planificació de l'ordenament territorial a escala regional**.

Des de l'Ajuntament s'ha detectat la necessitat de prendre la iniciativa davant la inacció de la Generalitat de Catalunya, en algunes de les seves competències. Aquest es el cas de les necessitats vinculades amb el reforç de forces de seguretat a la ciutat, la resposta davant casos de LGTBfòbia als centres educatius, la construcció d'una residència pública per a gent gran al municipi i del finançament de l'oferta pública necessària de l'etapa 0-3 anys.

* 10.1: Aconseguir un marc normatiu i de planejament actualitzat flexible
10.2: Assegurar la participació ciutadana, la transparència i afavorir la governança multinivell.
10.3: Impulsar la capacitat local i millorar el finançament
10.4: Dissenyar i posar en marxa campanyes de formació i sensibilització en matèria urbana, així com d'intercanvi i difusió de la informació

A més, l'Ajuntament detecta una necessitat de major col·laboració amb l'AMB i la Generalitat de Catalunya per tal de transformar l'autopista **B-23** i convertir-la en la prolongació de l'avinguda Diagonal de Barcelona, integrada en el medi urbà.

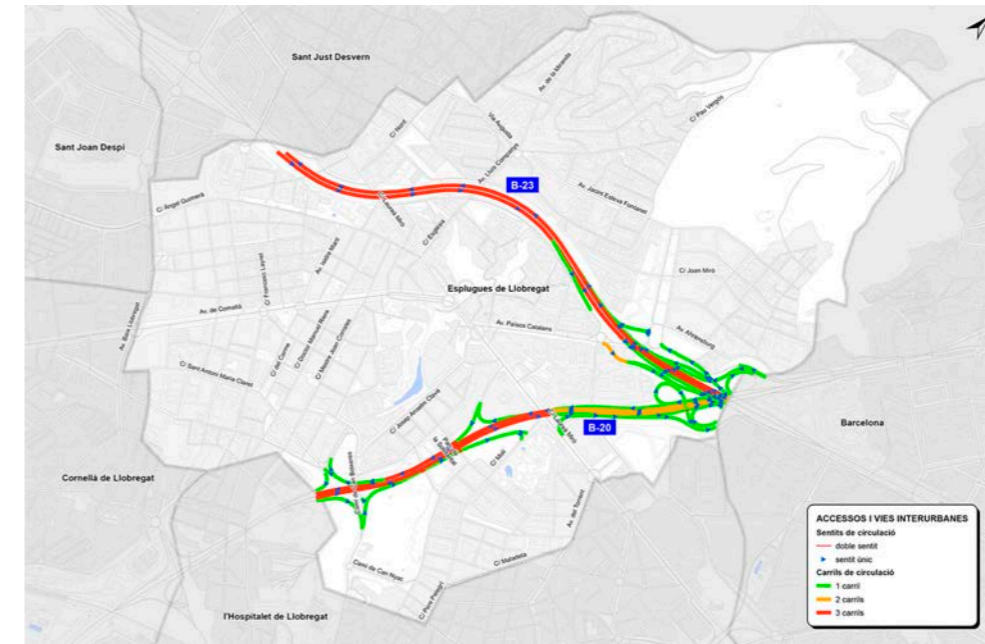

Figura 53.
Mapa - Accessos i Vies interurbanes d'Esplugues.
Font: Ajuntament d'Esplugues.

Participació ciutadana

Generar espais i àmbits de participació ciutadana és un dels objectius de l'estratègia de ciutat d'Esplugues. La necessitat de disposar d'aquests espais rau en un context social cada cop més complex i canviant, on el diàleg constructiu i la generació de sinergies esdevé clau per a la vertebració de la ciutadania. Esplugues vol ser partícip d'aquesta vertebració social tot activant mecanismes de participació i d'innovació.

Figura 54.
Portal Esplugues Participa

En aquest sentit, Esplugues té en el seu ADN la participació ciutadana amb diversos mecanismes participatius ben integrats, tant a la ciutat com en l'organització.

Aquest és el cas dels **Processos Participatius** i del portal de participació de la Diputació de Barcelona **Esplugues Participa**.

No obstant, segons l'Estudi comparat per a la Generalitat de Catalunya sobre regulacions innovadores a l'entorn europeu i americà i d'altres experiències rellevants en matèria de participació ciutadana" existeixen mancances generalitzades en matèria de participació ciutadana a nivell de tots els municipis, com per exemple, procediments de vegades no ben perfilats, dèficits de coneixement per part de la ciutadania de les possibilitats reals de participació, escassa participació i problemes d'accessibilitat als processos per part de grups i persones amb menys recursos socials i econòmics, entre d'altres.

Per això des d'Esplugues es vol impulsar l'elaboració d'un **Pla de participació**, que inclogui, entre d'altres, un reglament de participació ciutadana i mecanismes i mètodes innovadors per afavorir la participació de tota la ciutadania en els processos i espais participatius.

En paral·lel, l'Ajuntament d'Esplugues veu la necessitat de consolidar els processos existents de cooperació tècnica directa municipal, i fer-ho de manera específica en l'àmbit estratègic d'igualtat de gènere (a través del projecte **JUSUR**).

També es veu necessari fomentar la participació en nous projectes que es consideren d'alt valor afegit, com són alguns dels que s'estan plantejant en l'àmbit de la salut. En aquest sentit, es vol consolidar la **xarxa de centres de salut visual**, impulsada per la Fundació Ètnia Barcelona (Esplugues) al Senegal.

En la línia de fomentar les sinergies, l'Ajuntament té la voluntat d'implicar transversalment els diferents serveis per tal de trobar solucions a les problemàtiques comunes. Així, es vol continuar amb el desplegament de **l'EspluLab** i crear una nova iniciativa, **l'EspluInnova**, un laboratori d'innovació i experimentació pública en cooperació amb l'entorn empresarial amb l'objectiu d'afrontar els reptes urbans d'Esplugues i el seu territori.

A més, Esplugues forma part de la Xarxa de Ciutats de la Ciència i la Innovació (**Red Innpulso**), projecte impulsat i cofinançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. Aquest és el fòrum de trobada de tots aquells ajuntaments amb la distinció "Ciutat de la Ciència i la Innovació" que pretenen avançar en la definició i aplicació de polítiques locals innovadores.

Esplugues també forma part de la **Red de Ciudades Inteligentes (RECI)** com a municipi a mic. El compromís de la RECI és crear una xarxa oberta per propiciar el progrés econòmic, social i empresarial de les ciutats a través de la innovació i el coneixement, secundant-se en les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC).

Així mateix, Esplugues és present a les Xarxes de Ciutat següents:

- Red de la Asociación Española de Ciudades de la Cerámica
- Red de Ciudades por la Bicicleta
- Red de Entidades Locales para desarrollar ODS de la Agenda 2030
- Red Española de Ciudades Saludables
- Red Estatal de Ciudades Educadoras (RECE)

- SmartCAT
- Ciudades defensoras de los derechos humanos
- Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la sostenibilitat
- Pacte d'alcaldes i alcaldesses per l'energia i el clima (PAES)
- Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC)
- Xarxa Turisme accessible de Catalunya
- Xarxa de Museus de Catalunya
- Xarxa del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya
- Xarxa 'Costa Barcelona'
- Xarxa de Museus Locals de Barcelona
- Xarxa de Comunicació Local
- Xarxa de Ciutats Europees en usos del temps
- Xarxa d'Empreses, Entitats i Comerços per la Reforma Horària a Esplugues
- Xarxa de centres d'informació i recursos per a dones
- Xarxa de ciutats lliures del tràfic de dones, nenes i nens destinats a la prostitució
- Xarxa de Municipis per la Igualtat
- Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE)
- Xarxa de Ciutats Amigues de la Infància
- Xarxa CORH (Comunitat de Recursos Humans)
- Xarxa d'alcaldes i alcaldesses per la Pau
- Xarxa de municipis del Baix Llobregat per la Cooperació
- Xarxa de Ciutats defensores dels drets humans
- Xarxa de Serveis Locals d'Ocupació (XALOC)
- Xarxa de Ciutats i Pobles per la Reforma Horària
- Xarxa d'Impulsors del Programa de Garantia Juvenil
- Cercle de comparació intermunicipal
- Observatori de les Dones en els mitjans de comunicació (ODMC)
- The Participatory Group
- Consorci Localret
- Consorci de Turisme del Baix Llobregat
- Ruta Modernista del Baix Llobregat
- Consorci Patronat de Collserola
- INNOBAIX
- Asociación Española para la Calidad
- Pacte Metropolità pel Dret al Temps
- Xarxa Catalana pel Dret al Temps
- Agenda digital dels municipis de Catalunya
- Plataforma Living-in.EU
- Projecte VIOPET del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030
- Programa Demèter per a la transparència en l'equitat de gènere

L'exercici de la participació implica corresponsabilitat, i per tant, requereix de coneixements per a la presa de decisions. L'Ajuntament d'Esplugues veu en la generació d'aquest coneixement una oportunitat per sensibilitzar la ciutadania en aspectes de la governança urbana i de l'espai comú. Un exemple de bona pràctica en aquest sentit és la formació i sensibilització que fa l'Ajuntament de Barcelona, per difondre els recursos disponibles i la seva gestió, la transformació de l'entorn urbà i dels sistemes d'informació.

El coneixement d'experiències d'altres ciutats o territoris també pot enriquir la gestió local i és en aquest sentit que l'Ajuntament vol treballar en la difusió dels resultats

de la cooperació internacional en la qual participa. Totes aquestes millores en la participació i la cooperació entre agents ha de redundar en una millor atenció a la ciutadania, més personalitzada i més pròxima.

Capacitació ciutadana

Una altra de les necessitats detectades és la millora professional contínua de les persones i els equips que treballen en la prestació de serveis i en l'organització municipal. I aquí entra en joc el nou paradigma de treball híbrid, entès com una transformació dels llocs de treball que va més enllà del teletreball. El treball híbrid necessita d'eines específiques, i implica un canvi en la manera com es gestiona una organització.

Exemples d'aquest nou paradigma són la gestió de hot desks, el treball al núvol i tot el que això implica, la reserva de sales, sistemes de registre fàcil per als equips, els sistemes de comunicació interna, etc. Cal doncs noves competències i coneixements per afrontar aquests canvis. També en aquesta línia, la Generalitat de Catalunya ha aprovat recentment un model d'avaluació de competències dels empleats públics.

Per tot això, també els professionals d'Esplugues necessiten dotar-se d'aquests coneixements i competències, alhora que fer real i efectiu aquesta hibridació. Per això es vol impulsar un projecte per fomentar el **lloc de treball en mobilitat**, i avançar cap a formes de treball més flexibles i de major qualitat per als professionals públics.

Figura 55.
Fòrum de treballs de
recerca 2023.
Font: Ajuntament
d'Esplugues

Projectes clau d'aquest objectiu específic

- Pla de renovació de la plataforma integral de gestió administrativa
- Pla de projecció internacional
- Pla de cooperació

Plans sectorials

- Projecte de Seu Electrònica de l'Ajuntament d'Esplugues
- Projecte d'Administració sense papers
- Projecte de portal de transparència
- Projecte d'indicadors de transparència
- Projecte de mapa de bones pràctiques comunicatives
- Projectes destinats a la creació d'aplicacions i solucions basades en dades obertes
- Projecte d'accessibilitat web
- Projecte de retransmissió dels plens i vídeo actes
- Projecte de Business Intelligence o Quadres de Comandament
- Projecte de Modernització Ajuntament Obert i Digital
- Pressupostos participatius
- Model de gestió d'Atenció a la Ciutadania
- Nous canals de relació amb la ciutadania
- Oficina integral de dades
- Nou model de gestió dels espais i/o equipaments municipals

Actuacions

Dades descriptives

Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67
Superfície municipal de sòl no urbanitzable (%)	13,28
Percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total del sòl urbà (%)	9,80
Sòl urbanitzable delimitat respecte al total del sòl urbà (%)	6,44
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04
Índex de senectut de la població (%)	10,03
Figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	PG
Data de la figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	1976

Font: MITMA

DAFO grup temàtic 4:

Per a l'elaboració de l'anàlisi DAFO de l'Agenda Urbana d'Esplugues, principalment s'ha pres de base l'anàlisi DAFO realitzat per al Pla Estratègic Esplugues 2025. Aquesta anàlisi es va dur a terme a través d'un procés participatiu que involucrava, d'una banda, l'equip de govern, grups polítics municipals i equip tècnic municipal, i representants socials, culturals i econòmics del territori per l'altra.

Territori i mobilitat

Així mateix, s'han recollit les fortaleeses identificades per a cadascun dels 6 reptes de l'Agenda 2030 d'Esplugues, així com debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats dels diferents plans estratègics de la ciutat.

A partir d'aquesta informació s'ha actualitzat la següent anàlisi DAFO per al **grup temàtic de Digitalització i Governança**

D

DEBILITATS

- OE 10** - Manca d'informació i comunicació a la ciutadania
- OE 9** - Bretxa digital

A

AMENACES

- OE 9** - Bretxa digital
- OE 9** - Creixent pes de l'anomenada quarta edat

F

FORTALESES

- OE 10** - Implicació ciutadana en la governança
- OE 9** - Disponibilitat de programes i iniciatives orientades a la modernització de l'Administració
- OE 10** - Resultat del 100% a l'Infòmetre d'Infoparticipació UAB en els resultats de 2022
- OE 10** - Tradició i experiència en el desenvolupament de processos participatius.
- OE 10** - Programa d'Actuació Municipal 2019-2023 (PAM)
- OE 10** - Projectes de l'Ajuntament (Portal de Transparència, indicadors de transparència, Mapa de Bones Pràctiques Comunicatives)

O

OPORTUNITATS

- OE 9** - Implantar millores tecnològiques per aplicar intel·ligència a la ciutat, en el dia a dia de l'administració i innovació
- OE 10** - Elaborar un Pla de transparència i comunicació a la ciutadania, incorporant el teixit associatiu i la implicació ciutadana
- OE 10** - Mesures de govern

Comparativa de dades descriptives

Es mostra a continuació una taula que compara algunes de les dades descriptives més assenyalades d'Esplugues de Llobregat amb altres municipis de l'entorn, així com municipis de mida i altres característiques similars ubicades en altres zones de l'estat i la mitjana d'aquestes.

Indicadors	Esplugues	Sant Feliu de Llobregat	Gavà	Figueres	Portugalete	Mitjana
Variació de la població 2012 – 2022 (%)	-0,67	4,51	1,05	4,03	-6,18	0,55
Superfície de cobertura artificial per municipi (%)	85,67	33,40	23,52	36,69	74,32	50,72
Superfície de cultius per municipi (%)	-	12,25	19,33	48,30	9,00	22,22
Superfície de zona forestal i deveses per municipi (%)	15,71	51,04	53,79	11,87	1,55	26,79
Superfície municipal destinada a explotacions agràries i forestals (%)	-	0,15	0,09	0,23	-	0,16
Superfície destinada a explotacions agràries i forestals respecte al sòl urbà i urbanitzable delimitat de la ciutat (%)	-	0,50	0,32	0,60	-	0,47
Superfície municipal de sòl no urbanitzable (%)	13,28	69,76	71,22	61,73	0,30	43,26
Superfície de zones verdes per cada 1.000 habitants	1,78	1,48	3,53	2,19	0,95	1,98
Densitat Urbana. Nre. d'habitants per hectàrea de superfície de sòl urbà (hab./ha)	132,00	127,31	77,68	89,66	396,42	164,61
Superfície de sòl urbà mixt discontinu sobre sòl urbà mixt total (%)	1,23	-	15,46	1,71	-	6,13
Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (htge/ha)	54,50	51,71	35,38	39,78	186,38	73,55
Percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total del sòl urbà (%)	9,80	1,45	46,97	40,75	21,59	24,11
Sòl urbanitzable delimitat respecte al total del sòl urbà (%)	6,44	1,45	45,29	36,13	15,65	20,99
Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús residencial respecte al total de sòl urbà (%)	0,24	1,45	1,68	27,65	11,02	8,41
Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús	-	-	12,37	11,74	10,57	11,56
Superfície d'infraestructures de transport (ha)	47,49	53,79	89,60	72,70	17,26	56,17
Percentatge de superfície d'infraestructures de transport respecte al terme municipal (%)	10,43	4,50	2,89	3,81	5,42	5,41
Índex d'envelliment de la població (%)	22,04	18,37	16,86	14,51	25,67	19,49
Índex de senectut de la població (%)	10,03	8,90	10,40	12,26	12,71	10,86
Percentatge de població estrangera (%)	12,65	7,84	11,12	27,24	5,66	12,90
Índex de dependència total (%)	56,96	51,52	49,39	48,16	58,93	52,99
Índex de dependència infantil (%)	21,99	23,42	23,98	26,43	17,43	22,65
Índex de dependència de majors (%)	37,29	30,14	27,22	23,69	44,86	32,64
Nº d'habitatges per cada 1.000 habitants	412,90	406,16	455,47	443,61	470,16	437,66
Variació del nombre de llars 2001-2011 (%)	12,55	16,81	28,17	42,41	10,44	22,07
Creixement del parc d'habitatge 2001-2011 (%)	8,31	11,30	16,05	18,68	9,24	12,72
Percentatge d'habitatge secundari (%)	3,21	1,89	9,46	3,67	1,33	3,91
Percentatge d'habitatge buit (%)	6,67	9,64	8,05	12,29	6,44	8,62
Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	0,30	0,92	0,85	39,72	5,94	9,55
Nre. d'habitatges previstos a les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants	1,25	3,75	3,87	176,22	27,92	42,60
Figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	PG	PG	PG	PG	PG	-
Data de la figura de Planejament Urbanístic vigent al municipi	1976	1976	1976	2005	2010	1989

**Agenda
urbana
esplugues
2030**

AJUNTAMENT
D'ESPLUGUES

 @ajesplugues

 @ajesplugues

 @ajesplugues